

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd

Deres ref

Vår ref

Dato

22.12.2016

Tidelingsbrev til Norges forskningsråd 2017

Tidelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet er todelt:

- Kunnskapsdepartementets etatsstyring av Forskningsrådet (del 1, punkt 1-7)
- Kunnskapsdepartementet som sektordepartement (del 2, punkt 1-6)

Eventuelle endringer eller ytterligere tildelinger for 2017 vil bli formidlet gjennom tillegg til tidelingsbrev i løpet av året.

Del 1 – Kunnskapsdepartementets etatsstyring av Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Tidelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger og krav som departementet utleder av dette. Tidelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument til Forskningsrådet og er hovedkanal for formidling av forventninger for 2017.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
<http://www.kd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90*
Org no.
872 417 842

Forskningsavdelingen

Saksbehandler
Sidsel Aarnæs Arbo
93223631

2. REGJERINGENS FORSKNINGSPOLITISKE DOKUMENTER OG STRATEGIER

Regjeringen har høye ambisjoner for det norske kunnskapssamfunnet og satser målrettet på forskning og høyere utdanning. De to mest sentrale forskningspolitiske dokumentene fra regjeringen for å fremme kvalitet og konkurransevne i norsk forskning er Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (Meld. St. 7 (2014-2015)) og strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU.

Langtidsplanen uttrykker regjeringens ambisjoner og retning for politikken for forskning og høyere utdanning, og den medfører større forutsigbarhet og langsiktighet i forskningsprioriteringene. Langtidsplanen har tre overordnede mål for offentlige investeringer i forskning og høyere utdanning. De tre målene er:

- Styrket konkurransekraft og innovasjonsevne
- Løse store samfunnsutfordringer
- Utvikle fagmiljøer av fremragende kvalitet

Regjeringen vil som en del av langtidsplanen trappe opp bevilgningene til seks langsiktige prioriteringer (hav, klima, miljø og miljøvennlig energi, fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester, muliggjørende teknologier, et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv og verdensledende fagmiljøer).

Regjeringen har fire hovedmålsettinger for den norske deltakelsen i Horisont 2020 og ERA:

- Deltakelsen skal bidra til økt kvalitet i norsk forskning og innovasjon og til at norsk forskning og innovasjon hevder seg internasjonalt.
- Deltakelsen skal bidra til økt innovasjonsevne, verdiskaping og bærekraftig økonomisk utvikling.
- Deltakelsen skal bidra til bedre velferd og en mer bærekraftig samfunnsutvikling gjennom forskning og innovasjon som gjør oss i stand til å håndtere store samfunnsutfordringer.
- Deltakelsen skal bidra til å utvikle vår egen forsknings- og innovasjonssektor, både gjennom videreutvikling av politikk og virkemidler og gjennom nye samarbeidsmønstre på tvers av landegrenser, sektorer og fag.

Regjeringens ambisjon er at to prosent av de konkurranseutsatte midlene i Horisont 2020 tilfaller norske aktører. EU-strategien presenterer tiltak som må til for å nå ambisjonen.

Norges forskningsråd er et sentralt virkemiddel for å gjennomføre regjeringens samlede forskningspolitiske prioriteringer. Forskningsrådet har i samarbeid med andre aktører i det norske forsknings- og innovasjonssystemet en viktig rolle i oppfølgingen av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og andre meldinger og strategier fra regjeringen.

Forskningsrådet er også et sentralt virkemiddel for departementene i arbeidet med å bidra inn mot sektorpolitiske mål og prioriteringer.

I 2016 har regjeringen satt i gang en områdegjennomgang av tildelinger til forskning gjennom Norges forskningsråd, bl.a. som en oppfølging av Produktivitetskommisjonens andre rapport (NOU 2016:3). Det er satt ned en ekspertgruppe som skal avlevere sin rapport innen 1. februar 2017.

3. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

I dette tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrer beskrives gjeldende mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Forskningsrådet. Departementene, inkludert Kunnskapsdepartementet, utarbeider tildelingsbrev som viser hva det enkelte departement vil oppnå med bevilgningene til Forskningsrådet og departementenes sektorpolitiske prioriteringer, i lys av målene for Forskningsrådet.

Styringsdokumentet «*Styringssystemet for Norges forskningsråd*» ligger til grunn for departementenes styring. Ambisjonene er at styringen fra departementene skal:

- bli mer strategisk og langsiktig
- ha økt oppmerksomhet på resultater i betydning virkninger og effekter av Forskningsrådets virksomhet
- ha hensiktsmessig omfang og detaljeringsgrad i styringen av aktiviteter, oppdrag og forskningsområder
- gjennomføres på en effektiv måte, med mer lik praksis mellom departementene i formen på styring og i rapporteringskrav

I dette tildelingsbrevet fastsettes strategiske områder og styringsinformasjon for 2017. For nærmere beskrivelse av styringsinformasjonen og hvordan rapporteringen skal skje vises det til punkt 4.

Beskrivelsen av de strategiske områdene er ment å være forholdsvis stabil fra år til år, men det kan være behov for justeringer. På bakgrunn av erfaringer i styringsdialogen, vurderinger av vesentlighet og endringsbehov, og ny informasjon om måloppnåelse, skal de strategiske områdene i styringssystemet vurderes hvert år. Dette skal gjøres om høsten. Det er naturlig at det samtidig legges det opp til en vurdering av styringsinformasjon for det neste året.

3.1 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for 2017

Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet

For alle forskningens begrunnelser, både instrumentelle og kulturelle, er den vitenskapelige kvaliteten en grunnleggende forutsetning. Vitenskapelig kvalitet forutsetter både talentfulle individer og infrastruktur og andre forskningsressurser av høy kvalitet. Forskningsrådet skal

tildele etter konkurranse, og skal identifisere og støtte forskning av høy vitenskapelig kvalitet. Forskningsrådet skal også bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i det enkelte forskningsmiljø eller på det enkelte forskningsområde.

Strategisk område: Verdensledende fagmiljøer

En forholdsvis stor del av den mest betydningsfulle forskningen kan tilskrives et fåtall av forskerne, som virker i fronten av sine felt. Det er et mål at flere fagmiljøer i Norge driver forskning av internasjonalt fremragende kvalitet. Forskningsrådet skal mobilisere talentene, bidra til kvalitetsutvikling og legge til rette for at potensialet i de fremste miljøene virkeliggjøres.

Styringsinformasjon:

- Forskningsrådets bidrag til internasjonalt fremtredende fagmiljøer i Norge.

Strategisk område: Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt

For å utnytte forskningens potensial er det ikke tilstrekkelig med bare de få miljøene som er ledende på sine felt, det er også behov for vitenskapelig kvalitet i bredden av en mangfoldig forskningssektor og på en rekke områder. Forskningsrådet skal sikre god vitenskapelig kvalitet i alle sine tildelinger. Forskningsrådet skal også bidra til fornyelse ved å identifisere potensial for kvalitet og stimulere kvalitetsutvikling i forskningen.

Styringsinformasjon:

- Undersøkelse av vitenskapelig kvalitet og konkurranse i Forskningsrådets virkemidler basert på søknadsdata og fagfellevurderinger.

Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet

Forskningsrådet skal utløse FoU som, på kort og/eller lang sikt, skal øke den samlede verdiskapingen i norsk økonomi. Forsknings- og utviklingsarbeid gir økt verdiskaping gjennom nye eller forbedrede produkter, tjenester og prosesser, eller ved at kunnskap blir utnyttet og videreutviklet i andre sammenhenger.

Strategisk område: Økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv

Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurranseevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene. Målet er uavhengig av bedriftenes størrelse og alder, næring og geografi.

Styringsinformasjon:

- FoU-innsatsen i foretakene med støtte sammenlignet med FoU-innsatsen i foretakene med avslåtte søknader som er vurdert som gode
- Utvikling i FoU-innsats for foretak med støtte
- Forskningsrådets vurdering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk effekt

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- Utvikling i omsetning for foretak med støtte
- Brukernes vurderinger av oppnådde resultater og betydningen av ulike former for utbytte fra prosjektet

Strategisk område: Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien. Målet omfatter forskning som ikke nødvendigvis har umiddelbar anvendelse i dagens marked.

Styringsinformasjon:

- Forskningsrådets bidrag for å styrke omstillingsevnen i norsk økonomi

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- Forskningsrådets tildelinger og fremtidig utvikling i ulike næringer
- FoU-innsats og økonomisk utvikling i ulike næringer

Strategisk område: Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som fører til økt verdiskaping i norsk økonomi.

Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.

Styringsinformasjon:

- Forskningsrådets bidrag for å styrke kunnskapsoverføring og samspill mellom foretak og forskningsinstitusjoner
- Private investeringer i kommersialiseringsprosjekter med støtte fra Forskningsrådet ved offentlig finansierte forskningsinstitusjoner

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- Andel av prosjekter som er finansiert av andre enn Forskningsrådet (fordelt på kilde, søknadstype og program)

Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer

Et sentralt mål for forskningspolitikken er kunnskap som gjør oss best mulig i stand til å møte de store utfordringene samfunnet står overfor. Forskningsrådet skal finansiere forskning som er nyttig for samfunnet, og for å møte de store samfunnsutfordringene. Forskningsrådet påvirker hvilke områder/problemstillinger det forskes på og hvor mye, kvaliteten på

forskningen og kompetansen i miljøene, og koblingene i og mellom forskningssystemet og i ulike deler av samfunnet.

Strategisk område: Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester

Forvaltningen og de offentlige tjenestene møter store krav til kunnskap og kompetanse fremover, blant annet på grunn av komplekse samfunnsendringer (blant annet knyttet til demografi, bosetting, sikkerhet, helse og arbeidsdeltakelse), høye kvalitetskrav og behovet for samspill mellom tjenestene. Det offentlige har ansvar for at tjenestene har høy kvalitet og for å vite om tjenestene virker etter hensikten. Flere områder i offentlig sektor er forskningssvake i den forstand at det finnes lite forskningsbasert kunnskap på området i dag.

Forskningsrådet skal øke forskningens bidrag til gode, effektive og kunnskapsbaserte tjenester og til fornyelse i offentlig sektor. Forskningsrådet skal bidra til å heve forskningskvaliteten på strategisk viktige områder, til at det drives relevant forskning på områder med store kunnskapsbehov (f.eks. som identifisert av tjenestemottakere, tjenestene og myndighetene), til styrket samspill mellom forskning, utdanning og praksis. Forskningsrådet skal også bidra til at forskningsbasert kunnskap spres og bidrar til innovasjon i offentlig forvaltning og næringsliv til nytte for tjenestemottakerne.

Styringsinformasjon:

- I utgangspunktet legges det opp til at Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen på området, men spørsmålet vil vurderes på nytt i lys av kravene som blir fastsatt for de to nye strategiske områdene under målet, jf. under.

Strategisk område: Hav

Norges viktigste næringer har sitt utspring i havet. Havet er uunnværlig for å løse de globale utfordringene, men samtidig er verdens hav sterkt belastet. En realisering av havets verdier vil kreve bærekraftige tilnærminger. Forskningsrådet skal bidra til kunnskaps- og teknologiutvikling for forvaltning av økosystemer og ressurser i havområdene for å sikre et rent og rikt hav og produksjon av sunn og trygg sjømat. Sammen med en fortsatt satsing på forskning for de havbaserte næringene: fiskeri, havbruk, petroleum, maritim, fornybar energi og også nye næringer, vil dette gi økt verdiskaping. Forskningsrådet skal arbeide for helhetlig kunnskap, samspill og kompetanseoverføring mellom og fra havnæringene og internasjonalt samarbeid.

Styringsinformasjon:

- Det skal utvikles styringsinformasjon for dette strategiske området i samarbeid med de andre departementene og Forskningsrådet, og med intensjon om ferdigstilling rundt første kvartal 2017. Styringsinformasjonen vil bli ettersendt i et tillegg til tildelingsbrevet.

Strategisk område: Klima, miljø og miljøvennlig energi

De største miljøutfordringene er klimaendringer, miljøgifter og tap av naturmangfold. Utfordringene er komplekse og må ses i sammenheng. Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Forskningsrådet skal bidra til utvikling av kunnskap og teknologi for en

bærekraftig omstilling, klimatilpasning, miljøvennlig energi og langsiktig bevaring av velfungerende økosystemer. Dette krever en internasjonal, tverrfaglig, målrettet og helhetlig forsknings- og innovasjonsinnsats for en grønn samfunnsutvikling, som også fremmer grønn verdiskaping.

Styringsinformasjon:

- Det skal utvikles styringsinformasjon for dette strategiske området i samarbeid med de andre departementene og Forskningsrådet, og med intensjon om ferdigstilling rundt første kvartal 2017. Styringsinformasjon og rapporteringskrav vil bli ettersendt i et tillegg til tildelingsbrevet.

Mål 4: Et velfungerende forskningssystem

Et velfungerende forskningssystem er en grunnleggende forutsetning for å nå målene i forskningspolitikken. Forskningsrådet skal legge til rette for at forskningsressurser og -resultater utnyttes best mulig. Forskningsrådet skal bidra til å utvikle det nasjonale forskningssystemet, til styrket helhet og samspill, og til god interaksjon med internasjonale forskningsarenaer.

Strategisk område: Økt deltakelse i Horisont 2020

Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid er et sentralt virkemiddel for å forbedre norsk forskning, både for å oppnå høyere vitenskapelig kvalitet og større positive bidrag til samfunns- og næringsutviklingen. Europa er det viktigste området for norske samarbeidsrelasjoner og deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon det viktigste enkelttiltaket for internasjonalisering av norsk forskning. Forskningsrådet skal bidra til å mobilisere til økt deltakelse i rammeprogrammet og til at søknadene i større grad kvalifiserer til støtte.

Styringsinformasjon:

- Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen under det strategiske området. Rapporteringen skal reflektere over hva gjennomførte undersøkelser i tilknytning til rammeprogrammet kan si om Forskningsrådets måloppnåelse.

Strategisk område: Strukturerende endringer

Forskningsrådet skal stimulere til endringer som gjør forskningssystemet bedre i stand til å svare på forventningene i forskningspolitikken. Dette innebærer påvirkning på samspillet mellom aktørene i systemet, mellom disipliner og forskningstema, og på de menneskelige ressursene.

Styringsinformasjon:

- Det skal utvikles styringsinformasjon for dette strategiske området i samarbeid med de andre departementene og Forskningsrådet, og med intensjon om ferdigstilling rundt første kvartal 2017. Styringsinformasjon og rapporteringskrav vil bli ettersendt i et tillegg til tildelingsbrevet.

Mål 5: God rådgivning

Forskningsrådet har ansvar for å gi myndighetene råd i forskningspolitiske saker. Forskningsrådet skal gi råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken (herunder sektorvise problemstillinger), og for hvordan de gjeldende forskningspolitiske prioriteringer bør følges opp.

Strategisk område: Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene
Dette strategiske området skal legge til rette for en strategisk dialog med departementene om de viktigste elementene i Forskningsrådets rådgivningsfunksjon.

Dialogen vil dreie seg både om kvaliteten og effektiviteten i rådgivningen. Kvalitet handler i stor grad om hvor relevante, velfunderte og godt begrunnet rådene er. For å ha effekt må også rådene tas i bruk, og rådgivningsprosessen legge til rette for dette (til riktig tid, i riktig format, med en tillitsvekkende dialog, osv.).

Styringsinformasjon:

- Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen under det strategiske området.

3.2 Områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2017

Nedenfor følger en nærmere omtale av områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2017 og som er relevante for flere av målene:

- Oppfølging og rullering av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet fortsetter å følge opp langtidsplanen. Departementet ønsker tett samarbeid med Forskningsrådet i arbeidet med rulleringen av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

- Oppfølging av strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU
Regjeringen har klare forventninger om at norske fagmiljøer og samfunns- og næringsliv deltar aktivt i Horisont 2020-samarbeidet og at de på noen områder er i front på den europeiske konkurransearenaen. God og effektiv mobilisering til deltakelse i Horisont 2020 krever en helhetlig offentlig innsats som fokuserer på de potensielle deltakeres behov. Dette forutsetter et tett og godt samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet forventer at samarbeidet mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge videreutvikles og styrkes (jf. også oppdrag i punkt 5.5).

- Effektivisering og digitalisering
Regjeringen er opptatt av effektivisering og viser til omtale i punkt 5.3. Regjeringen har innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform (ABE-reformen), som bl.a. medfører reduserte bevilgninger til driftsutgifter. Departementet forventer at reduksjonen benyttes på effektivisering og ikke fører til redusert kvalitet i tjenesteproduksjonen.

- Åpen forskning

Kunnskapsdepartementet ser behov for bistand fra Forskningsrådet i forbindelse med strategi for tilgjengeliggjøring av, og tilgang til, data. Dette gjelder både data som er resultater av forskning og data som er relevante for forskning. Den tematiske bredden i problemstillingen tilsier at ulike deler av Forskningsrådets organisasjon bør bidra med kunnskap, innsikt og øvrig rådgivning. Departementet vil komme nærmere tilbake til dette gjennom dialog med Forskningsrådet.

4. RAPPORTERING

Årsrapporten skal gi et dekkende bilde av Forskningsrådets innsats og resultater. Dette skal gi departementene grunnlag for å vurdere ressursbruk og måloppnåelse, jf. krav til årsrapport i bestemmelser om økonomistyring i staten. Vi viser også til punkt 5 og punkt 7 for nærmere informasjon om hhv. andre rapporteringskrav og frister.

Årsrapporten skal også inneholde en rapportering for administrasjonsbudsjettet (som også viser forbruk per departement), og redegjøre for hva som er gjort for å oppfylle aktivitetsplikten etter likestillingslovens § 1a, diskrimineringsloven §3a og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven §3.

Vedlagt følger struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapporten (departementsvise årsrapporter) som skal legges til grunn for Forskningsrådets rapportering i 2017. I tillegg til å følge DFØs krav til årsrapport, bygger strukturen og forventningene på styringsdokumentet for Forskningsrådet og på funn fra PwCs følgeevaluering av styringssystemet.

4.1 Årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse)

Forskningsrådets årsrapport har to hoveddeler: 1) Forskningsrådets mål og 2) oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

4.1.1 Rapportering på Forskningsrådets mål

I punkt 3.1 i dette tildelingsbrevet fremgår mål, strategiske områder og hvilken styringsinformasjon som departementene forventer at Forskningsrådet rapporterer på. Der det er mulig er det også en forventning om at Forskningsrådet skal bryte ned styringsinformasjonen på ulike tematiske områder/fagområder som har særlig interesse for departementene. Forskningsrådet velger selv ytterligere informasjon som de mener er relevant for å belyse måloppnåelsen. Vurderingen av måloppnåelse må ikke alene være knyttet til aktiviteter i rapporteringsåret, men kan skrive seg fra aktiviteter så langt tilbake i tid som det er hensiktsmessig å inkludere. Vurderingen av måloppnåelse skal gjøres på grunnlag av de strategiske områdene under målene. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelsen.

All informasjon knyttet til Forskningsrådets måloppnåelse skal presenteres i rapport på samlet måloppnåelse. Dette skal bidra til å gjøre det enklere for departementene å vurdere helheten i Forskningsrådets måloppnåelse.

Vi viser til vedlagte struktur og forventninger til innhold i årsrapporten for nærmere omtale av forventninger til innholdet i rapport på samlet måloppnåelse.

Som nevnt ovenfor vil Kunnskapsdepartementet forut for fastsettelsen av styringsinformasjon normalt ha en prosess der departementene og Forskningsrådet involveres. I prosessen skal det gjøres vurderinger av hva slags type styringsinformasjon som vil være best egnet for å gi informasjon om måloppnåelse. Det handler primært om å få en felles forståelse av hva det er viktigst å få informasjon om, innenfor et gitt strategisk område. I noen tilfeller vil dette være informasjon Forskningsrådet allerede har tilgjengelig. I andre tilfeller må informasjonen utvikles, og i prosessen skal det da også tas stilling til hvem som skal utvikle styringsinformasjonen. Kunnskapsdepartementet vil ta initiativ til å utarbeide en oversikt over planene for styringsinformasjon for de fem målene de nærmeste årene. Oversikten skal revideres og justeres samtidig med vurderingen av hva som skal fastsettes som styringsinformasjon for det neste året. Dette må sees i sammenheng med revisjonen av de strategiske områdene.

Nedenfor utdypes nærmere styringsinformasjon som departementene forventer at Forskningsrådet rapporterer på i årsrapporten for de forskjellige målene for 2017.

Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet

Strategisk område: Verdensledende fagmiljøer

Styringsinformasjon:

- Det skal gjennomføres en undersøkelse av Forskningsrådets bidrag til internasjonalt fremtredende fagmiljøer i Norge. Rammene for undersøkelsen fastsettes i samarbeid mellom Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet. Undersøkelsen skal bygge videre på arbeidet som ble gjort for dette strategiske området til årsrapporten for 2016.

Strategisk område: Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt

Styringsinformasjon:

- Det skal gjennomføres en undersøkelse av Forskningsrådets bidrag til vitenskapelig kvalitet, som benytter Forskningsrådets databaser og informasjon om søknader, tildelinger og fagfellevurderinger.

Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet

Strategisk område: Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv

Styringsinformasjon:

- *FoU-innsatsen i foretakene med støtte sammenlignet med FoU-innsatsen i foretakene med avslåtte søknader som er vurdert som gode*
Det skal undersøkes hvordan Forskningsrådet bidrar til å øke FoU-innsatsen i foretakene med støtte ved å sammenligne med søkere uten støtte. Undersøkelsen skal bygge på FoU-statistikk på foretaksnivå og Forskningsrådets søknadsvurderinger. Den

endelige avgrensningen av karakterer man vil sammenligne må gjøres av miljøet som får i oppdrag å lage indikatoren.

- *Utvikling i FoU-innsats for foretak med støtte*
Det skal undersøkes hvordan Forskningsrådet bidrar til å øke FoU-innsatsen i foretakene med støtte ved å sammenligne med FoU-innsatsen før støtten. Undersøkelsen skal bygge på FoU-statistikk på foretaksnivå. Undersøkelsen bør se på både total egenutført FoU og forholdet mellom egenfinansiering og offentlig støtte.
- *Forskningsrådets vurdering av bedrifts- og samfunnsøkonomisk effekt*
Undersøkelsen skal bygge på delkarakterer fra Forskningsrådets søknadsvurderinger.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Utvikling i omsetning for foretak med støtte*
Det skal undersøkes hvordan den økonomiske aktiviteten utvikler seg i foretakene med støtte. Undersøkelsen skal bygge på regnskapsdata i bedrifts- og foretaksregisteret.
- *Brukernes vurderinger av oppnådde resultater og betydningen av ulike former for utbytte fra prosjektet*
Vurderingen skal baseres på data fra fremdrifts- og sluttrapporter samt data innhentet gjennom spørreundersøkelser.

Strategisk område: Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

Styringsinformasjon:

- *Forskningsrådets bidrag for å styrke omstillingsevnen i norsk økonomi*
Forskningsrådet skal gi en kortfattet vurdering av sin aktivitet for å styrke omstillingsevnen i norsk økonomi. Vurderingen skal inkludere begrunnelser for de viktigste tiltakene og prioriteringer som er gjort, hvilke virkninger de har hatt, og hvilke effekter man mener man kan oppnå fremover.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Forskningsrådets tildelinger og fremtidig utvikling i ulike næringer*
Forskningsrådet skal vurdere hvordan tildelingene fordeler og har fordelt seg på ulike næringer, og hvordan man ser for seg næringsutviklingen fremover. Data skal hentes fra Forskningsrådets databaser.
- *FoU-innsats og økonomisk utvikling i ulike næringer*
Forskningsrådet skal beskrive og vurdere sin rolle i å påvirke FoU-innsatsen i næringslivet og fordelingen på ulike næringer. Redegjørelsen skal inneholde en beskrivelse av næringslivets FoU-innsats fordelt på ulike næringer, og sett i lys av næringsutviklingen. Data hentes fra tilgjengelig statistikk (FoU-statistikk, nasjonalregnskap).

Strategisk område: Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

Styringsinformasjon:

- *Forskningsrådets bidrag for å styrke kunnskapsoverføring og samspill mellom foretak og forskningsinstitusjoner*

Forskningsrådet skal gi en kortfattet vurdering av aktiviteten for å styrke kunnskapsoverføring og samspill mellom foretak og forskningsinstitusjoner. Vurderingen skal begrunne de viktigste tiltakene og prioriteringene som er gjort, virkningene av dem og hvilken effekt de er ment å ha på verdiskapingen. Redegjørelsen skal inkludere en vurdering av bidraget til kunnskapsoverføring målt gjennom næringslivets kjøp av FoU-tjenester.

- *Private investeringer i kommersialiseringsprosjekter med støtte fra Forskningsrådet ved offentlig finansierte forskningsinstitusjoner*

Det skal gis en oversikt og vurdering av investeringer i støttede kommersialiseringsprosjekter. Investeringene kan være i form av inntekter fra lisenser eller salg av patenter, emisjoner, salg og børsnotering. Oversikten skal dekke den totale porteføljen og inkludere tidsserier over minst fem år.

Følgende momenter skal også trekkes inn i vurderingen av måloppnåelse:

- *Andel av prosjekter som er finansiert av andre enn Forskningsrådet (fordelt på kilde, søknadstype og program)*

Forskningsrådets støtte skal være utløsende for et forskningsprosjekt. Samtidig bidrar privat medfinansiering til å sikre at andre går god for det kommersielle potensialet i prosjektet. Andelen av prosjektene som er privat finansiert er i stor grad gitt av søknadstypen, men kan allikevel gi nyttig informasjon for å diskutere om Forskningsrådet har funnet en god balanse mellom disse hensynene. Tallene hentes fra Forskningsrådets database.

Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer

Strategisk område: Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester

Styringsinformasjon:

- I utgangspunktet legges det opp til at Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen på området *fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*, men spørsmålet vil vurderes på nytt i lys av kravene som blir fastsatt for *Hav og Klima, miljø og miljøvennlig energi*

Strategiske områder: Hav og Klima, miljø og miljøvennlig energi

Styringsinformasjon:

- Det skal utvikles styringsinformasjon for de strategiske områdene i samarbeid med de andre departementene og Forskningsrådet, og med intensjon om ferdigstilling rundt første kvartal 2017. Styringsinformasjon og rapporteringskrav vil bli ettersendt i et tillegg til tildelingsbrevet.

Mål 4: Et velfungerende forskningssystem

Strategisk område: Økt deltakelse i Horisont 2020

Styringsinformasjon: Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen under det strategiske området. Rapporteringen skal reflektere over hva gjennomførte undersøkelser i tilknytning til rammeprogrammet kan si om Forskningsrådets måloppnåelse (f.eks. undersøkelsene gjennomført for årsrapporten for 2016, og oppdraget utlyst av Forskningsrådet for å studere potensialet for økt deltakelse i Horisont 2020).

Strategisk område: Strukturerende endringer

Styringsinformasjon:

- Det skal utvikles styringsinformasjon for dette strategiske området i samarbeid med de andre departementene og Forskningsrådet, og med intensjon om ferdigstilling rundt første kvartal 2017. Styringsinformasjon og rapporteringskrav vil bli ettersendt i et tillegg til tildelingsbrevet.

Mål 5: God rådgivning

Strategisk område: Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene

Styringsinformasjon: Forskningsrådet avgjør styringsinformasjonen under det strategiske området.

4.1.2 Rapportering på oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning

Kunnskapsdepartementet ber om at Forskningsrådet i sin rapport på langtidsplan for forskning og høyere utdanning (Meld. St. 7 (2014-2015)) redegjøre for hvordan rådets FoU-tildelinger er fordelt på regjeringens prioriteringer i langtidsplanen for gjeldende år og sammenliknet med tidligere år der det er mulig. Det er først og fremst snakk om aktiviteter og pengestrømmer heller enn måloppnåelse (virkninger og effekter). Vi viser til vedlagte struktur og forventninger til innhold i årsrapporten for nærmere omtale av forventninger til rapportering på oppfølging av langtidsplanen.

4.2 Vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter)

De departementsvise rapportene skal supplere rapporten på samlet måloppnåelse ved å gi relevant informasjon som grunnlag for departementenes styringsmøter og for departementenes arbeid med Prop 1 S. De departementsvise rapportene skal gi korte vurderinger med vekt på virkninger av Forskningsrådets bidrag til de sektorpolitiske prioriteringene.

Forskningsrådets vurderinger skal gis med utgangspunkt i ulike dimensjoner som fremgår i den standardiserte strukturen og forventningene til innholdet i de departementsvise rapportene (jf. vedlagte struktur og forventninger til innhold i årsrapporten). Dette er dimensjoner som er vesentlig for styringen av departementenes bevilgninger, og som er utarbeidet i samarbeid med departementene for å sikre at de dekker departementenes behov for styringsinformasjon.

Rapportene må ta hensyn til departementenes ulike bevilgningsnivå og må tilpasses hvert enkelt departement (jf. tildelingsbrevene). I punkt 5 i departementenes tildelingsbrev fremgår

det hvilke sektorpolitiske prioriteringer det aktuelle departementet forventer å få rapportering på.

5. ANDRE KRAV OG FORVENTNINGER

Krav som gjelder for alle Kunnskapsdepartementets underliggende virksomheter:

5.1 Samfunnssikkerhet og beredskap

Styringsdokument for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap i kunnskapssektoren (revidert oktober 2016) skal ligge til grunn for Forskningsrådets arbeid på dette feltet. Forskningsrådet skal utføre virksomhetstilpassede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) minimum annet hvert år, ha oppdaterte krise- og beredskapsplaner og gjennomføre årlige kriseøvelser.

Disse kravene til samfunnssikkerhet og beredskap omfatter også informasjonssikkerhetsarbeidet. Forskningsrådet skal påse at informasjonssikkerhetsarbeidet er i samsvar med eForvaltningsforskriften og de fem tiltaksområdene i Kommunal og moderniseringsdepartementets Handlingsplan for informasjonssikkerhet i statsforvaltningen 2015-2017. Departementet viser til UNINETTs veiledning til ledelsessystem for informasjonssikkerhet, NSMs anbefalte tiltak mot dataangrep og Veiledning i beredskapsplanlegging utarbeidet av Utdanningsdirektoratet og Politidirektoratet (revidert desember 2015).

Forskningsrådet skal i årsrapporten for 2017 rapportere på følgende:

1. Er det gjennomført/revidert en ROS-analyse i 2016 eller 2017?
2. Er det gjennomført og evaluert en kriseøvelse i 2017?
3. Redegjør kort og overordnet (maks. 1 side) for virksomhetens oppfølging av de fem tiltaksområdene i Handlingsplan for informasjonssikkerhet, herunder kort beskrive og vurdere virksomhetens ledelsessystem for informasjonssikkerhet.

Dersom spørsmål 1 og/eller 2 besvares med "nei", må Forskningsrådet opplyse om hvorfor tiltaket ikke er gjennomført, og presentere en forpliktende plan for når og hvordan tiltaket skal gjennomføres.

Kunnskapsdepartementet vil vurdere nærmere om departementet skal foreta sikkerhets- og beredskapstilsyn i Forskningsrådet i løpet av 2017.

5.2 Sikkerhetsloven (gradert informasjon)

Lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven) gjelder for forvaltningsorganer som håndterer skjermingsverdig og sikkerhetsgradert informasjon. Forskningsrådet skal i årsrapporten for 2017 rapportere på følgende:

1. Håndterer virksomheten gradert informasjon etter sikkerhetsloven?
2. I hvilken sammenheng håndterer virksomheten slik informasjon?
3. Hvilke rutiner og systemer har virksomheten for å håndtere slik informasjon?

Svarene må være av en slik karakter at de ikke unntas offentlighet. Ved tvil må Kunnskapsdepartementet kontaktes.

5.3 Lærlinger

Regjeringen og partene i arbeidslivet signerte våren 2016 en ny samfunnskontrakt for flere lære plasser for perioden 2016–2020. Målet med den nye kontrakten er å sørge for at alle kvalifiserte elever som ønsker det, skal få tilbud om læreplass. Se mer informasjon på nettsiden laerlingloftet.no.

I 2017 skal Forskningsrådet ha minst én lærling tilknyttet seg, og minst like mange lærlinger som i 2016. Vi ber om at Forskningsrådet fortsatt samarbeider med de nasjonale forskningsetiske komiteene (FEK) for at FEK skulle kunne oppfylle kravet om lærlinger. Virksomheten skal også hvert år vurdere om den kan øke antall lærlinger og tilby opplæring i nye lærefag. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK Stat eller et annet opplæringskontor.

I årsrapporten for 2017 skal Forskningsrådet rapportere om antall lærlinger per år i perioden 2014 – 2017, om det er vurdert å øke antall lærlinger og innenfor hvilke fag, og orientere om hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsakene til dette og hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Fellesføring fra regjeringen:

5.4 Effektivisering og produktivitetsforbedring

Norges forskningsråd skal arbeide systematisk med å utnytte tildelte ressurser bedre og øke produktiviteten. Digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester (digitalt førstevalg) er et sentralt virkemiddel i dette arbeidet, sammen med for eksempel omorganisering, prosessforbedring og annen bruk av teknologi. I årsrapporten skal Forskningsrådet gjøre rede for iverksatte og planlagte effektiviseringstiltak. Det skal her fremgå at tiltak som inneholder digitalisering av arbeidsprosesser og tjenester er særlig vurdert. Det skal også gjøres rede for hvordan effektiviseringsgevinstene av tiltakene skal hentes ut, slik at de kan omdisponeres til prioriterte områder.

Som nevnt over har regjeringen satt i gang en områdegjennomgang av tildelinger til forskning gjennom Norges forskningsråd. Departementet er kjent med det arbeidet Forskningsrådet har igangsatt med sikte på å konkretisere kostnadsreduksjoner, og forventer at rådet følger opp disse effektiviseringstiltakene uavhengig av områdegjennomgangen.

Særskilt krav fra Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet til Norges forskningsråd og Innovasjon Norge:

5.5 God og effektiv mobilisering og støtte til deltakelse i Horisont 2020

Potensialet for å øke omfanget av deltakelsen i Horisont 2020 er til stede i alle sektorer og innenfor de fleste fagmiljøer. I sin strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU, fremmer regjeringen klare forventninger om at norske fagmiljøer og samfunns- og næringsliv deltar aktivt i samarbeidet og at de på noen områder er i front på den europeiske konkurransearenaen. Regjeringen har trappet opp ordninger til stimulering for god norsk deltakelse i Horisont 2020 gjennom oppfølgingen av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024. Midlene har gått til målrettede tiltak for ulike sektorer gjennom ordninger i Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. God mobilisering av næringslivet og mobilisering mot innovasjonsaktiviteter i Horisont 2020 krever tett samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge.

Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet ber, i den forbindelse, om en felles og enhetlig tilbakemelding om mobiliseringsarbeidet rettet mot næringslivet og mot innovasjonsaktiviteter i Horisont 2020. Innovasjon Norge og Norges forskningsråd har ulike kompetanse og forskjellige nasjonale roller. Kompetansen og rollen til begge virksomhetene er vesentlig for å løse oppdraget og sikre god norsk deltakelse. I sin tilbakemelding bes Norges forskningsråd og Innovasjon Norge om å presentere løsninger og forslag til tiltak som kan skape en god og effektiv felles førstelinje for mobilisering og rådgivning mot næringslivet og andre relevante aktører. Målet er at brukerne skal møte et klart, tydelig og brukervennlig virkemiddelapparat når det gjelder mobilisering og støtte til deltakelse i H2020, der duplisering av arbeidsoppgaver unngås.

5.6 Samarbeid om testfasiliteter

Innovasjon Norge, Norges forskningsråd og Siva skal samarbeide om utvikling av satsingen på støtte til testfasiliteter, jf. bevilgning over Sivas budsjett, kap. 2426 ny post 71. Det forutsettes at virkemiddelaktørene samarbeider slik at man utnytter eventuelle synergieffekter mellom eksisterende ordninger og den nye tilskuddsordningen.

6. ETATSSTYRINGSMØTET

Kunnskapsdepartementet vil på etatsstyringsmøtet i 2017 ha strategisk dialog om Forskningsrådets måloppnåelse og forventninger om framtidig utvikling og prioriteringer. Kunnskapsdepartementet vil i forkant involvere de øvrige departementene i forberedelsene. Etatsstyringsmøtet skal være i begynnelsen av juni. Dato for møtet fastsettes senere. Kunnskapsdepartementet forventer at styreleder, nestleder og divisjonsstyrelederne deltar.

Kunnskapsdepartementet legger opp til en omforent dagsorden for etatsstyringsmøtet. Departementet ber derfor om at Forskningsrådet melder inn strategisk viktige saker til

etatsstyringsmøtet samtidig med innsending av årsrapporten for 2016, 15. mars 2017. Kunnskapsdepartementet vil sende Forskningsrådet dagsorden for møtet i god tid.

7. FRISTER

Leveranse	Frist	Mottakere	Utfyllende informasjon
Årsregnskap 2017	1. mars 2018	KD	KD oversender årsregnskap til Riksrevisjonen. Oversikt over overførte midler fordelt på poster i statsbudsjettet skal framlegges sammen med regnskapet. Forskningsrådet kan ta utgangspunkt i rapport om overførte midler på program/aktivitetsnivå. Der det er samfinansiering av programmer, godtas en andelsberegning av programmene. Regnskapet skal leveres departementet i tråd med kontoplanen i de statlige regnskapsstandarder (SRS), og det skal leveres en kontantstrømsoppstilling etter den direkte metoden
Årsrapport 2017 (rapport på samlet måloppnåelse)	15. mars 2018	Dep.	.
Vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter)	1. mai 2018	Dep.	
Samlerapport om de regionale forskningsfondenes virksomhet i 2017	1. mai 2018	KD	Forskningsrådet skal rapportere om sitt samarbeid med fondene og for bruken av midlene tildelt Forskningsrådet til dekking av administrative oppgaver, jf. "Retningslinjer for regionale forskningsfond" fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23. 10. 2009.
Årsrapport for forskningsinstituttene 2017	1. juni 2018	Dep.	
Avviksrapport for 1. halvår 2017	20. august 2017	Dep.	Avviksrapportene skal rettes mot vesentlige avvik i forhold til mål og krav som er angitt i tildelingsbrevene. Forskningsrådet skal videre fremme forslag om mulige korrigerende tiltak, jf. «Bestemmelser om økonomistyring i staten», punkt 1.5.1. Avviksrapporten for første halvår skal inkludere et anslag for forventet overføring til neste år.
Avviksrapport for 2017 (i årsrapporten 2017)	15. mars 2018	Dep.	
Vedtatt budsjett for 2017	1. mars 2017	Dep.	Budsjettet skal inneholde en redegjørelse for hvordan Forskningsrådet vil følge opp de prioriteringer som er gitt i Prop. 1 S (2016-2017) og i departementenes tildelingsbrev. I budsjettet skal det avslutningsvis gis en departementsvis oversikt over endelig fordeling av tildelt budsjetttramme på program/aktivitetsnivå. Oversikten skal gi informasjon om de ulike programmene totale budsjetttramme samt vise hvor stor andel hvert departement har i de ulike programmene. Dokumentet skal inneholde en oversikt over alle aktiviteters budsjett for 2016, budsjett for 2017 og disponibelt budsjett 2017 (som inkluderer overføringer fra tidligere år).

Satsingsforslag 2019	1. nov. 2018	Dep.	<p>Forslaget til store satsinger skal følge opp langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og skal angi klare prioriteringer. Forskningsrådet skal se på mulighetene for omprioriteringer som gir rom for satsinger innenfor den eksisterende økonomiske rammen. Det må komme tydelig fram hvordan eventuelle frihetsgrader innenfor departementenes bevilgninger skal benyttes. Det stilles stadig større krav til det faglige grunnlaget for forslag til satsinger på forskning og innovasjon. Forskningsrådets budsjettråd bør speile kunnskapsbaserte vurderinger av kortsiktige og langsiktige forskningsbehov. KD viser også til nye retningslinjer for satsingsforslag som vil ha konsekvenser for Forskningsrådets arbeid med Store satsinger, jf. ny utredningsinstruks.</p> <p>Forskningsrådet trenger heretter ikke å utarbeide budsjettforslag. De årlige satsingsforslagene skal inneholde de utdypninger og detaljeringer som departementene trenger og som tidligere har inngått i budsjettforslaget.</p>
Standardiserte økonomiske nøkkeltall	13. februar og 20. februar 2017		<p>Nettobudsjetterte virksomheters utgifter og inntekter skal synliggjøres for å gi et best mulig bilde av statens samlede inntekter og utgifter for virksomheter som omfattes av statsbudsjettet, jf. rundskriv R-8/2016, (statsregnskapet 2015) og R-9/2016 (statsbudsjettet 2017). Kunnskapsdepartementets frist til statsregnskapet er 28. februar, Forskningsrådets frist til Kunnskapsdepartementet for endelige tall til statsregnskapet er 20. februar. De standardiserte økonomiske nøkkeltallene skal også oppgis til departementet som ledd i forberedelsene til regjeringens første budsjettkonferanse. Dette har frist 13. februar, og kan eventuelt være foreløpige tall.</p>

Kunnskapsdepartementet minner om kravene som følger av Finansdepartementets siste revidering av økonomibestemmelsene og rundskriv R-115 om utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap.

- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.2: Virksomheten skal publisere tildelingsbrevet på sine nettsider så snart det er mottatt.
- Økonomibestemmelsene pkt. 2.3.3: Årsrapporten skal publiseres på virksomhetens nettsider innen 1. mai eller så snart den er behandlet i styringsdialogen mellom departementet og virksomheten.
- Rundskriv R-115, pkt. 4.2: Virksomheten skal publisere revisjonsberetningen som et tillegg til årsregnskapet, etter at Riksrevisjonen har overlevert Dokument 1 til Stortinget og resultatet av regnskapsrevisjonen dermed er offentlig.

Del 2 – Kunnskapsdepartementet som sektordepartement

1. INNLEDNING

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2017, jf. Innst. 12 S (2016-2017), Innst. 14 S. (2016-2017), Prop. 1 S (2016-2017)

2. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådets virksomhet:

- Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4: Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5: God rådgivning

Vi viser til Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrer for en nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Kunnskapsdepartementet

Kunnskapsdepartementet arbeider etter tre overordnede mål for kunnskapssektoren:

1. Utdanning og læring for utvikling og deltakelse i samfunnet for hver enkelt
2. Kompetanse som trengs i dag og i fremtiden
3. Kunnskap for ny erkjennning, samfunnsutvikling og konkurransekraft

Norges forskningsråd er en sentral aktør i det norske forsknings- og innovasjonssystemet og et sentralt virkemiddel for å nå Kunnskapsdepartementets overordnede mål.

Kunnskapsdepartementets midler til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til å finansiere:

- Langsiktig, grunnleggende forskning, dvs. ansvar for grunnforskning og særlige satsinger rettet mot UH-sektoren (i hovedsak bevilgningene under kap. 285 post 52 og kap. 281 post 50).
- Sektorovergripende forskning, dvs. ansvar for sektorovergripende satsinger og instituttbevilgninger (i hovedsak bevilgningene under kap. 285 postene 53, 54 og 55, kap. 287 postene 57 og 60, kap. 288 post 21)
- Forskning om kunnskapssektoren (barnehage, utdanning og forskning, bevilgninger over flere poster)

Kunnskapsdepartementet tildeler midler til Forskningsrådet over mange kapitler og poster, og midlene under en post bidrar til flere av målene for rådet. Kunnskapsdepartementets midler skal bidra inn mot alle de fem målene for Forskningsrådet.

2.2 Styringsinformasjon

Når det gjelder omtale av styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene, viser vi til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer, punkt 3.

Styringsinformasjon for de sektorpolitiske prioriteringene fremgår i den standardiserte strukturen for forventninger til innholdet i de departementsvise rapportene. Her fremkommer sentrale dimensjoner Forskningsrådet kan bruke for styringen av departementenes bevilgninger. Vi viser til punkt 5 i dette tildelingsbrevet for presisering av hvilke sektorpolitiske prioriteringer Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på i den departementsvise rapporten.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

Kunnskapsdepartementet tildeler Norges forskningsråd kroner 4 169 302 000 i 2017. Til grunn for bevilgningene ligger en reduksjon i bevilgningene knyttet til avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen som for 2017 er satt til 0,8 pst. Denne reformen er et årlig krav som forutsetter at alle statlige virksomheter setter i verk tiltak for å bli mer effektive.

Fordelingen av midler over forskjellige kapitler og poster i departementets budsjett følger nedenfor. Det vises også til omtale av de enkelte kapitlene og postene i Kunnskapsdepartementets Prop. 1 S (2016-2017).

3.1 Hovedprioriteringene i statsbudsjettet for 2017 er som følger:

Langsiktig, grunnleggende forskning, kap./post 285.52

Midlene over kap. 285 post 52 skal finansiere langsiktig, grunnleggende forskning på alle fagområder og bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i forskningsmiljøer eller på enkelte forskningsområder. I 2017 styrker Kunnskapsdepartementet Fri prosjektstøtte Toppforsk med 50 mill. kroner, FRIPRO Unge Forskertalenter med 10 mill. kroner og SFF-ordningen med 17 mill. kroner.

For å bedre koordineringen av den internasjonale forskningen på Svalbard økes midlene til Svalbard Science Forum og Forskningsrådets kontor på Svalbard med 5 mill. kroner i 2017.

Strategiske satsinger, kap./post 285.53

Midlene over denne posten skal særlig støtte opp om den koordinerende rollen Kunnskapsdepartementet har i forskningspolitikken. Midlene skal finansiere store programmer, sentersatsinger (SFI og FME), handlingsrettede programmer og stimuleringsordninger for internasjonalt forskings samarbeid.

I 2017 trapper Kunnskapsdepartementet opp midlene til stimulerings tiltak for god norsk deltakelse i EUs rammeprogram med til sammen 75 mill. kroner. Midlene skal gå til å styrke STIM-EU og eventuelle andre virkemidler der det er dokumenterte behov.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet kontinuerlig vurderer effektene av og fremdriften i de enkelte tiltakene slik at rådet kan vurdere eventuell omfordeling av midlene.

Av de samlede bevilgningene på denne posten vil departementet tildele 27,2 mill. kroner direkte til Innovasjon Norge, jf. eget oppdragsbrev om dette.

Det vises også til punkt 3.2 og 5.5 i Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrende departement. Av midlene som tildeles Forskningsrådet skal 2,2 mill. kroner gå til SIU for å dekke lønnskostnadene for deres representant ved Kunnskapskontoret i Brussel. Disse midlene vil fra 2018 bli overført til SIU.

10 mill. kroner er satt av til prosjektet «Arven etter Nansen». Midlene skal i 2017 brukes bl.a. i et forprosjekt for å utvikle en revidert prosjektbeskrivelse og gjøre de forberedelser som trengs for prosjektstart i 2018. Det forutsettes god dialog mellom Forskningsrådet og «Arven etter Nansen» i forprosjektperioden. Revidert prosjektbeskrivelse skal være kvalitetssikret og godkjent av Forskningsrådet i tide til at hovedprosjektet kan starte opp når forskningsfartøyet Kronprins Haakon er klart for drift ved årsskiftet 2017/2018.

Som en del av oppfølgingen av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning økes midlene med 10 mill. kroner til å opprette 25 rekrutteringsstillinger i instituttsektoren. Fordeling av rekrutteringsstillingene til instituttsektoren i 2017 foretas av Forskningsrådet etter samme mønster som i 2016, bortsett fra at midlene ikke er forbeholdt teknisk-industrielle institutter. Øremerking til MNT-fag gjelder fortsatt. Forskningsrådet må også overveie om Simula skal inkluderes blant institutter som vurderes for stillinger. Videre økes bevilgningene med 15,6 mill. kroner for helårseffekt av midlene som ble tildelt i 2016 til nye rekrutteringsstillinger til instituttsektoren.

For å styrke det faglige norske lederskapet av den internasjonale forskningsvirksomheten på Svalbard økes bevilgningene med 5 mill. kroner til relevante programmer i Forskningsrådet.

Forskningsinfrastruktur, kap./post 285.54

Midlene over denne posten skal bidra til et velfungerende forskningssystem og økt vitenskapelig kvalitet. Satsingen på forskningsinfrastruktur skal bidra til å utvikle verdensledende fagmiljøer. Samtidig skal infrastruktur av høy kvalitet bidra til økt internasjonalisering og rekruttering.

Midlene over denne posten økes med 100 mill. kroner i 2017. Samtidig blir 337 mill. kroner trukket ut som et ettårig reduksjon i 2017 for å få ned overføringene på denne posten. Den ettårige reduksjonen skal ikke føre til redusert aktivitet, og Forskningsrådet skal fortsette å lyse ut midler i tråd med opptrappingsplanen i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Felles tiltak for universiteter og høyskoler, tilskudd til Norges forskningsråd, kap./post 281.50

Posten omfatter strategiske midler kanalisert gjennom Norges forskningsråd til ulike forskningsprogrammer og satsinger i Norges forskningsråd. Bevilgningene på posten skal bidra til å styrke kvaliteten i UH-sektoren, gi økt uttelling i EU, styrke samspillet mellom UH-

sektor og samfunnet, og bidra i den nasjonale utviklingen på linje med målene i strukturreformen. Bevilgningene skal også styrke den profesjonsrettete forskningen.

Ordningene med offentlig sektor-ph.d. og nærings-ph.d. styrkes med 6 010 000 kroner til 15 rekrutteringsstillinger. Rekrutteringsstillingene får en tredjedels budsjetteffekt i 2017 og hel budsjetteffekt fra og med 2018. Midler til nye rekrutteringsstillinger i 2016 er videreført med helårseffekt i 2017. Det utgjør 15 587 000 kroner.

Midler til videreføring av Instituttfusjon og -samarbeid (INSTFUS) omfattes også av denne posten med inntil 10 mill. kroner. Behovet for midler til denne ordningen skal vurderes nærmere i løpet av våren 2017.

Den totale rammen på kap. 281 post 50 er på 191 436 000 kroner for 2017. I 2017 er effektiviseringskuttet på 0,8 prosent, dvs. 1 340 000 kroner. Departementet ber Forskningsrådet vurdere hvordan et effektiviseringskutt mest hensiktsmessig tas ut. Midlene til ordningene med offentlig sektor-ph.d. og nærings-ph.d. og midler til fusjoner og tettere samarbeid mellom institusjoner (INSTFUS) skal ikke utsettes for reduksjon.

Utdanningsforskning - midler over kap./poster 226.21, 226.63, 231.21, 231.51, 258.21, 281.50 og 285.53

Program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT) er det viktigste tiltaket Kunnskapsdepartementet har for utdanningsforskningen, og departementet har høye ambisjoner for programmet. Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet jobber videre med den strategiske utviklingen av FINNUT, slik at programmet bidrar til å nå målene departementet har satt i Strategi for utdanningsforskning – Kvalitet og relevans 2014-2019. Forskningsrådet skal også bidra til å nå forventningene til den nye lærerutdanningen, og bidra med hjelp og støtte i arbeidet med å utvikle gode søknader. Departementet tildeler ca. 87 mill. kroner til FINNUT i 2017.

Departementet tildeler 4 mill. kroner til forskning på forebygging av antisemittisme og gruppebaserte fordommer i skolen med vekt på rekruttering. I tillegg tildeler Kommunal- og moderniseringsdepartementet 1,3 mill. kroner til prosjektet, jf. Kommunal og moderniseringsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2017. Midlene inngår som et tiltak i regjeringens handlingsplan mot antisemittisme. Med forbehold om Stortingets budsjettvedtak gjelder tildelingen fram til og med 2021. Videreføring vil bli vurdert mot slutten av denne tidsperioden.

Forskningssatsingen LÆREEFFEKT har som mål å utvikle ny kunnskap om effektene av ulike former for økt lærertetthet på de laveste klassetrinnene i grunnskolen. I 2017 tildeles det 15,3 mill. kroner til LÆREEFFEKT over kap. 226 post 63. Denne summen består av den opprinnelige helårstildelingen til forskning og utvikling på 10,5 mill. kroner, og i tillegg 2,5 mill. kroner til delprosjektet som skal gi kunnskap om effekter på læringsutbytte og læringsmiljø i de kommuner og/eller skoler som har fått tilskudd til økt lærertetthet på 1.-4. trinn over kap. 226 post 63 utenom LÆREEFFEKT-satsingen, jf. tillegg til tildelingsbrev for 2016 av 18.03.16. Videre tildeles det 2,3 mill. kroner til en avsetning som skal dekke

uforutsette utgifter i LÆREEFFEKT. Denne avsetningen vil totalt utgjøre 5,8 mill. kroner i perioden 2016-2020.

Forskningsrådet tildeles i 2017 36 mill. kroner til INTPART-programmet for å fremme samarbeid med prioriterte land utenfor EU. INTPART skal bidra til utvikling av flere fremragende fagmiljøer gjennom langsiktig institusjonelt samarbeid, blant annet som et ledd i oppfølgingen av Panorama, regjeringens strategi for høyere utdannings- og forskningssamarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020). Det forventes at Forskningsrådet i samarbeid med relevante aktører bidrar aktivt til å følge opp strategien, både i oppfølging av konkrete tiltak og initiativer og i sitt løpende virke for øvrig.

Andre føringer:

3.2 Administrasjonsbudsjettet. kap./post 285.55

De samlede interne administrasjonsutgiftene som består av Kunnskapsdepartementets administrasjonsbevilgning over kap. 285 post 55 og administrasjonsdelen fra departementenes forskningsbevilgninger, skal i 2017 ikke overstige 640 mill. kroner. Taket på de interne administrasjonsutgiftene reflekterer det faktum at alle underliggende virksomheter i 2017 vil få stramme administrasjonsbudsjetter. Taket følger konkret opp Stortingets krav om kutt på 0,8 pst. som følge av avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen og reduserte bevilgninger på 20 mill. kroner på kap. 285 post 55. I tillegg er det lagt inn en reduksjon i administrative utgifter knyttet til de regionale fondene på 1,4 mill. kroner som følge av reduserte bevilgninger til regionale fond, jf. kap. 287 post 60.

3.3 Midler til Norges forskningsråd 2017

Kap./post	Kapittel og postnavn	Tildeling i 1000 kroner
226.21	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - FINNUT: 29,57 mill. kroner - Forskning på spesialundervisning (egen utlysning gjennom FINNUT): 5 mill. kroner - Forskning om antisemittisme og gruppebaserte fordommer: 4 mill. kroner 	38 570
226.63	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Tidlig innsats i skolen gjennom økt lærerinnsats på 1.-4. trinn</i> <ul style="list-style-type: none"> - LÆREEFFEKT 	15 300
226.71	Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, <i>Tilskudd til vitensentre</i>	54 832
231.21	Barnehager, <i>Spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - FINNUT: 3,4 mill. kroner 	

	<ul style="list-style-type: none"> - FINNUT: 10 mill. kroner – forskningscenter for barnehagerelevant forskning, jf. eget oppdrag - Kunnskapscenter for utdanning: 1 mill. kroner 	14 400
231.51	Barnehager, <i>Forskning</i> <ul style="list-style-type: none"> - FINNUT: 8,866 mill. kroner 	8 866
258.21	Tiltak for livslang læring, <i>Spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - FINNUT: 4,525 mill. kroner - Kunnskapscenter for utdanning: 9,82 mill. kroner 	14 345
281.50	Felles tiltak for universiteter og høyskoler, <i>Tilskudd til Norges forskningsråd</i> <ul style="list-style-type: none"> - Nærings-ph.d og offentlig-sektor-ph.d.: 67,841 mill. kroner - INSTFUS-ordning: Inntil 10 mill. kroner - Andre tiltak som finansieres under denne posten: FORNY2020, Strategiske høyskoleprogram (SHP), VRI, FINNUT (inkl. nasjonal forskerskole i lærerutdanning), forskning for forsknings- og innovasjonspolitikk (FORINNPOL), FoU-programmer for universitetsmuseene og Helsevel 	191 436
285.52	Norges forskningsråd, <i>Langsiktig, grunnleggende forskning</i>	1 661 282
285.53	Norges forskningsråd, <i>Strategiske satsinger</i> <i>(trukket ut 27,2 mill. direkte til Innovasjon Norge)</i>	1 400 455
285.54	Norges forskningsråd <i>Forskningsinfrastruktur av nasjonal, strategisk interesse</i>	269 936
287.21	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>Spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - Forskning for forsknings- og innovasjonspolitikk: 9 mill. kroner 	9 000
287.57	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>Basisbevilgning til samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutter</i>	182 309
287.60	Forskningsinstitutter og andre tiltak, <i>Regionale forskningsfond, tilskudd til forskning</i> <ul style="list-style-type: none"> - Norges forskningsråd for dekning av årlige administrative merutgifter knyttet til ordningen 	7 900
288.21	Internasjonale samarbeidstiltak <i>Spesielle driftsutgifter</i> <ul style="list-style-type: none"> - Internasjonale partnerskap for fremragende utdanning og forskning (INTPART) 	36 000
	Sum forskningsmidler	3 904 631
285.55	Norges forskningsråd, <i>Administrasjon</i>	264 671

	Kunnskapsdepartementet totalt	4 169 302
165.70 (UD)	Forskning, kompetanseheving og evaluering, <i>Forskning og høyere utdanning</i>	16 900

3.4 Budsjettekniske og andre forhold

Det er gjort tekniske flyttinger som innebærer følgende endringer:

SAMKUL flyttes fra 285.52 til 285.53 (40 mill. kroner)

Basisbevilgningen til NSD flyttes fra 285.52 til 285.54 (11,2 mill. kroner)

Bevilgningen til UNIKARD flyttes fra 285.52 til 285.53 (1,5 mill. kroner)

Videre reduseres bevilgningen på post 285.52 med 785 000 kroner, post 285.53 med 476 000 kroner og kap. 281 post 50 med 1 500 000 kroner for å finansiere oppretting av komplett bibliometrisk database med verdensdata hos CERES (Nasjonalt senter for felles systemer og tjenester for forskning og studier), som fra 1. januar 2017 er en virksomhet som består av dagens CRISTin og FSAT.

Som del av handlingsplanen mot antisemittisme og gruppebaserte fordommer er 2 mill. kroner omdisponert fra kap. 285 post 53 til kap. 226 post 21.

For ytterligere detaljer vises det til Prop. 1 S (2016-2017) fra Kunnskapsdepartementet.

Tildelingen over Utenriksdepartementets kap. 165 post 70 gjelder grunnbevilgningen til Christian Michelsens institutt (CMI). Kunnskapsdepartementet har fått en belastningsfullmakt fra UD, og vil utbetale midlene sammen med bevilgningene til de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene.

Midlene til Forskningsrådet vil bli overført i to rater: den 30. januar og 30. august 2017.

3.5 Fullmakt til omfordeling

Kunnskapsdepartementet legger til grunn at Forskningsrådets forslag til nullbudsjett for 2017 danner grunnlag for rådets virksomhet i 2017 med unntak av de områder der det er vekst eller reduksjon i bevilgningene og som er nærmere spesifisert i tildelingsbrevet. De midler som stilles til disposisjon for Forskningsrådet, skal utnyttes effektivt og målrettet.

Kunnskapsdepartementet forventer at Forskningsrådet systematisk arbeider for å bygge ned overføringene på de postene der departementet tildeler midler. Dette er særlig aktuelt på de områdene der det foreligger konkrete opptrappingsplaner i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning. Forskningsrådet gis også fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge man sikrer måloppnåelse på lengre sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

4. OPPDRAG FRA KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Det vises til Kunnskapsdepartementets brev som etatsstyrer.

5. RAPPORTERING

Kunnskapsdepartementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- Langsiktig, grunnleggende forskning
- Sektorovergripende forskning
- Forskning om kunnskapssektoren

De sektorpolitiske prioriteringene er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter) (vedlagt).

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Departementet legger opp til å avholde to styringsmøter i 2017. Vårmøtet er konsentrert om Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskningsrådet til Kunnskapsdepartementet i årsrapport 2016. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om forslag til budsjett og utkast til tildelingsbrev for 2018. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og tidspunkt for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Kari Balke Øiseth (e.f.)
ekspedisjonssjef

Live Haaland
avdelingsdirektør

Vedlegg

- Struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter) for 2017

Forskningsrådets årsrapport og vedlegg til årsrapport: Struktur og forventninger til innhold

Bakgrunn og leseveiledning

Årsrapporten består av en rapport for samlet måloppnåelse (overordnet struktur fastsatt av DFØ¹) og vedlegg til årsrapporten (de departementsvise rapportene). All informasjon om Forskningsrådets måloppnåelse skal presenteres samlet, i rapport på samlet måloppnåelse (jf. punkt 3.1, s. 3-11). De departementsvise rapportene skal struktureres etter sektorpolitiske prioriteringer (jf. punkt 3.1, s. 12-14). Det kan imidlertid være samsvar mellom de sektorpolitiske prioriteringene og målene/de strategiske områdene for enkelte departementer. Hvordan dette vil være fremgår av tildelingsbrevene.

I dette dokumentet gjennomgås strukturen for årsrapporten og vedlegg til årsrapporten, med forventninger til innholdet. For hvert punkt i strukturen er forventningene gitt enten som oversikt over eller en kort forklaring av elementer som forventes inngå. I tillegg til DFØ sine krav, bygger dette dokumentet på styringsdokumentet² for Forskningsrådet og PwCs funn fra følgeevalueringen av det nye styringssystemet.

Ambisjoner for styringssystemet og for årsrapporten

Et nytt styringssystem og god styringspraksis skal bidra til at Forskningsrådet løser oppgavene sine på best mulig måte. Ambisjonene er at styringen fra departementene skal:

- bli mer strategisk og langsiktig
- ha økt oppmerksomhet på resultater i betydning virkninger og effekter av Forskningsrådets virksomhet
- ha hensiktsmessig omfang og detaljeringsgrad i styringen av aktiviteter, oppdrag og forskningsområder
- gjennomføres på en effektiv måte, med mer lik praksis mellom departementene i formen på styring og i rapporteringskrav

Disse ambisjonene skal komme til uttrykk og prege årsrapporten, tilsvarende som de kommer til uttrykk i de øvrige elementene i styringssystemet slik som tildelingsbrevene, styringsmøtene og etatsstyringsmøtene.

Forskningsrådet skal legge større vekt på virkninger og effekter av sin virksomhet, og mindre vekt på aktiviteter i rapporteringen. Det legges dermed til rette for en mer strategisk styringsdialog i etatsstyringsmøtene og styringsmøtene. Det er avgjørende å finne hensiktsmessig omfang og detaljeringsgrad i rapporteringen. Intensjonen er å skille mellom informasjon av typene «need-to-know» og «nice-to-know». Det er informasjon av typen

¹ Finansdepartementet har fastsatt nye krav til årsrapport i bestemmelser om økonomistyring i staten med virkning fra rapporteringen for 2014. Årsrapporten for alle underliggende virksomheter skal følge en fastsatt inndeling, benevnelse og rekkefølge. Les mer: <http://dfo.no/no/Styring/Arssrapport/>

² Se styringsdokumentet for 2016: *Styringssystem for Norges forskningsråd* for en nærmere beskrivelse av styringssystemet og for begrepsavklaringer. Styringsdokumentet skal revideres for 2017.

«need-to-know» som er relevant i styringssammenheng og som skal inngå i årsrapporten (inkludert vedlegg til årsrapporten).

Departementene får fortsatt tilgang til samme informasjon som før, men noe av informasjonen («nice-to-know») vil bare være tilgjengelig på Forskningsrådets nettsider. Forskningsrådet skal fortsatt arbeide kontinuerlig med å forbedre informasjonen på sine nettsider og tilgjengeligheten av denne.

Årsrapporten skal fylle flere funksjoner³

Forskningsrådets årsrapport skal fylle flere funksjoner. Årsrapporten:

- skal gi en vurdering av grad av måloppnåelse for målene som er satt for Forskningsrådet.
- skal utkvittere tildelingsbrevene og gi departementene trygghet for at Forskningsrådet har drevet i tråd med forutsetningene som er gitt.
- utgjør et viktig underlag for departementenes rapportering til Stortinget og for strategiske diskusjoner i styringsdialogen mellom Forskningsrådet og departementene.

Årsrapporten skal også gi en introduksjon til Forskningsrådets virksomhet (herunder samfunnsoppdrag, mål, organisering med mer, og sentrale hovedtall om virksomheten) slik at den kan forstås av andre lesere enn departementene.

---

³ Med utgangspunkt i DFØ sin veiledning for årsrapporter er det primære formålet med årsrapporten å gi ansvarlige departementer relevant og vesentlig informasjon, som understøtter god styring og kontroll.

Årsrapport (rapport på samlet måloppnåelse) – struktur med forklarende tekst

Årsrapporten skal utkvittere kravene/føringene fra departementene som fremkommer i KDs tildelingsbrev som etatsstyrende departement. Rapport på samlet måloppnåelse skal gi svar på i hvilken grad Forskningsrådet har nådd de fem målene som regjeringen har satt for virksomheten. I tillegg skal Forskningsrådet redegjøre for sin oppfølging av langtidsplanen for forskning og høyere utdanning.

Når det gjelder Forskningsrådets vurdering av måloppnåelse skal den skje med utgangspunkt i styringsinformasjon for de strategiske områdene under målene. Styringsinformasjonen fastsettes i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer. Forskningsrådet velger selv ytterligere informasjon som de mener er relevant å trekke inn for å belyse måloppnåelsen. Der det er mulig er det en forventning om at Forskningsrådet skal bryte ned styringsinformasjonen på ulike tematiske områder/fagområder som har særlig interesse for departementene.

Med mål, strategiske områder og styringsinformasjon menes:²

- De fem målene som er satt for Forskningsrådet uttrykker forventninger til hva Forskningsrådet gjennom sin virksomhet skal oppnå.
- Strategiske områder er 1–3 utpekte områder for hvert mål, som er vurdert som de mest sentrale å rette oppmerksomheten på i styringsdialogen.
- Styringsinformasjon for de strategiske områdene under målene sier noe direkte eller indirekte om måloppnåelsen (dvs. Forskningsrådets merverdi) og brukes i styringsdialogen. Styringsinformasjon er undersøkelser, analyser eller indikatorer.

1 Styrets beretning

Her har styret muligheten til å sette sitt preg på årsrapporten. Under dette punktet er hensikten at leserne av årsrapporten raskt skal kunne sette seg inn i hva styret mener er av vesentlig betydning og som styret ønsker å fremheve. Styret gir her en overordnet fremstilling av de viktigste prioriteringene for det siste året. Det kommenteres på de samlede resultatene og på måloppnåelsen – både det som er bra og det som er mindre bra - og sentrale forhold (interne og eksterne) som har påvirket disse. *Styrets beretning* bør fremstå som en selvstendig del og ikke som et rent sammendrag av årsrapporten.

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Sentrale elementer:⁴

- Omtale av virksomheten og samfunnsoppdraget
- Omtale av organisasjon og ledelse
- Presentasjon av utvalgte hovedtall

---

⁴ Veiledningsnotat fra DFØ:

http://dfo.no/Documents/FOA/Aarsrapport/Veiledningsnotat_aarsrapport_for_statlige_virksomheter_2015.pdf

3 Årets aktiviteter og resultater

Punkt 3 i årsrapporten har to hoveddeler: 3.1 *Forskningsrådets mål* og 3.2 *Oppfølging av langtidsplanen*. Se nærmere omtale av forventninger til innholdet i rapporteringen under hvert av underpunktene.

3.1 Forskningsrådets mål

Punkt 3.1 skal struktureres etter Forskningsrådets mål og de strategiske områdene under målene. Denne delen skal gi leserne av årsrapporten Forskningsrådets analyse og vurdering av i hvilken grad rådets aktiviteter bidrar til at målene nås. Analysen og vurderingene skal baseres på styringsinformasjon som er fastsatt for de strategiske områdene under målene. Forskningsrådet velger selv ytterligere informasjon som de mener er relevant for å belyse analysene og vurderingene. Dette skal ikke være en ren oppstilling og/eller oversikt av konkrete tiltak og virkemidler, men være knyttet til hvordan rådet innretter sin virksomhet og sine strategier for å nå målene. Måloppnåelse i denne sammenheng er ikke absolutt, det handler mer om vurderinger av om Forskningsrådet er på rett vei til å nå målene, endringsbehov og forbedringspotensial. Vurderingen av måloppnåelsen må ikke alene være knyttet til aktiviteter i rapporteringsåret, men kan skrive seg fra aktiviteter så langt tilbake i tid som det er hensiktsmessig å inkludere. Rapporteringen kan derfor inneholde informasjon om Forskningsrådets måloppnåelse både på lang og kort sikt, jf. omtale innledningsvis om at årsrapporten skal fylle flere funksjoner.

3.1.1 Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet

«For alle forskningens begrunnelser, både instrumentelle og kulturelle, er den vitenskapelige kvaliteten en grunnleggende forutsetning. Vitenskapelig kvalitet forutsetter både talentfulle individer og infrastruktur og andre forskningsressurser av høy kvalitet. Forskningsrådet skal tildele etter konkurranse, og skal identifisere og støtte forskning av høy vitenskapelig kvalitet. Forskningsrådet skal også bidra til å forbedre den vitenskapelige kvaliteten i det enkelte forskningsmiljø eller på det enkelte forskningsområdet».

Under dette punktet skal Forskningsrådet gi en samlet vurdering av hvordan rådet har bidratt til økt vitenskapelig kvalitet i norsk forskning – både i spiss og bredde. Vurderingen bør gjøres i et flerårig og ettårig perspektiv. Avsnittet må skrives på grunnlag av de to strategiske områdene under dette målet, og skal oppsummere og bygge på konklusjonene fra disse. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelsen.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å belyse: Hvordan begrunner og vurderer Forskningsrådet måloppnåelsen for dette målet? Hva forhindrer eventuelt god måloppnåelse? Hvordan utnytter rådet sitt handlingsrom? Hva vurderer Forskningsrådet er de største utfordringene for å sikre god måloppnåelse? Hva kan Forskningsrådet gjøre annerledes og hva er eventuelle forslag til tiltak?

Strategisk område: Verdensledende fagmiljøer

«En forholdsvis stor del av den mest betydningsfulle forskningen kan tilskrives et fåtall av forskerne, som virker i fronten av sine felt. Det er et mål at flere fagmiljøer i Norge driver

forskning av internasjonalt fremragende kvalitet. Forskningsrådet skal mobilisere talentene, bidra til kvalitetsutvikling og legge til rette for at potensialet i de fremste miljøene virkeliggjøres».

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Verdensledende fagmiljøer*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt

«For å utnytte forskningens potensial er det ikke tilstrekkelig med bare de få miljøene som er ledende på sine felt, det er også behov for vitenskapelig kvalitet i bredden av en mangfoldig forskningssektor og på en rekke områder. Forskningsrådet skal sikre god vitenskapelig kvalitet i alle sine tildelinger. Forskningsrådet skal også bidra til fornyelse ved å identifisere potensial for kvalitet og stimulere kvalitetsutvikling i forskningen».

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Identifisering og stimulering av vitenskapelig kvalitet generelt*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

3.1.2 Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet

«Forskningsrådet skal utløse FoU som, på kort og/eller lang sikt, skal øke den samlede verdiskapingen i norsk økonomi. Forsknings- og utviklingsarbeid gir økt verdiskaping gjennom nye eller forbedrede produkter, tjenester og prosesser, eller ved at kunnskap blir utnyttet og videreutviklet i andre sammenhenger.»

Under dette punktet skal Forskningsrådet gi en samlet vurdering av hvordan rådet har bidratt til økt verdiskaping i næringslivet. Vurderingene bør gjøres i et flerårig og ettårig perspektiv. Avsnittet må skrives på grunnlag av de tre strategiske områdene under dette målet, og skal oppsummere og bygge på konklusjonene fra disse. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelsen.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å belyse: Hvordan begrunner og vurderer Forskningsrådet måloppnåelsen for dette målet? Hva forhindrer eventuelt god måloppnåelse?

Hvordan utnytter rådet sitt handlingsrom? Hva vurderer Forskningsrådet er de største utfordringene for å sikre god måloppnåelse? Hva kan Forskningsrådet gjøre annerledes og eventuelle forslag til tiltak.

Strategisk område: Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv

«Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurransevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene. Målet er uavhengig av bedriftenes størrelse og alder, næring og geografi.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Styrket evne til omstilling i norsk økonomi

«Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien. Målet omfatter forskning som ikke nødvendigvis har umiddelbar anvendelse i dagens marked.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Styrket evne til omstilling i norsk økonomi*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

«Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som fører til økt verdiskaping i norsk økonomi. Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som

etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

3.1.3 Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer

«Et sentralt mål for forskningspolitikken er kunnskap som gjør oss best mulig i stand til å møte de store utfordringene samfunnet står overfor. Forskningsrådet skal finansiere forskning som er nyttig for samfunnet, og for å møte de store samfunnsutfordringene. Forskningsrådet påvirker hvilke områder/problemstillinger det forskes på og hvor mye, kvaliteten på forskningen og kompetansen i miljøene, og koblingene i og mellom forskningssystemet og i ulike deler av samfunnet».

Under dette punktet skal Forskningsrådet gi en samlet vurdering av hvordan rådet har bidratt til å møte samfunnsutfordringene. Avsnittet må skrives på grunnlag av de tre strategiske områdene under dette målet, og skal oppsummere og bygge på konklusjonene fra disse. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelsen.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å belyse: Hvordan begrunner og vurderer Forskningsrådet måloppnåelsen for dette målet? Hva forhindrer eventuelt god måloppnåelse? Hva vurderer Forskningsrådet er de største utfordringene for å sikre god måloppnåelse? Hva kan Forskningsrådet gjøre annerledes, og hva er eventuelle forslag til tiltak?

Strategisk område: Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester

«Forvaltningen og de offentlige tjenestene møter store krav til kunnskap og kompetanse fremover, blant annet på grunn av komplekse samfunnsendringer (blant annet knyttet til demografi, bosetting, sikkerhet, helse og arbeidsdeltakelse), høye kvalitetskrav og behovet for samspill mellom tjenestene. Det offentlige har ansvar for at tjenestene har høy kvalitet og for å vite om tjenestene virker etter hensikten. Flere områder i offentlig sektor er forskningssvake i den forstand at det finnes lite forskningsbasert kunnskap på området i dag.

Forskningsrådet skal øke forskningens bidrag til gode, effektive og kunnskapsbaserte tjenester og til fornyelse i offentlig sektor. Forskningsrådet skal bidra til å heve forskningskvaliteten på strategisk viktige områder, til at det drives relevant forskning på områder med store kunnskapsbehov (f.eks. som identifisert av tjenestemottakere, tjenestene og myndighetene), til styrket samspill mellom forskning, utdanning og praksis. Forskningsrådet skal også bidra til at forskningsbasert kunnskap spres og bidrar til innovasjon i offentlig forvaltning og næringsliv til nytte for tjenestemottakerne».

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Hav

«Norges viktigste næringer har sitt utspring i havet. Havet er uunnværlig for å løse de globale utfordringene, men samtidig er verdens hav sterkt belastet. En realisering av havets verdier vil kreve bærekraftige tilnærminger. Forskningsrådet skal bidra til kunnskaps- og teknologiutvikling for forvaltning av økosystemer og ressurser i havområdene for å sikre et rent og rikt hav og produksjon av sunn og trygg sjømat. Sammen med en fortsatt satsing på forskning for de havbaserte næringene: fiskeri, havbruk, petroleum, maritim, fornybar energi og også nye næringer, vil dette gi økt verdiskaping. Forskningsrådet skal arbeide for helhetlig kunnskap, samspill og kompetanseoverføring mellom og fra havnæringene og internasjonalt samarbeid.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Hav* (som kommer medio 2017) skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Klima, miljø og miljøvennlig energi

«De største miljøutfordringene er klimaendringer, miljøgifter og tap av naturmangfold. Utfordringene er komplekse og må ses i sammenheng. Norge skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Forskningsrådet skal bidra til utvikling av kunnskap og teknologi for en bærekraftig omstilling, klimatilpasning, miljøvennlig energi og langsiktig bevaring av velfungerende økosystemer. Dette krever en internasjonal, tverrfaglig, målrettet og helhetlig forsknings- og innovasjonsinnsats for en grønn samfunnsutvikling, som også fremmer grønn verdiskaping.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Klima, miljø og miljøvennlig energi* (som kommer medio 2017) skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

3.1.4 Mål 4: Velfungerende forskningssystem

«Et velfungerende forskningssystem er en grunnleggende forutsetning for å nå målene i forskningspolitikken. Forskningsrådet skal legge til rette for at forskningsressurser og -resultater utnyttes best mulig. Forskningsrådet skal bidra til å utvikle det nasjonale forskningssystemet, til styrket helhet og samspill, og til god interaksjon med internasjonale forskningsarenaer.»

Under dette punktet skal Forskningsrådet gi en samlet vurdering av hvordan rådet har bidratt til et velfungerende forskningssystem. Avsnittet må skrives på grunnlag av de to strategiske områdene under og skal oppsummere og bygge på konklusjonene fra disse. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn de strategiske områdene for å belyse måloppnåelse.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å belyse: Hvordan begrunner og vurderer Forskningsrådet måloppnåelsen for dette målet? Hva forhindrer eventuelt god måloppnåelse? Hvordan utnytter rådet sitt handlingsrom? Hva vurderer Forskningsrådet er de største utfordringene for å sikre god måloppnåelse? Hva kan Forskningsrådet gjøre annerledes, og hva er eventuelle forslag til tiltak?

Strategisk område: Økt deltakelse i Horisont 2020

«Deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid er et sentralt virkemiddel for å forbedre norsk forskning, både for å oppnå høyere vitenskapelig kvalitet og større positive bidrag til samfunns- og næringsutviklingen. Europa er det viktigste området for norske samarbeidsrelasjoner og deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon det viktigste enkelttiltaket for internasjonalisering av norsk forskning. Forskningsrådet skal bidra til å mobilisere forskningsmiljøene til økt deltakelse i rammeprogrammet og til at søknadene i større grad kvalifiserer til støtte.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Økt deltakelse i Horisont 2020*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

Strategisk område: Strukturerende endringer

«Forskningsrådet skal stimulere til endringer som gjør forskningssystemet bedre i stand til å svare på forventningene i forskningspolitikken. Dette innebærer påvirkning på samspillet mellom aktørene i systemet, mellom disipliner og forskningstema, og på de menneskelige ressursene.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Strukturerende endringer* (som kommer medio 2017) skal Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

3.1.5 Mål 5: God rådgivning

«Forskningsrådet har ansvar for å gi myndighetene råd i forskningspolitiske saker. Forskningsrådet skal gi råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken (herunder sektorvise problemstillinger), og for hvordan de gjeldende forskningspolitiske prioriteringer bør følges opp.»

Under dette punktet skal Forskningsrådet gi en samlet vurdering av hvordan rådet har bidratt til god rådgivning. Vurderingen bør gjøres i et flerårig og ettårig perspektiv. Avsnittet må skrives på grunnlag av det strategiske området under dette målet, og skal oppsummere og bygge på konklusjonene fra dette. I tillegg kan Forskningsrådet vurdere å trekke inn andre områder enn det strategiske området for å belyse måloppnåelsen.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å belyse: Hvordan begrunner og vurderer Forskningsrådet måloppnåelsen for dette målet? Hva forhindrer eventuelt god måloppnåelse? Hvordan utnytter rådet sitt handlingsrom? Hva vurderer Forskningsrådet er de største utfordringene for å sikre god måloppnåelse? Hva kan Forskningsrådet gjøre annerledes, og hva er eventuelle forslag til tiltak?

Strategisk område: Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene

«Dette styringsområdet skal legge til rette for en strategisk dialog med departementene om de viktigste elementene i Forskningsrådets rådgivningsfunksjon. Dialogen vil dreie seg både om kvaliteten og effektiviteten i rådgivningen. Kvalitet handler i stor grad om hvor relevante, velfunderte og godt begrunnet rådene er. For å ha effekt må også rådene tas i bruk, og rådgivningsprosessen legge til rette for dette (til riktig tid, i riktig format, med en tillitsvekkende dialog, osv.). Forskningsrådet har ansvar for å gi myndighetene råd i forskningspolitiske saker. Forskningsrådet skal gi råd som grunnlag for utforming av forskningspolitikken, og for hvordan de gjeldende forskningspolitiske prioriteringer bør følges opp.»

Med utgangspunkt i styringsinformasjon for det strategiske området *Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd*, fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, skal

Forskningsrådet gi vurderinger av måloppnåelsen. I tillegg kan Forskningsrådet selv trekke inn ytterligere informasjon de mener er relevant for å belyse vurderingene.

Forskningsrådet skal i sine vurderinger forsøke å gi svar på: Hvordan er årets resultater og grad av måloppnåelse sammenliknet med tidligere år? Forskningsrådet skal legge vekt på å begrunne prioriteringer, valg av virkemidler og bruk av tilgjengelige ressurser. Hva er vesentlige erfaringer og lærdommer, hvilke endringer bør eventuelt gjøres fremover for å få bedre måloppnåelse?

3.2 Oppfølging av Langtidsplanen

I denne delen av årsrapporten skal Forskningsrådet redegjøre for hvordan rådets FoU-tildelinger er fordelt på regjeringens prioriteringer i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning for gjeldende år og sammenliknet med tidligere år der det er mulig. Det er først og fremst snakk om aktiviteter og pengestrømmer heller enn måloppnåelse (virkninger og effekter). Forskningsrådet skal omtale hvordan de seks langsiktige prioriteringene og opptrappingsplanene knyttet til forskningsinfrastruktur og tiltak for å stimulere til god norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning og innovasjon følges opp. Videre bør Forskningsrådet gi en kort tekst om hvordan rådets strategier virker for å følge opp langtidsplanen og vurderinger av om det er behov for å vri innsatsen. I tillegg skal Forskningsrådet gi en oversikt som viser budsjettinnsatsen på områder som ikke er prioritert i planen.

4 Styring og kontroll i virksomheten

Sentrale elementer:⁵

- Virksomhetens overordnede vurdering av opplegget for styring og kontroll
- Nærmere omtale av vesentlige forhold ved styring og kontroll (herunder overordnede risikovurderinger)

5 Vurdering av framtidutsikter

Årsrapporten er i sin natur tilbakeskuende. Denne delen skal være fremtidsrettet og gi en overordnet omtale av forhold som kan påvirke rådets måloppnåelse og virksomhet fremover. Hva er de største utfordringene Forskningsrådet står overfor? Her tenkes det primært på interne og eksterne forhold som ikke er knyttet til bevilgninger.

6 Årsregnskap

---

⁵Veiledningsnotat fra DFØ:

http://dfo.no/Documents/FOA/Aarsrapport/Veiledningsnotat_aarsrapport_for_statlige_virksomheter_2015.pdf

Vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter)

Struktur med forklarende tekst

Vedlegg til årsrapport skal supplere årsrapporten ved å gi relevant informasjon som grunnlag for departementenes styringsmøter og for departementenes arbeid med Prop. 1 S. De departementsvise rapportene skal gi korte vurderinger med vekt på virkninger av Forskningsrådets bidrag til de sektorpolitiske prioriteringene.

Forskningsrådets vurderinger skal skje med utgangspunkt i ulike dimensjoner som nevnt nedenfor (jf. punkt 3.1 s. 13-14) og som utgjør ytterligere styringsinformasjon enn det som er fastsatt i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.

Rapportene må ta hensyn til departementenes ulike bevilgningsnivå og rapporteringen må tilpasses hvert enkelt departement (jf. tildelingsbrevene).

I de departementsvise rapportene skal det legges opp til en mer utstrakt bruk av henvisninger/lenker enn tidligere. Når det gjelder henvisninger, er det for eksempel ikke behov for å gjengi aktivitetsrapportering fra årsrapportene til programmene i de departementsvise rapportene. Forskningsrådet skal lage en skreddersydd liste over de mest relevante lenkene til hvert departement (til årsrapporter fra programmer, relevante porteføljeanalyser og evalueringer, etc).

1 Samlet vurdering

Under dette punktet er hensikten at departementet raskt skal kunne sette seg inn i hva Forskningsrådet mener er av vesentlig betydning for departementet og som de ønsker å fremheve, herunder risikovurderinger der det er hensiktsmessig. Forskningsrådet skal gi en kort (kvalitativ) vurdering av bidrag til departementenes sektorpolitiske prioriteringer.

Forskningsrådet kan komme inn på: vurderinger knyttet til sammensetning av virkemiddelporteføljen, begrunnelser for valg av aktiviteter og virkemidler, gjennomføring av programplanene, resultater fra evalueringer, resultater fra porteføljeanalyser, endringsbehov, framtidsutsikter (med fokus på læring), etc.

2 Virksomhetsoversikt og utkvittering av føringer

Under dette punktet skal Forskningsrådet:

- beskrive departementets forskningsbevilgning (bevilgninger og forbruk)
- utkvittere føringer og oppdrag

Eksempler på mulige tabeller:

Tabell x: Bevilgning og forbruk for departement xxx, kroner.

	Departementets bidrag		Program/aktivitet totalt			
	Bevilget i år	Beregnet forbruk	Bevilget i år	Disponibelt budsjett	Totalt forbruk	Forbruks- prosent
Programmer						
BIONÆR - Bionæringsprogram						
ELSA - Etikk, samfunn og bioteknologi						
KLIMAFORSK- KLIMAFORSK						
MILJØ2015 - Norsk miljøsatsing mot 2015						
ENERIGX - Stort program energi						

Tabell y: Departementets andel av samlet innsats på de programmer/aktiviteter departementet finansierer. 1000 kroner

	Bevilgning	Bevilgning	Bevilgning	Andel
	Alle dep	Alle dep	dep XXX	dep XXX
	2014	2015	2014	2015
Brukerstyrte innovasjonsprogram				
Handlingsrettede programmer				
Store programmer				
Fri prosjektstøtte og grunnf. progr.				
Basisbevilgning				
Strategisk inst. støtte				
SFF/SFI/FME				
Forskningsinfrastruktur				
System- og nettverkstiltak				
Rettete internsjonaliseringstiltak				
Annet				
Total sum				

3 Årets aktiviteter og resultater

Dette punktet skal struktureres etter de sektorpolitiske prioriteringene for hvert departement, jf. tildelingsbrevene.

3.1 Rapportering på sektorpolitisk prioritering 1

Forskningsrådet skal gi kvalitative vurderinger på basis av relevante data, men Forskningsrådet vil vurdere hvor mye av de kvantitative dataene som skal inngå i de departementsvise rapportene (jf. de ulike dimensjonene nedenfor).

Forskningsrådet bør komme inn på: vurderinger knyttet til sammensetning av virkemiddelporteføljen (for de departementer der det er aktuelt og hensiktsmessig), kvaliteten i prosjektporteføljen, begrunnelser for valg av aktiviteter og virkemidler, gjennomføring av programplanene, resultater fra evalueringer, resultater fra porteføljeanalyser, endringsbehov, framtidsutsikter (med fokus på læring), etc.

Nedenfor følger en kulepunktliste over mulige dimensjoner som Forskningsrådet kan bruke som utgangspunkt for rapporteringen. Forskningsrådet skal tilpasse omfanget til det enkelte departement.

Mulige dimensjoner:

- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til økt **forskningsskapasitet** i **forskningsmiljøene/bedriftene**, belyst gjennom en analyse og vurdering av forbruket (revidert budsjett) i prosjektene i ulike sektorer, stipendiatutvikling og kjønnsbalanse.
- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til å støtte relevante **fag, tema- og næringsområder** som skal bidra til å løse definerte samfunns- og næringsutfordringer, belyst gjennom en analyse og vurdering av porteføljens fordeling på relevante fag, tema og næringsområder, og hvordan dette bidrar til å realisere finansierende departements sektoransvar for forskning.
- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til å heve **kvaliteten/innovasjonsgraden** på forskningen og **fagutviklingen** gjennom å støtte den beste forskningen på feltet, belyst gjennom en analyse og vurdering av hovedkarakter (kvalitet/innovasjonsgrad) i porteføljen, men også publiseringsaktivitet og avlagte doktorgrader i prosjektene.
- I hvilken grad og hvordan er **internasjonalt samarbeid** utnyttet, belyst gjennom en analyse og vurdering av internasjonalt prosjektsamarbeid, inngående/utgående mobilitet, stimuleringsmidler, internasjonalt vertskap og samarbeid om utlysninger. Det orienteres særskilt om tiltak for kvalifisering og mobilisering til Horisont 2020.
- I hvilken grad og hvordan har aktiviteten bidratt til å **forbedre forskningssystemet** med sikte på konsentrasjon, samarbeid og arbeidsdeling og bygging av kapasitet, belyst gjennom en analyse og vurdering av anvendelse av søknadstyper, geografisk fordeling, sektorfordeling og tematisk fordeling.
- I hvilken grad og hvordan skapes det **industrielle resultater** i prosjektene belyst gjennom en analyse og vurdering av utvikling i antall patenter, lisenser, nye produkter, prosesser, metoder og prototyper er aktuelle indikatorer.
- I hvilke grad og hvordan bidrar programmet til spredning av **forskningsbasert kunnskap og resultater** fra forskningen mot relevante brukere belyst gjennom en analyse og vurdering av utviklingen i innhold, antall og volum i tiltak mot ulike arenaer/kanaler.

Når det gjelder bruk av tabeller, bør de som presenteres i de departementsvise rapportene gi ytterligere informasjon utover det departementene selv finner på Forskningsrådets nettsider.

3.2 Rapportering på sektorpolitisk prioritering 2

Tilsvarende punkt 3.1.

3.3 Rapportering på sektorpolitisk prioritering 3

Tilsvarende punkt 3.1.

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3545-

31.01.2017

Statsbudsjettet 2017 - Tildeling til Norges forskningsråd

1 Innledning

Arbeids- og sosialdepartementet (ASD) legger med dette fram tildelingsbrevet til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) for 2017. Tildelingsbrevet følger opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger, samt utfyller de forutsetninger og krav som ligger i Prop. 1 S (2016-2017) fra ASD. Tildelingsbrevet legger premissene for Forskningsrådets virksomhet i 2017, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå. Det vises også til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyreende departement.

På bakgrunn av dette tildeles totalt 159,44 mill. kroner til Norges forskningsråd over kap. 601 post 50.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer er omtalt i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev. Oppfølgingen av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024 skjer i samarbeid med Forskningsrådet. Spesielt relevant og viktig for ASDs sektor er planens prioriteringer knyttet til *fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*, samt prioritering av ny kunnskap for å opprettholde det høye nivået på *helse, miljø og*

Postadresse
Postboks 8019 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
<http://www.asd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Arbeidsmarkedsavdelingen
Saksbehandler
Tone Westlie
22247993

sikkerhet i forbindelse med petroleumsvirksomhet i mer utsatte områder. Det vises også til planens vektlegging av behovet for en forsterket innsats for å utvikle høy kvalitet i fagmiljøer som er viktig for utvikling av utdanningskvalitet og velferdstjenester.

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Forskningsrådets virksomhet:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgivning

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for en nærmere omtale av mål, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Arbeids- og sosialdepartementet

For ASD er forskning og annen kunnskapsutvikling et virkemiddel som kan bidra til å nå regjeringens mål for arbeids- og velferdspolitikken og løse de utfordringer sektoren har. Det vises til omtale av mål og samfunnsutfordringer innenfor ASDs sektor i Prop. 1 S (2016-2017) og i programplaner/mål- og rammeplaner for de respektive programmer og satsinger som ASD finansierer.

Bevilgningen til Forskningsrådet skal i hovedsak ivareta det brede sektoransvaret for forskning med særlig vekt på anvendt forskning og langsiktig kompetanse- og kunnskapsoppbygging innenfor våre ansvarsområder og vår sektor. Forskningsinnsatsen skal innrettes slik at den gir forskning av høy kvalitet som er relevant for sektoren og for gjennomføringen og utviklingen av politikk, virkemidler og tjenester. Sektoransvaret omfatter områdene arbeidsmarked, arbeidsmiljø- og sikkerhet, velferd og pensjon.

Regjeringens mål for Forskningsrådet og de strategiske områdene knyttet til disse utgjør rammen for ASDs langsiktige og strategiske styring av Forskningsrådet. Forskningsrådet skal dessuten følge opp programmer og satsinger departementet finansierer i tråd med de mål og prioriteringer som er nedfelt i programplaner og annet rammeverk.

ASDs tildelinger til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til måloppnåelse under Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. Måloppnåelse på disse områdene vil dessuten være nært knyttet til Mål 4 Et velfungerende forskningssystem og Mål 5 God rådgivning.

Områder som skal ha særlig oppmerksomhet i 2017:

- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer

ASD ønsker å ha dialog med Forskningsrådet om strategisk utvikling og oppfølging av formålet med programmet HelseVel/PraksisVel. Programmet har som ambisjon å styrke

fagmiljøenes forskningskompetanse på arbeids- og velferdsforvaltningens tjenester og tiltak slik at den vitenskapelige kvaliteten blir bedre. ASD er kjent med at det har vært utfordrende å få fram nok søknader som både holder høy vitenskapelig kvalitet, har høy relevans for utvikling av praksisfeltet og de tilhørende profesjonsutdanningene, har god brukermedvirkning og en samarbeidskonstellasjon som bidrar til å utvikle samspillet mellom praksisfeltet, utdanningene og forskningen.

- Mål 5 God rådgivning

Forskningsrådet skal gi departementet god rådgivning med utgangspunkt i målene som er satt for Forskningsrådets virksomhet. ASD legger til grunn at Forskningsrådet baserer sine råd på relevante samfunnsutfordringer, gode analyser og relevant kunnskap blant annet fra gjennomførte fag- og programevalueringer og tematiske kunnskapsgjennomganger.

Forskningsrådet har i møte med departementet formidlet at det arbeides med å etablere et grunnlag og strategi for den videre forskningen etter avslutningen av programmene *VAM* og *Sykefravær arbeid og helse* samt *evalueringen av pensjonsreformen* i 2018. ASD skal som et av flere finansierende departementer involveres i dette arbeidet som skal ende opp i et råd fra Forskningsrådet om videre innretning av den langsiktige forskningen på områder som arbeidsliv og arbeidsmarked, velferd og pensjon. ASD vil være spesielt opptatt av at rådene fra Forskningsrådet ivaretar behovet for kvalitet og relevans i forskningen, målretting og spissing av innsatser der behovet tilsier det, samt flerfaglighet og tverrsektoriell forskning der det er viktig. Saken ble drøftet i styringsmøtet mellom ASD og Forskningsrådet 16. desember 2016.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til KDs tildelingsbrev for en omtale av styringsinformasjon for målene som er satt for Forskningsrådets virksomhet. Forskningsrådet skal gi styringsinformasjon som er relevant for å ivareta ASDs sektoransvar for forskningen. Se krav til rapportering under punkt 5 i dette tildelingsbrevet.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

For 2017 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Forskningsrådet over kap. 601, post 50:

TILTAKSPOSTER	BELØP 2017
ORDINÆRE PROGRAMMER:	
Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM) - Hvorav andel til ISP Trygd 10 mill. kroner	69 459 000
Sykefravær, arbeid og helse – forlengelse av bevilgning	29 710 000
Helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten	21 545 000
HelseVel/PraksisVel (Gode og effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester)	30 616 000

FØLGEFORSKNING/EVALUERING AV STORE REFORMER:	
Evaluering av pensjonsreformen	8 110 000
Sum	159 440 000

Årets bevilgning innebærer en styrking av programmet HelseVel med 20 mill. kroner årlig. Styrkingen skal i hovedsak tilfalle satsingen PraksisVel, men kan også nyttes til utlysninger fra programplanen generelt der formålet er å bidra til gode kompetansemiljøer og bedre kvalitet og relevans innen arbeids- og velferdstjenesteforskningen.

Bevilgningen til programmet *Sykefravær, arbeid og helse* videreføres i ytterligere to år for bl.a. å følge opp problemstillinger i programplanen som er mangelfullt dekket, og for å ivareta nyere prioriteringer av kunnskapsbehov. Det framgår av Prop. 1 S (2016-2017) at departementet framover i større grad vil etterspørre kunnskap om betydningen av kompetanse, utdanning og ferdigheter for inkludering i arbeidslivet, og studier som kan kaste lys over sammenhenger mellom manglende ferdigheter og helse, i den hensikt å utarbeide egnede tiltak for økt arbeidsinkludering. Departementet har i brev av 07.11.2016 til Forskningsrådet løftet fram følgende perspektiver som grunnlag for planlegging av en utlysning i den kommende toårsperioden: *Ferdighets- og kompetanseperspektivet* og *Framtidens arbeidsliv, omstilling og endringer samt Arbeidsplassperspektivet*. Det vises til det pågående samarbeidet mellom NFR og ASD på dette området.

Til grunn for bevilgningen ligger en reduksjon på 0,8 % som tiltak for avbyråkratisering og effektivisering.

Midlene utbetales i to terminer, henholdsvis i februar og august.

Budsjettmessige føringer og aktivitetskrav mv

Tildeling av midler til forskning skal skje på bakgrunn av en vurdering av både forskningskvalitet og sektorrelevans.

Forskningsrådet må legge ytterligere vekt på formidling av forskningens resultater når programmer og satsinger når eller nærmer seg sin avsluttende fase. Det må legges stor vekt på formidling av viten fra enkeltprosjekter, men også på formidling av om og hvordan programmer og satsinger samlet sett har brakt kunnskapen på områdene framover. Formidling skal rettes mot både relevante brukergrupper og allmennheten, i tillegg til at det må stilles store forventninger til vitenskapelig publisering, også internasjonalt.

Forskningsrådet skal sikre at programmene og forskningsprosjektene nettsider inneholder oppdatert informasjon om forskningsresultater og aktiviteter.

ASD forventer at Forskningsrådet ivaretar koordinering mellom programmer og satsinger som har berøringsflater med hverandre.

Fullmakt til midlertidig omdisponering

Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler mellom programmer og virkemidler innenfor bevilgningen på en post, så lenge en sikrer måloppnåelse og ivaretar programmene planer og totale rammer på sikt. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller dårlig søkning ved en bestemt utlysning. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

4 Oppdrag fra departementet

ASD har i samarbeid med Forskningsrådet gjennomført formidlingsaktivitet med mer direkte og uformell dialog mellom departement og forskere. Vi ber Forskningsrådet om å bistå departementet etter behov i videreføring av denne praksisen.

5 Rapportering

Forskningsrådet skal gi en vurdering av måloppnåelse for ASDs tildelinger. ASD ber om rapportering med utgangspunkt i Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. De sektorpolitiske prioriteringene er omtalt under punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Det er særlig viktig at Forskningsrådet rapporterer på forskningsinnsats rettet mot kvalitet og relevans, samt utvikling i kompetanse og forskningskvalitet på forskningssvake områder. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med dokumentet "*Forskningsrådets årsrapport og vedlegg til årsrapport: Struktur og forventninger til innhold*" (se vedlegg til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev).

6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde styringsmøter i juni og desember 2017. Møter utover dette avtales etter behov.

Med hilsen

Eli Telhaug (e.f.)
departementsråd

Tom Gulliksen
ekspedisjonssef

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur

Kopi til:

Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO

Barne- og likestillingsdepartementet	Postboks 8036 Dep	0030	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Justis- og beredskapsdepartementet	Postboks 8005 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0032	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO

**DET KONGELIGE BARNE-
OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENT**

Norges forskningsråd
Pb. 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
16/3598-

Dato
23 01.2017

Statsbudsjettet 2017 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Det vises til Barne- og likestillingsdepartementets (BLD) budsjettforslag for 2017 (Prop. 1 S (2016-2017)), Innst. 14 S (2016-2017) og Stortingets budsjettvedtak. Tildelingsbrevet angir nærmere budsjettmessige føringer og føringer for virkemiddelbruk i 2017.

Det vises også til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev som etatsstyrer for 2017.

**2. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR
NORGES FORSKNINGSRÅD**

Regjeringen har fastsatt fem mål for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Det vises til punkt 2 og 3 i tildelingsbrevet fra KD som etatsstyrende departement for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og av Forskningsrådets mål.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra BLD

For BLD er målet om å møte store samfunnsutfordringer (mål 3) særlig relevant. I tillegg er departementet opptatt av mål 1 om økt vitenskapelig kvalitet.

BLD ønsker med sin bevilgning å støtte forskning og kunnskapsutvikling på områdene familie, ikke-diskriminering, barn og ungdom og barnevern. Forskningen skal bidra til å utvikle politikken på disse områdene. Det vises for øvrig til departementets forskningsstrategi (2016-2020)¹. Strategien legger grunnlaget for departementets forskningsinnsats.

Det overordnede målet for departementets bevilgninger til Forskningsrådet er å styrke forskning:

- Om familie
- Om oppvekst- og levekår for barn og ungdom
- På ikke-diskrimineringsområdet
- Om utsatte barn og ungdom

Familien er samfunnets sterkeste og mest grunnleggende sosiale fellesskap, og skaper rammer rundt barns oppvekst. Familien er ikke statisk, men endres ilt. livsløpet og i takt med krav og endringer i samfunnet for øvrig. Forskning om familie må reflektere dette, og frambringe ny kunnskap om ulike aspekter ved forholdet familie-samfunn. Departementet ønsker videre å styrke forskningen slik at man i enda større grad vet hva som skal til for å sikre gode og trygge oppvekst- og levekår for barn og ungdom. Videre ønsker BLD å styrke forskningen og utvikle politikken på ikke-diskrimineringsområdet, slik at alle skal ha like muligheter og frihet til å treffe egne valg. I tillegg ønsker BLD å styrke forskningen for å få en bedre forståelse av hva som kreves for å gi utsatte barn og ungdom i barnevernet den rette omsorgen, tryggheten og utviklingsmulighetene de trenger, samt hjelpe foreldre til å være gode og trygge foreldre.

BLD ber Forskningsrådet bidra til at resultatene fra programmene som departementet finansierer i Forskningsrådet blir formidlet. Kunnskapen skal gjøres tilgjengelig for departementet, så vel som andre brukere, på en slik måte at kunnskapen er lett anvendelig. Forskningsrådet oppfordres til å gjøre BLD oppmerksom på forskningsresultater innen departementets sektor.

---

¹ https://www.regjeringen.no/contentassets/84fbb7eef3074d99826b2b777f4d1b30/bld-forskningsstrategi-2016-2020_net.pdf.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer, punkt 3, som omtaler styringsinformasjon for målene for Forskningsrådet.

Videre vises det til punkt 5 «Rapportering» i dette tildelingsbrevet, hvor sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen til departementet.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

Budsjetttildelingen fordeles med 3 244 000 kroner over kap. 846, post 50 og med 17 688 000 kroner over kapittel 854, post 50. Tildelte midler for 2017 vil bli utbetalt i januar og august.

Program	Budsjett kapittel/post	2017
Velferd, arbeid og migrasjon (VAM)	846.50	3 244 000
Velferd, arbeid og migrasjon (VAM)	854.50	10 019 000
Bedre og mer effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL)	854.50	7 669 000
SUM		20 932 000

Tildelingen til VAM over kapittel 846, post 50 skal dekke både familie- og likestillingsfeltet.

Tildelingen til VAM over kapittel 854, post 50 skal dekke både barnevernsområdet og den generelle barne- og ungdomspolitikken.

Tildelingen til HELSEVEL over kapittel 854, post 50 skal dekke nødvendig kunnskapsutvikling i barnevernet og familievernet.

Norges forskningsråd gis fullmakt til å omfordele midler som følge av for eksempel forsinkelser i programoppstart. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

Forskningsrådet, BLD og de øvrige finansierende departementene vil første halvdel av 2017 arbeide fram forslag til en ny forskningssatsing etter utløpet av VAM-programmet.

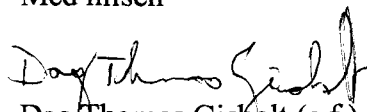
5. RAPPORTERING

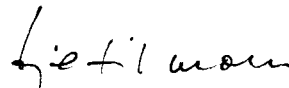
BLD ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Det planlegges et styringsmøte etter at BLD har mottatt Forskningsrådets årsrapport for 2016.

Med hilsen

Dag Thomas Gisholt (e.f.)
departementsråd

Kjetil Moen
ekspedisjonssjef

DET KONGELIGE FORSVARSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

2015/3975-2/FD IV 1/DKR

02.01.2017

Tildeling til Norges forskningsråd 2017

1. Innledning

Forsvarsdepartementet (FD) viser til Innst. 7 S (2016-2017), jf. Prop. 1 S (2016-2017), og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Norges forskningsråd i 2017.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges Forskningsråd

FD viser til brev fra Kunnskapsdepartementet av 21. november 2016.

3. Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

FD tildeler Norges forskningsråd kroner 1 million til SAMRISK II i 2017. Tildelingen belastes kapittel 1760 post 45, koststed 460. Forskningsrådet bes fakturere FD for hele beløpet i første kvartal 2017.

4. Oppdrag fra Forsvarsdepartementet

FD har ingen oppdrag for 2017 utover de som ligger i oppgaveporteføljen til SAMRISK II.

5. Rapportering

Det skal rapporteres på bruken av midler fra FD i tråd med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav for 2017 som utarbeides i fellesskap med departementene.

Postadresse:
Postboks 8126 Dep.
0032 Oslo

Kontoradresse:
Glacisgata 1
Oslo

Telefon:
23 09 80 00

Saksbehandler:
oberstløytnant Dag Kristiansen
Seksjon for forsvarspolitik og
kapabilitetsplanlegging

E-postadresse:
postmottak@fd.dep.no

Webside:
www.regjeringen.no/fd

Org.nr.:
972 417 823

6. Planlagte styringsmøter

FD planlegger med ett styringsmøte med Forskningsrådet i 2017.

Med hilsen

Rune Andersen (e.f.)
kommandør

Dag Kristiansen
oberstløytnant

Dokumentet er elektronisk godkjent og signert, og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:
Wenche Bergli
Elisabeth Krüger Østbøll

Norges forskningsråd
postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref
16/4568 - 4

Dato
06.01.2017

Tildelingsbrev Norges Forskningsråd 2017

1. INNLEDNING

I dette tildelingsbrevet meddeles Finansdepartementets styringssignaler, og Stortingets budsjettvedtak, for Norges forskningsråd for 2017, jf. Prop. 1 S (2016–2017) for Finansdepartementet. Tildelingsbrevet gjelder for programmet *Skatteøkonomisk forskning* og for *Finansmarkedsfondet*.

2. MÅL OG STRATEGISKE OMRÅDER

Vi viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev for 2017 for Norges forskningsråd som omtaler regjeringens forskningspolitiske mål og prioriteringer for 2017.

Regjeringens mål for Forskningsrådet er:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskapning i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Mål 1, 2 og 3 ovenfor er særlig relevante for Finansdepartementets tildelinger til Forskningsrådet.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Finansdepartementet

Mål for programmet Skatteøkonomisk forskning

Programmets mål er å bidra til et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, ved å stimulere til både forskning og økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning. Programmet skal også bidra til å styrke utdanningen innen offentlig økonomi, herunder skatteøkonomi, på master- og doktorgradsnivå.

Den skatteøkonomiske forskningen skal være relevant for myndigheter og andre brukere. Innretning av forskningen og undervisningen skal skje i samarbeid med lærestedene, forskningsinstitusjonene og brukermiljøene.

Programmet skal også skape møteplasser for forskere og brukere av skatteøkonomisk forskning, blant annet gjennom å gi støtte til og arrangere konferanser innenfor fagområdet.

Mål for Finansmarkedsfondet

Finansmarkedsfondets formål er å bidra til økt kunnskap om, og forståelse for, finansielle markeders virkemåte. Videre skal fondet fremme innsikt og økt bevissthet om etikk på finansmarkedsområdet. Fondet skal også bidra til forskning, utdanning og allmenn opplysning knyttet til finansmarkedsspørsmål.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

For 2017 tildeles Norges forskningsråd:

- 10 mill. kroner på kap. 1600 Finansdepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter. Tildelingen gjelder programmet *Skatteøkonomisk forskning*.
- 13,8 mill. kroner på kap. 1600 Finansdepartementet, post 70 Forskning på og allmenn opplysning om finansmarkedet.

Skatteøkonomisk forskning

I 2012 ble det etablert to sentre innen offentlig økonomi, med vekt på skatteøkonomi, ved hhv. Norges Handelshøyskole og Økonomisk institutt ved Universitetet i Oslo. På bakgrunn av en midtveisevaluering og programstyrets innstilling meddelte Finansdepartementet 24. mai 2016 at en ønsker å videreføre satsingen i en ny programperiode med inntil 10 mill. kroner per år.

Sentrene søkte om videreføring for en periode på 5 år, samlet med 35 mill. kroner. Fagpanelet som vurderte søknadene, ga begge sentre gjennomgående svært god tilbakemelding. Programstyret har på bakgrunn av fagpanelets anbefalinger og reviderte søknader fra sentrene besluttet at finanseringen av sentrene skal videreføres. Funksjonsperioden for sentrene settes til 3 år med mulighet for 2 års forlengelse avhengig av god framdrift. Programstyret vil nøye vurdere om vilkårene for tildelingen av midler er oppfylt før bevilgningen for den siste 2 års perioden utløses. Det skal

leveres en framdriftsrapport for virksomheten for hvert år. I tillegg til finanseringen av sentrene skal det lyses ut midler til enkeltprosjekter.

Finansdepartementet vektlegger at midlene også i den kommende programperioden skal brukes i henhold til målet om et sterkt faglig miljø for skatteøkonomisk forskning i Norge, både gjennom å stimulere til forskning på området og ved å stimulere til økt interesse for og rekruttering til skatteøkonomisk forskning. Videre skal det vektlegges å styrke utdanningen innen skatteøkonomi på master- og doktorgradsnivå.

Finansmarkedsfondet

Finansdepartementet legger opp til at de årlige utgiftsbevilgningene til fondets formål i sin helhet overføres til Forskningsrådet på vegne av Finansmarkedsfondet.

Forskningsrådet opptreter etter fullmakt fra, og på vegne av, styret i Finansmarkedsfondet. Forskningsrådet disponerer således bevilget beløp i overensstemmelse med vedtak fattet av Finansmarkedsfondets styre. Forskningsrådet forestår også regnskapsføringen. Styret i Finansmarkedsfondet må holdes godt orientert av Forskningsrådet om forhold som gjelder oppfølging og kontroll.

Vi viser for øvrig til regelverk for Finansmarkedsfondet, fastsatt 22. april 2013 av Finansdepartementet.

Vi viser til brev 4. juni 2015 fra Finansdepartementet om endringer i regelverket for Finansmarkedsfondet. Endringene innebærer at Forskningsrådet fra da av overtok ansvaret for oppfølging og kontroll av Finansmarkedsfondets prosjektportefølje. Det skal rapporteres årlig om dette arbeidet i tillegg til den årsberetning regelverket forutsetter at styret avgir, jf. punkt 4.1. Vi viser også til Finansdepartementets brev 16. oktober 2015 til Forskningsrådet.

Mer generelt understreker vi behovet for et nært samarbeid og god dialog mellom Forskningsrådet og styret for å sikre en omforent forståelse av praktiske implikasjoner av regelverksendringene. I den forbindelse viser vi også til avtalen av 2. desember 2014 mellom Forskningsrådet og Finansdepartementet om sekretariatsfunksjoner for Finansmarkedsfondet som forutsetter at bemanningsspørsmål avklares i dialog med styret.

Utbetalinger til Norges forskningsråd

Det legges opp til en mer ensartet utbetaling av departementenes tildelinger til Forskningsrådet (januar og/eller august). Finansdepartementet vil legge opp til utbetaling til Forskningsrådet i januar 2017.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTENE

Evalueringsoppgaver av Finansmarkedsfondet

Finansdepartementet er kjent med at Finansmarkedsfondet legger opp til å gjennomføre en evaluering av egen virksomhet i 2017. Vi støtter at dette gjennomføres og ber om at resultatene av denne evalueringen rapporteres sammen med øvrige styringssignaler i årsrapportens departementsspesifikke del (jf. punkt 5). Evalueringen bør omfatte fondets virkemåte, støtten sett i forhold til regelverket for fondet, og eventuelle tiltak fondet gjør for å få best mulig effekt av støtten til allmennformål og forskningsformål.

5. RAPPORTERING

Departementene og Forskningsrådet har samarbeidet om å utvikle struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Dette er nærmere omtalt i punkt 4 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer.

Finansdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn i rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger for de departementsvise rapportene.

5.1 Finansmarkedsfondet

Den årlige rapporteringen til Finansdepartementet må være slik at Forskningsrådets departementsvise årsrapport og årsberetning fra styret i Finansmarkedsfondet sammen ivaretar departementets informasjonsbehov. Vi forutsetter at Forskningsrådet rutinemessig, trolig mest hensiktsmessig foran hvert styremøte, gir styret en faglig og økonomisk status- og avviksrapportering, som generelt vil være nyttig for styret, og som dessuten også vil gi verdifull bakgrunnsinformasjon i senere bevilgningssaker.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Det er ikke p.t. planlagt styringsmøter for 2017. Vi kommer eventuelt tilbake til dette.

Med hilsen

Tina Engelsrud e.f.
konst. ekspedisjonssjef

Paal Gjennestad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/5564

09.01.2017

Tildelingsbrevet til Norges forskningsråd for 2017

1 Innledning

Forskningsrådet er et viktig virkemiddel for departementet for å bidra til å nå de sektorpolitiske målene om bedre helse i befolkningen og bedre, tryggere og mer effektive helse- og omsorgstjenester.

2 Mål for Norges forskningsråd

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2017 som omtaler helheten i regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer og til de fem målene som er fastsatt for Norges forskningsråd:

- Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4 Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5 God rådgiving

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Helse- og omsorgsdepartementet

Departementets tildelinger til Forskningsrådet skal primært bidra til *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer* samt *Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet* og *Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet*.

Oppfølgingen av HelseOmsorg21-strategien og regjeringens handlingsplan for denne, regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2014-2018) samt viktige politiske målsettinger innen forebygging og folkehelse, behandling/diagnostisering og

rehabilitering og helse- og omsorgstjenester er uttrykt i statsbudsjettet, i Legemiddel-meldingen (Meld. St. 28 (2014–2015)), Primærhelsemeldingen (Meld. St. 26 (2014-2015)), Folkehelsemeldingen (Meld. St. 19 (2014-2015)), Nasjonal helse- og sykehusplan (Meld. St. 11 (2014-2015) og Prioriterings-meldingen (Meld. St. 34 (2015–2016)).

Behovsidentifisert forskning, brukermedvirkning og vurdering av både nytte og kvalitet i prosjekter skal ivaretas i tråd med føringer gitt av HOD i brev datert 23. februar 2015.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til KD etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene. I tillegg er bruken av Health Research Classification System, HelseOmsorg21 Monitor og øvrige måle- og rapporteringssystemer og statistikk som omfatter forskning, innovasjon og næringsutvikling innenfor helse og omsorg viktig styringsinformasjon for Helse- og omsorgsdepartementet.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets (HOD) budsjettforslag for 2017 (Prop.1 S 2016-2017) og Innst. 11 S (2016-2017), og det tildeles med dette **333,747 kroner** til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) med henholdsvis **332,207** mill. kroner over kap.780 post 50 og **0,540** mill. kroner over kap. 732 post 21 til drift og utvikling av nasjonalt system for måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene. Tildelte midler for 2017 vil bli utbetalt kvartalsvis (mars, juni, september og desember).

Bevilgningen for 2017 skal gå til følgende programmer og aktiviteter i regi av Norges forskningsråd:

Program	Budsjett kapittel/ post	2017
Bedre og mer effektive helse-, omsorgs- og velferdstjenester (HELSEVEL)	780.50	121 743
Bedre helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet (BEDRE HELSE)	780.50	69 985
God og treffsikker diagnostikk, behandling og rehabilitering (BEHANDLING)	780.50	62 075
Global helse- og vaksinasjonsforskning (GLOBVAC)	780.50	9 800
Program for stamcelleforskning	780.50	18 100
STRATEGISKE OG ANDRE SATSINGER		
Kvinnens helse og kjønnsperspektivet	780.50	10 497
EUs strålevernprogram	780.50	1 000
Transcan	780.50	3 500
JPI nevrodegenerative sykdommer og Alzheimer	780.50	9 150
JPI antibiotikaresistens og forskning	780.50	6 588
HelseOmsorg21	780.50	10 869
- HelseOmsorg21 Monitor og sekretariat		

Stimuleringstiltak for økt norsk deltakelse i EUs rammeprogram for forskning		1 000
Forskning på antibiotikaresistens		3 000
Måling av ressursbruk til forskning i helseforetakene (NIFU)	732.21	540
Innovasjon		3 900
Coalition for Epidemic Preparedness Innovation (CEPI)		1 000
I alt på kap. 780,50, kap. 732, 21		332 747
Totalt på kap. 780 post 50		332 207

Føringer:

- Helse- og omsorgsdepartementet ber om en videreføring av finansieringen av forskning på demens med inntil 20 mill. kroner i 2017, jf tildelingsbrevet for 2016.
- HELSEVEL er styrket med 20 mill. kroner som oppfølging av opptrappingsplanen på rusfeltet (2016-2010). Det er et uttalt mål i planen å øke kunnskapen om effekten av de tiltak og den behandling som tilbys personer med rusproblemer. Det er behov for økt forskning og kunnskap om kommunale tjenester til personer med rusproblemer, samt om samhandlingstiltak og effekter av disse. HELSEVEL er i tillegg styrket med 5 mill. kroner for å følge opp kunnskapsbehov identifisert i Prop. 12 S (2016-2017) Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021) som ble lagt frem 28. oktober 2016
- Sykdommer som representerer store samfunnsmessige utfordringer, har høy sykdomsbyrde og der vi vet det er kunnskapshull er viktig å prioritere, dette gjelder eksempelvis muskel- og skjelettsykdommer, ALS, langvarige smertetilstander og utmattelsesykdommer med mer.
- Det settes av 4 mill. kroner fra 2017 som skal benyttes til å understøtte innovasjon innenfor programporteføljen HOD finansierer gjennom Forskningsrådet.
- Forskningsrådet skal styrke sekretariatsfunksjonen inkludert nettsiden og drifte samt videreutvikle HelseOmsorg21 Monitor i 2017, arbeidet styrkes med 4. mill. kroner som kommer i tillegg til 6,869 fra 2016.
- Forskningsrådet fikk i 2016 tildelt 3 mill. kroner for å bidra til å følge opp den nasjonale strategien mot antibiotikaresistens. Midlene videreføres i 2017 og skal brukes til å styrke norsk forskningsinnsats mot antibiotikaresistens.
- Departementet ønsker at Forskningsrådet fra 2017 deltar som Norges representant i General Assembly i European and Developing Countries Clinical Trials Partnership 2 (EDCTP2) i stedet for Helsedirektoratet.
- De regionale helseforetakene og Forskningsrådet skal vurdere mulighetene for økt samordning av kriteriene for nytte, samt evaluere forståelsen og effekten av nye kriterier for hhv kvalitet, nytte og brukermidvirkning.
- Forskningsrådet kan bruke inntil 1 mill. kroner av sin ramme fra 2017 (og de påfølgende fire årene) til dekke noen av merkostnadene Forskningsrådet vil få knyttet til søknadsbehandlingssystem for CEPI-sekretariatet.
- Departementet ønsker at det gode samarbeidet som er utviklet mellom Direktoratet for e-helse og Forskningsrådet videreføres og ønsker å holdes orientert om dette på en egnet måte.

4. Oppdrag fra departementet

4.1 Kunnskapssystem for forskning rettet mot de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Forskningsrådet bes om i samarbeid med Helsedirektoratet å forberede de tiltak som må iverksettes for at budsjettmidler til forskning rettet mot kommunale helse- og omsorgstjenester fra 2018-budsjettet gradvis overføres Forskningsrådet i samsvar med omtalen i kap. 11 i Del III i 2017-budsjettet. Skisse til slik overføring oversendes departementet innen 1. mai 2017.

4.2 Oppdrag om forskningsbaserte evalueringer av pakkeforløp kreft, fritt behandlingsvalg, Omsorg 2020 og rituell omskjæring av gutter

Evalueringen av fritt behandlingsvalg skal i tillegg til det som tidligere er avklart også inkludere evaluering av konsekvensene av øvrige endringer i pasientrettighetene som trådte i kraft 1.11.2015. Evalueringen skal særlig belyse om fristene gis til en reell start på et pasientforløp, og om pasienter venter uhensiktsmessig lenge etter at pasientforløpet er startet og fristen er oppfylt. Revidert mål- og rammedokument legges til grunn for den konkrete innretningen av evalueringsoppdraget, ved behov har departementet og Forskningsrådet dialog om oppdraget.

4.3 Handlingsplan for forskning og innovasjon innenfor persontilpasset medisin

Forskningsrådet skal i tråd med anbefalingen i Nasjonal strategi for persontilpasset medisin i helsetjenesten 2017-2021 etablere en handlingsplan for forskning og innovasjon på området. De regionale helseforetakene skal involveres i arbeidet.

4.4 Videreføring av CHARM etter 2017

Med bakgrunn i Forskningsrådets vurdering av CHARM ønsker departementet å videreføre og videreutvikle den nasjonale knutepunkts- og nettverksfunksjonen for tverrfaglig rehabiliteringstjenesteforskning, blant annet gjennom å styrke brukervedvirkning og forankring i kommunene. Forskningsprosjekter forutsettes imidlertid finansiert med egne midler og gjennom utlyste eksterne midler. Departementet anbefaler at ansvar for utarbeidelse av en femårig kontrakt og årlig oppfølging legges til HELSEVEL-programmet. Forskningsrådet kan bruke inntil 2 millioner per år av HELSEVELs budsjett til videreføringen av CHARM.

5. Krav til rapportering

Helse- og omsorgsdepartementet ber om rapportering på forskning og innovasjon innenfor følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- forebygging og folkehelse
- behandling/diagnostisering og rehabilitering
- helse- og omsorgstjenester

De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet under pkt 2.1 i dette brevet.

I tillegg bes Forskningsrådet rapportere på følgende:

- Nytteperspektivet og brukermedvirkning (integrert i øvrige sektorpolitiske prioriteringer)
- Virkemiddelet "Behovsidentifisert forskning"
- Forsknings- og innovasjon gjennom ulike satsinger ved bruk av HRCS
- Fordeling av inntil 20 mill. kroner til demensforskning i Forskningsrådet i 2016.

Det skal rapporteres på bruken av midler fra Helse- og omsorgsdepartementet i tråd med struktur og forventninger til innhold i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter).

Rapporteringskrav og frister for 2017 framgår av KDs tildelingsbrev som etatsstyrer (som inkluderer oversikt over tidsfrister for Forskningsrådets leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, budsjettforslag etc. framgår. til innhold i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter) etc).

Vi ber om at innholdet i dette tildelingsbrevet gjøres kjent for aktuelle programstyrer i Forskningsrådet.

6 Planlagte styringsmøter

Det planlegges et styringsmøte etter at Helse- og omsorgsdepartementet har mottatt Årsrapport 2016 (dvs møte i løpet av mai 2017), og når departementet har mottatt Store Satsinger for 2019 (dvs. møte i løpet av november/desember 2017).

Med vennlig hilsen

Cathrine Meland (e.f.)
ekspedisjonssjef

Maiken Engelstad
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi;

Arbeids- og sosialdepartementet
Helsedirektoratet

Postboks 8130 Dep 0032 OSLO
Postboks 7000 St. Olavs plass 0030
OSLO
Verkstedveien 1,
Lovisenberggata 8, 0277, 0456
OSLO

Direktoratet for e-helse
Folkehelseinstituttet

De regionale helseforetakene

Kunnskapsdepartementet

Riksrevisjonen

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Postboks 8119 Dep 0032 OSLO
Storgt. 16 0155 OSLO
Postboks 8036 Dep 0030 OSLO
Postboks 8090 Dep 0032 OSLO

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref.

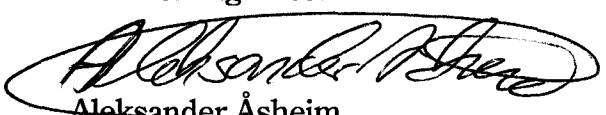
Vår ref.
16/7440 - SILA

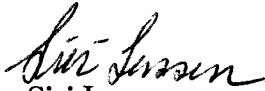
Dato
14.03.2017

Oversendelse av tildelingsbrev til Norges Forskningsråd

Vedlagt følger Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev til Norges Forskningsråd for 2017.

Med vennlig hilsen

Aleksander Åsheim
avdelingsdirektør

Siri Lassen
seniorrådgiver

Kopi til
Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4a
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Saksbehandler
Siri Lassen

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref.
16/7440

Vår ref.
SILA

Dato
14.03.2017

Statsbudsjettet 2017 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Justis- og beredskapsdepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017), Innst. 16 S (2016-2017) og Innst. 6 S (2016-2017) samt saldert budsjett for 2017 (blå bok). På bakgrunn av dette tildeles Norges Forskningsråd (NFR) totalt 33 860 000 mill kroner over kap. 400, post 50/post 23 og kap. 496 post 50. Det konstitusjonelle ansvaret for tildelingen over kap. 400, post 50/post 23 og kap. 496, post 50 er delt mellom Justis- og beredskapsministeren og Innvandrings- og integreringsministeren.

Dette tildelingsbrevet utfyller de føringer og krav som ligger i Prop. 1 S (2016-2017) og spesifiserer Justis- og beredskapsdepartementets sektorpolitiske prioriteringer. Justis- og beredskapsdepartementet viser for øvrig til tildelingsbrev til Norges Forskningsråd fra Kunnskapsdepartementet.

2. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev til NFR for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske strategier og ambisjoner, samt hvilke mål og strategiske områder KD har fastsatt for Norges forskningsråd for 2017.

Følgende mål gjelder for Norges Forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4a
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Administrasjons- og
økonomiavdelingen
Telefaks

Saksbehandler
Siri Lassen
40 63 15 50
siri.lassen@jd.dep.no

3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Justis- og beredskapsdepartementet

Justis- og beredskapsdepartementets vektlegger at departementets tildelinger til NFR særlig skal bidra til måloppnåelse innenfor følgende mål og strategiske områder:

- Mål: *Møte store samfunnsutfordringer*
Strategisk område: *Fornyelse i offentlig sektor og bedre og mer effektive velferds-, helse- og omsorgstjenester*
- Mål: *Et velfungerende forskningssystem*
Strategisk område: *Økt deltakelse i Horisont 2020*
- Mål: *God rådgivning*
Strategisk område: *Relevante og velbegrunnede forskningspolitiske råd til departementene*

Justis- og beredskapssektoren har et bredt ansvarsområde og står overfor store samfunnsutfordringer. Sentrale samfunnseffekt mål for sektoren er å redusere sårbarheten i samfunnet og forebygge og å håndtere alvorlige hendelser og kriser, å redusere den alvorlige kriminaliteten, å motta færre asylsøkere uten beskyttelsesbehov samt at flere nyankomne innvandrere deltar i arbeids- og samfunnsliv.

Justis- og beredskapsdepartementet er opptatt av at tilskudd til programmer til Norges forskningsråd (NFR) skal sikre langsiktig kompetansebygging på forskningssvake områder, samt bidra til en kunnskapsbase for politikk- og forvaltningsutvikling. Departementet har utarbeidet en FoU-strategi for perioden 2015-2019 som prioriterer fire satsingsområder innenfor justis- og beredskapssektoren og en FoU-strategi for samfunnssikkerhet 2015-2019.

Tildelingene til Norges forskningsråd skal bidra til langsiktig kunnskapsoppbygging innenfor følgende områder:

- *Samfunnssikkerhet og beredskap*: Styrket læring, analyse og forskning om samfunnssikkerhet og beredskap, IKT-sikkerhet, IKT-utvikling i politiet og tverrsektorielle IKT-satsinger
- *Migrasjon og integrering*: Forskning som grunnlag for styring og kontroll med innvandringen, samt kunnskap om konsekvenser og effekter av innvandringen
- *Straffesakskjeden og forebygging av kriminalitet*: Sikre en straffesakskjede som er basert på kunnskap, hele veien fra forebygging av kriminalitet, politioperativt arbeid, etterforskning og straffebehandling
- *Regelverk og rettsvitenskapelig forskning*: Sikre kunnskap om hvordan regler skapes, forstås, anvendes og virker

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev pkt. 3 som omtaler styringsinformasjon som er felles for alle departementene.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

Justis- og beredskapsdepartementet tildeler Norges Forskningsråd totalt **33 860 000 kroner** over kap. 400 post 50, kap. 400 post 23, samt kap. 496 post 50. Fordelingen av midler over forskjellige kapitler og poster i departementets budsjett følger nedenfor. Det vises også til omtale av de enkelte kapitlene og postene i Justis- og beredskapsdepartementets Prop 1 S (2017-2018). Tildelingen skal fordeles til forskningsprogrammene som fremgår av tabellen nedenfor. Tildelingene til programmet videreføres med dette på om lag samme nivå som i 2016.

SAMRISK II	400	50	13 849 000
Program for velferd, arbeid og migrasjon (VAM)	400	50	7 917 050
Program for velferd, arbeid og migrasjon (VAM)	496	50	7 076 000
Europa i endring	400	50	1 017 950
IKT-pluss	400	23	3 000 000
Rettsvitenskapelig forskning	400	23	1 000 000
Totalt			33 860 000

Midlene utbetales til Forskningsrådet etter faktura.

JD tildeler midler til følgende forskningsprogram i NFR for å oppnå økt kunnskap innenfor departementets prioriterte satsingsområder: SAMRISK II, VAM II, Europa i endring og IKT-pluss. I tillegg gis det i 2017 en tildeling på 1 mill. kroner til å utarbeide et kunnskapsgrunnlag på rettsvitenskapelig forskning. Nedenfor redegjøres det kort for hvilken kunnskapsoppbygging departementet vektlegger innenfor det enkelte forskningsprogram.

SAMRISK II (Program om samfunnssikkerhet)

Et viktig utgangspunkt for programmet er JDs samordningsansvar på området og behovet for en tverretattlig og helhetlig tilnærming til samfunnssikkerhet. JD vektlegger at programmet skal bidra til ny kunnskap om trusler mot samfunnets evne til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivaretagelse av liv og helse under ulike former for kriser og påkjenninger. Forskningen skal bidra til å identifisere risikoer, trusler og sårbarheter, særlig innenfor og på tvers av kritiske samfunnsfunksjoner og ved bruk av IKT. Programmet skal være tverrfaglig og dekke flere samfunnssektorer

og ha et internasjonalt komparativt perspektiv. Forskningen skal ha god kvalitet og bidra til konkurransedyktige forskningsmiljøer innen samfunnssikkerhet, gi forbedret innovasjon, bedre samarbeid mellom forskning, utdanning og praksisfelt, samt sikre økt bruk av kunnskapsgrunnlag for politikktutforming og praksis. Forskningen skal formidles og oppleves som nyttig for departementet, fagetatene og andre aktører innen redningstjeneste, beredskap og sikkerhet. Videre skal SAMRISK II bidra til å bygge kompetanse som gir kvalifikasjoner for uttelling i EU-program.

Program for velferd, arbeidsliv og migrasjon (VAM)

En grunnleggende utfordring i årene fremover er vedlikehold og utvikling av det norske velferdssamfunnet i møtet med en økende sosial og kulturell heterogenitet, globalisering av økonomi, politikk og arbeids- og næringsliv, kombinert med demografiske, sosiale og kulturelle endringer. Blant temaene som løftes frem gjennom VAM-programmet er aldring, konsekvenser av økt velstand og rikdom, internasjonal migrasjon, familie og samfunn, verdiskaping og organisering i arbeidslivet, og oppslutning om, organisering og styring av velferdssamfunnet.

Innvandringen til Norge, internasjonal migrasjon, inkludering og integrering er viktige tema i programmet. Det er blant annet et stort behov for kunnskap om de store migrasjonsstrømmene som kommer og forventes å komme i årene fremover, kunnskap om hvilke konsekvenser internasjonale forpliktelser har for nasjonal politikktutvikling, samt kunnskap om integreringsprosesser og parallellsamfunn/diasporadynamikk. Det forventes at programmet bidrar med kunnskap om blant annet sosial ulikhet og inkludering og derigjennom belyser faktorer som vil være forebyggende for utvikling av kriminalitet. JD forventer at forskningen skal gi kunnskap som kan anvendes i utformingen av politikk og i forvaltningen av offentlige ordninger.

Europa i endring

Programmet tar utgangspunkt i satsing på de fire temaene: «*Rett og demokrati i Europa*», «*Økonomisk utvikling og integrasjon*», «*Kulturelle endringsprosesser*» og «*Utenriks- og sikkerhetspolitikk i Europa*». Satsingen skal stimulere til europarelatert forskning av høy kvalitet. Forskningen skal gi ny innsikt og styrke kunnskapsgrunnlaget for politisk handling. Justis- og beredskapsdepartementet vektlegger de juridiske forskningstemaene i programmet og at det foregår løpende formidling i regi av programmet

IKT-pluss

IKTPLUS er Forskningsrådets store satsing på IKT-forskning og -innovasjon. Satsingens hovedmål er å styrke kvalitet og øke dristighet og relevans i norsk IKT-forskning ved å koble FoU-investeringene med nasjonale forutsetninger og behov for IKT-forskning og innovasjon. Programmet har hovedfokus på følgende IKT-faglige områder: "*Kompleksitet og robusthet*", "*Data og tjenester overalt*" og "*Et trygt informasjonssamfunn*". JD vektlegger særlig kunnskapsbygging innenfor følgende

forskningsområder: IKT-sikkerhet, sikkerhet i komplekse infrastrukturer, personvern fremmende teknologier, digital etterforskning og datakriminalitet samt kryptografi og sikkerhetsmekanismer.

Rettsvitenskapelig forskning

Det understrekes at tildelingen på 1 mill. kroner til å utarbeide et kunnskapsgrunnlag om rettsvitenskapelig forskning kun gis for 2017 og at tildelingen ikke videreføres for 2018. Kunnskapsgrunnlaget på rettsvitenskapelig forskning skal kunne brukes som et utgangspunkt for den pågående dialogen mellom Norges Forskningsråd, Justis- og beredskapsdepartementet og de juridiske forskningsmiljøene. Departementet kommer nærmere tilbake til dette oppdraget i eget brev. Kunnskapsgrunnlaget skal gi en plattform som departementene og NFR vil kunne bygge videre på i arbeidet med å ivareta JDs sektoransvar for juridisk forskning. Sektoransvaret innebærer at Justis- og beredskapsdepartementet skal:

- ha oversikt, på et overordnet nivå, over de norske kunnskapsbehovene i sektoren
- følge opp internasjonalt forskningssamarbeid innenfor sin sektor
- finansiere anvendt forskning og langsiktig kompetanseoppbygging for sektoren, samt grunnforskning som har målrettet finansiering.
-

3.1 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Forskningsrådet gis, i tråd med de overordnede målsettingene for departementets tildeling, fullmakt til å omfordele midler innenfor programmene så lenge man sikrer god måloppnåelse og ivaretar programmenes planer. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser eller for svak kvalitet i søknadsrundene til enkelte utlysninger. Dersom det legges opp til større endringer i fordelingen mellom programmene skal dette avklares med departementet i forkant. Departementet og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

Dersom Forskningsrådet mener at vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene eller områder vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet.

4. OPPDRAG

Vi viser til den formidlingsaktiviteten av forskningsresultater Forskningsrådet har hatt på Justis- og beredskapsdepartementets områder. JD ønsker å øke denne bruken av Forskningsrådet, samt be om løpende bistand fra Forskningsrådet med å legge til rette for mer direkte og uformell dialog mellom departement og forskere.

Det vises også til den rådgivningen Forskningsrådet har gitt knyttet til samfunnsikkerhetsforskningen generelt og forskning om IKT-sikkerhet spesielt. Det kan bli behov for fortsatt bistand og rådgivning innen dette feltet også i 2017.

Videre bes det om at Forskningsrådet tar en særskilt rolle som kontaktpunkt, tilrettelegger og pådriver i dialogen mellom Justis- og beredskapsdepartementet, Norges Forskningsråd og de juridiske forskningsmiljøene om rettsvitenskapelig forskning.

5. RAPPORTERING

Justis- og beredskapsdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen fra Norges Forskningsråd. Sektoransvaret er utdypet i pkt. 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapportene.

6. FAKTURERING

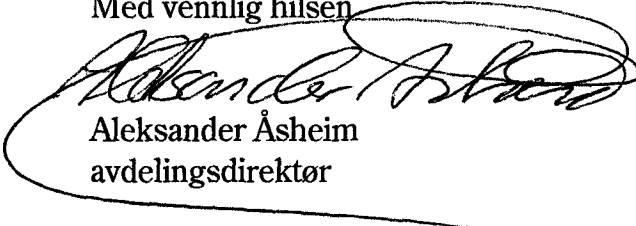
Departementet ber om at Norges Forskningsråd sender faktura (med 30 dagers betalingsfrist) senest innen 1. april 2017. Faktura sendes til:

Justis- og beredskapsdepartementet, Bestillerref.: JD109837, c/o DSS Efaktura, Postboks 8129 Dep 0032 Oslo. JDs elektroniske fakturaadresse er (EHF-format): 9908:972417831

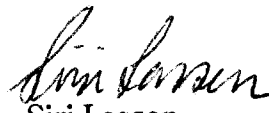
7. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Departementet vil avholde det årlige styringsmøtet med Forskningsrådet på høsten 2017. Departementet vil komme tilbake til møtetidspunkt og dagsorden for møtet på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Aleksander Åsheim
avdelingsdirektør

Siri Lassen
seniorrådgiver

Kopi til:
Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

15/2556-

22.12.2016

Statsbudsjettet 2017 - Tildelingsbrev under kap. 1410 Miljøforskning og miljøovervåking, fra Klima- og miljødepartementet til Norges forskningsråd -

Innholdsfortegnelse

Kap. 1	Innledning	1
Kap. 2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd ..	2
Kap 2.1	Sektorpolitiske prioriteringer for Klima- og miljødepartementet	2
Kap. 2.2	Styringsinformasjon	2
Kap. 3	Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017.....	3
Kap. 4	Oppdrag fra departementet	7
Kap. 5	Krav til rapportering	8
Kap. 6	Planlagte styringsmøter.....	8

Kap. 1 Innledning

Vi viser til Prop. 1S (2016-2017) og vedtatt budsjett 2017 som Stortinget behandlet og vedtok 14.12.2016.

Klima- og miljødepartementet (KLD) stiller 457,728 mill. kroner til rådighet for Norges Forskningsråd for 2017.

Postadresse
Postboks 8013 Dep
NO-0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
<http://www.kld.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 882

Naturforvaltnings-
avdelingen

Saksbehandler
Viggo Lindahl
22 24 57 42

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

Kap. 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Vi viser til Kunnskapsdepartementets (KDs) brev til Forskningsrådet som omtaler regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer, samt målene som regjeringen har fastsatt for Forskningsrådet (jf. kap 2 og kap 3 i KDs tildelingsbrev). Det er særlig målet om å møte store samfunnsutfordringer som er relevant for KLD.

Kap 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer for Klima- og miljødepartementet

De nasjonale miljømålene legger rammer for Norges kunnskapsbehov knyttet til miljø og klima. De framgår av Prop. 1 S (2016-2017). I tillegg gir Regjeringserklæringen og dokumentet "*Klima- og miljødepartementets prioriterte forskningsbehov (2016-2021)*" viktige føringer og spesifiseringer for kunnskapsbehov på miljøområdet. Det er viktig at kunnskap om klima og miljø ivaretas i forskning og annen kunnskapsproduksjon som skjer med finansiering fra sektorer og næringer, og det er behov for integrering og tverrfaglig tilnærming.

Forskningsinnsatsen skal bygge opp under prioriterte innsatsområder i klima- og miljøpolitikken, herunder målet om at Norge skal bli et lavutslippssamfunn i 2050. Dette setter store krav til utslippsreduksjoner og omstilling i det norske samfunnet, og spesielt i ikke-kvotepliktig sektor.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning (2015-2024) gir viktige overordnede føringer. Det overordnede målet om å løse store samfunnsutfordringer er særlig sentralt for KLD. Flere av de langsiktige prioriteringene i planen er viktige for KLDs arbeid, herunder "Hav" og "Klima, miljø og miljøvennlig energi".

KLD er opptatt av at Forskningsrådet bidrar til:

- At klima og miljørelaterte problemstillinger er godt integrert i forskningen innenfor alle relevante sektorer.
- At forskningen på tvers av sektorer integreres slik at det utvikles et kunnskapsgrunnlag som bidrar til å nå miljømålene på en effektiv måte.
- Å legge til rette for etablering av infrastruktur for bruk av forskningsdata på tvers av institusjoner.
- Å legge bedre til rette for at forskningsresultater er lett tilgjengelig for forvaltningen og andre brukere.

Kap. 2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KDs etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

Kap. 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

Klima- og miljødepartementet stiller følgende beløp til rådighet for Norges Forskningsråd for 2017: 457,728 mill. kroner.

I tabellen under ligger en grovfordeling av tildelingene på KLDs resultatområder.

Kap./post	Kapittel- og postnavn	Tildeling (1000 kr)
1410.50	Basisbevilgninger til miljøinstituttene	178 179
1410.51	Forskningsprogrammer m.m. Fordelt på KLDs resultatområder:	271 897
	1 "Naturmangfold" 54 300	
	2 "Kulturminner og kulturmiljø" 10 850	
	3 "Friluftsliv" 1 000	
	4 "Forurensning" 22 650	
	5 "Klima" 152 870	
	6 "Polarområdene" 3 200	
	Internasjonalt samarbeid og tverrgående virkemidler 27 027	
1410.53	Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning	6 652
1400.76	Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak	1 000
	Totalt	457 728

Tabellen under viser tildelingen på kap. 1410, post 51, fordelt på aktivitet.

Program	Tildeling (1000 kroner)
MILJØFORSK	51 282
MARINFORSK	20 982
KLIMAFORSK	82 582
Ny klimasatsing	71 382
ENERGIX	22 251
BEDREHELSE	4 000
POLARPROG	3 200
ROMFORSK	1 500
Oppfølging av JPLer	9 650
Forskningsstrategiske funksjoner	5 068
Totalt	271 897

Bevilgningen overføres i januar og august med hhv. 228 864 000 kroner til konto nummer 8276 01 00168. Departementet ønsker dialog med Forskningsrådet hvis det er behov for å justere tildelingen til den enkelte aktivitet.

Forskningsrådets gis fullmakt til å omfordele midler som følge av for eksempel forsinkelser i programoppstart. Dersom Forskningsrådet ønsker å foreta vesentlige endringer i forhold til spesifiseringene i tildelingsbrevet, må dette tas opp med departementet på forhånd.

Basisbevilgninger til miljøinstituttene (kap. 1410.50)

Tildelingen over kap 1410. 50 "Basisbevilgninger til miljøinstituttene" omfatter grunnbevilgningen til fordelingsarena for miljøinstituttene.

Tildelingen omfatter også strategiske instituttsatsinger (SISer) til CICERO, NIKU, NILU, NINA, NIVA, Nansensenteret, UNI Research Klima og miljø, og NIBIO. I 2017 skal 10% av grunnbevilgningen bli omfordelt etter resultatindikatorer, og ordningen med strategiske instituttsatsinger skal utgjøre inntil 40% av basisbevilgningen.

Forskningsprogrammer (kap. 1410.51)

Tildelingen over kap. 1410.51 er fordelt på de 6 resultatområdene miljøpolitikken er delt inn i. Tidligere virkemiddelbaserte resultatområder som "Internasjonalt samarbeid" og "Andre virkemidler" er løftet ut av resultatområdestrukturen og framgår som tverrgående innsatsområder i Klima- og miljødepartementets budsjettproposisjon for 2017.

Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning (kap. 1410.53)

Tildelingen over kap. 1410.53 "Tilskudd til internasjonal miljøvernforskning" skal dekke norsk medlemskap i "International Institute for Applied System Analysis", (IIASA). Den samlede kontingenten, som dekkes av Kunnskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet, overføres Forskningsrådet, som ivaretar det norske medlemskapet.

KLDs bidrag til EUs strålevernforskning (kap. 1400.76)

Tildelingen over kap 1400.70 "Støtte til nasjonale og internasjonale miljøtiltak" er Klima- og miljødepartementets bidrag til EUs strålevernforskning som skal bidra til nasjonal finansiering av norske forskningsmiljøers prosjekter innenfor delområdene B, C og E i EURATOMs arbeidsprogram 2016-17 under EUs forskningsprogram Horisont 2020.

Føringer og spesifiseringer for bevilgningen på kap. 1410 post 51 i 2017:

De overordnede temaene framgår av "KLDs prioriterte forskningsbehov 2016-21". Disse forutsettes ivaretatt gjennom løpende aktiviteter. For 2017 det viktig for KLD at følgende punkter så langt mulig ivaretas i igangsatt forskning eller i nye utlysningene i relevante programmer i 2017:

Klima; effekter og arealbruk

- Klimaendringers påvirkning på økosystemene, og økosystemenes evne til å ta opp og lagre karbon. Det er særlig behov for kunnskap om tiltak som kan bidra til øke naturens evne til å ta opp karbon og reduserte utslipp av klimagasser fra alle typer arealbruk, inkludert jordbruk og skogbruk.
- Økosystemenes rolle i utslippsforebyggende tiltak, herunder effekter på naturmangfold av tiltak som reduserer klimagassutslipp eller øker naturlig karbonlager.
- Forskning som kan bidra til et bedre grunnlag for beregninger av klimagassutslipp som stammer fra avskoging, skogferringelse og annen arealbruk og –endringer.

- Effekter av klimaendringer på nøkkelarter i økosystemene og isavhengige arter i polare strøk.

Klima; sårbarhet og tilpasning

- Effekter av eksisterende tiltak for å sikre miljømessig bærekraft i slike påvirkninger, og hvordan man kan redusere målkonflikter mellom klima og andre miljøhensyn.
- Hvordan man best forvalter historiske bygninger også sett i et klimaperspektiv.
- Hvordan kritisk infrastruktur kan sikres i et endret klima.
- Hvordan økosystemene på land og i havet påvirkes av klimaendringer, økosystembasert klimatilpasning og økosystemenes rolle når samfunnet skal tilpasses bedre til klimaendringene er viktig.
- Hvilke faktorer som er viktige for at naturen selv skal være i stand til å takle klimaendringene, og hvordan naturen og kulturminnene bør forvaltes for å opprettholde eller forbedre økologisk tilstand og forsikre at økosystemene fortsetter å levere viktige økosystemtjenester.

Ny klimasatsing

Det vises til KLDs budsjettproposisjon. Regjeringen foreslår at det settes av 71,5 millioner kroner i 2017 til å styrke forskningsinnsatsen på klima, som kan støtte oppunder arbeidet med å oppfylle norske klimamål fram mot 2030. Satsinga skal ha særlig fokus på forskning som kan bidra til reduserte klimagassutslipp i ikke-kvotepfiktige sektorer, der transport og jordbruk er de største. I 2017 skal tungtransport være prioritert tema for denne satsningen.

Formålet med satsningen er å fremme forskning, utvikling og innovasjon av nye teknologier og løsninger som kan bidra til at Norge reduserer utslipp av klimagasser. Satsningen skal innrettes mest mulig mot anvendt forskning, være tverrfaglig og skal innrettes for å mobilisere berørte deler av næringslivet. I denne sammenhengen er PilotE en særlig interessant ordning, fordi den retter seg mot alle de ulike fasene i FoU kjeden, fra idé til ferdig produkt. KLD legger til grunn at denne satsningen forvaltes etter modell av PilotE-ordningen når dette er hensiktsmessig.

Det vises til møtet i departementet 9. desember og avtalt dialog om utvikling av en handlingsplan eller liknende for denne satsningen. KLD kommer tilbake med nærmere rammer og føringer for bruken av disse midlene i supplerende tildelingsbrev for 2017.

Miljøtilpasset samfunnsutvikling; god og samordnet forvaltning som ivaretar miljøgoder

- Når en forvaltning basert på fagsystem for god økologisk tilstand og tilhørende forvaltningsmål skal tas i bruk fra 2020 trenger KLD og sektormyndighetene bedre kunnskap om "styrken" av ulike påvirkninger "her og nå" og "over lengre tid", herunder effekter av samlet belastning på økosystemer. Kunnskap om samfunnsmessige og

forvaltningsmessige løsninger for at man kan komme fram til felles måloppnåelse på tvers av sektorer.

- Effekter av fragmentering for økosystemfunksjon, prosessene som påvirker overlevelse og dynamikk hos små og oppdelte populasjoner, og betydningen av økologiske nettverk, korridorer og andre tiltak som kan legge til rette for spredning og forflytninger til og mellom egnede leveområder (konnektivet i landskapet). Eksempler på løsninger ved god planlegging og bruk av Grønn infrastruktur.
- Ny forskning på samfunnsøkonomisk betydning av natur og friluftsliv. Vi ønsker også ny kunnskap om konsekvenser for helse av endret natur som følge av klimaendringer, herunder tidligere og økt spredning av pollen og spredning av fremmede skadelige organismer og løsninger for å minimere på disse konsekvensene.
- Metoder for å verdsette naturgoder, kulturhistoriske verdier og andre miljøverdier, herunder bedre metoder for å estimere kostnader og konsekvenser av miljøbelastning, arealbruk og redusert miljøkvalitet. Dette med sikte på å få klima-, natur- og kulturminnehensyn bedre integrert i samfunnsøkonomiske analyser og vurderinger.
- Hvordan miljøvirkninger som følge av økt produksjon og uttak av bioressurser kan unngås eller minimeres, jf. Regjeringens nye bioøkonomistrategi. Herunder er det behov for kunnskap om hva som vil være de langsiktige konsekvensene av at det blir stadig mindre skog som ikke har vært gjennom flatehogst.

Miljøtilpasset samfunnsutvikling; god planlegging som ivaretar miljøgoder

- Hvordan planlegging av areal etter plan- og bygningsloven kan ivareta miljøhensyn i områder med stor utbygging og press på arealer. Dette inkluderer også analyser av hvordan man gjennom samordnet areal- og transportplanlegging kan legge til rette for at bolig- og næringsarealer, infrastruktur og områder for friluftsliv sees i sammenheng. Videre at planleggingen samlet bidrar til å redusere negative helse- og miljøeffekter av fortetting, at den bidrar til å tilrettelegge for friluftsliv og naturopplevelser gjennom blant annet bevaring av blågrønne strukturer, og hvordan kulturarven kan ses på som en ressurs for utvikling av attraktive byer og tettsteder. Som en del av dette inngår behovet for kunnskap om miljøtilpasning av verneverdig bygningsmasse og historiske bymiljøer.

Energi

- Kunnskap om hva som er de beste metodene for å avbøte negative konsekvenser på miljø av utbygging av energianlegg, og hvordan ulike former for utbygging faktisk påvirker naturen. Videre er det behov for videreutvikling av gode metoder for restaurering/ tilbakeføring av natur i etterkant av utbyggingsperioden. Det er også behov for kunnskap samlet belastning på naturen og kulturhistoriske verdier av alle energiutbygginger i Norge, sett i forhold til nasjonale miljømål.
- Hvordan bruken av energilovgivningen ivaretar miljøhensyn generelt, og spesielt i områder med stor utbygging. Hvordan virker det i dag og hvordan kan det forbedres for å ivareta miljøhensynene bedre.
- Samfunnsfaglig forskning på løsninger på målkonflikter og planprosesser i energisakene.

Hav

- Forståelse av økosystemenes funksjon, og hvordan økosystemene påvirkes samlet av bl.a. klimaendringer, havforsuring, høsting på lavere nivåer i økosystemet, forurensning/miljøgifter, plastforsøpling og mikroplast.
- Spredning og effekter av marin forsøpling og mikroplast, samt kunnskap om mulige tiltak for å redusere tilførsler.
- Forskning på økosystemer og ekstreme livsmiljøer i dyphavet, som Den midtatlantiske ryggen.
- Samfunnsfaglig og juridisk forskning innen økosystembasert forvaltning av marint miljø, herunder hvordan systemer for økosystembasert forvaltning av marint miljø gir grunnlag for langsiktig bærekraftig bruk.

Overvåking, kartlegging og analyse

- Bruk av satellittdata i miljøovervåkingen i Norge, blant annet basert på internasjonale erfaringer og forskning. Muligheter og begrensninger for fremtiden.
- Tiltak for å hindre spredning av fremmede organismer, og metodikk for tidlig oppdagelse, varsling og modellering av spredning.
- Konsekvenser av opphør av landbruksdrift og gjengroing av landskapet for kulturhistoriske verdier og natur.

Kap. 4 Oppdrag fra departementet

Norge har forskningsmiljøer med lange tradisjoner på klimaområdet. Dette har gitt gode forutsetninger for å forstå og analysere klimaendringene, som et grunnlag for klimapolitikken og arbeidet med klimatilpasning. Det er viktig at det bygges videre på denne kunnskapen, og at systemkompetanse og store datamengder som er bygget opp over lang tid vedlikeholdes, driftes og videreutvikles på en god måte. Fram til nå har forskningsmiljøene som arbeider med grunnleggende klimaforskning i hovedsak vært prosjektfinansiert, for eksempel gjennom prosjekter som Norclim, Regclim og NORESM. KLD ber Forsningsrådet vurdere behovet for å finne alternative og mer langsiktige finansieringsformer for denne grunnleggende klimaforskningsinnsatsen vurderes.

Norge har flere miljøer som arbeider med forskning og analyse av store komplekse systemer. Komplekse modeller for systemanalyse brukes blant annet til å belyse sammenhenger mellom klimasystemet, natur og samfunn. Slike modellbaserte analyser har spilt en viktig rolle i arbeidet med femte hovedrapport fra FNs klimapanel, både som grunnlag for framskrivning av fysiske klimaendringer og behovet for virkemiddelbruk og effektivitet på tvers av samfunnsområder. Norske forskningsinstitutter har gitt viktige bidrag. Mer avansert IKT-utstyr med kapasitet til å håndtere større datamengder, åpner for stadig mer komplekse modeller og tverrfaglig analyse på tvers av nye områder og fagdisipliner. Slike analyser har fellestrekk, og grunnleggende infrastruktur kan deles på tvers av forskningsgrupper. Hensynet til en mest mulig effektiv ressursbruk kan tilsi at fagmiljøer som tradisjonelt har jobbet hver for seg bør samarbeide tettere rundt denne type forskning, både for datainnsamling, analyse,

metodeutvikling og utnyttelse av infrastruktur. Slikt samarbeid vil også kunne legge til rette for bredere analyser, der for eksempel virkninger av klimatiltak kan analyseres i forhold til et større antall påvirkningsfaktorer. Det vil kunne bidra til å styrke kunnskapsgrunnlaget og dermed grunnlag for å treffe bedre beslutninger. KLD ber Forskningsrådet vurdere behovet for en bredere satsning på systemanalyse på miljøområdet, i sammenheng med vurderingen over. Oppdraget vil bli utdypet ytterligere dersom det er behov for det.

Utover dette kan det komme ytterligere oppdrag, blant annet knyttet til den nye klimasatsingen og utarbeidelse av grunnlag for et møte om transport under Nordisk Ministerråd i mai.

Kap. 5   Krav til rapportering

KLD ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer:

- Klima og polar
- Miljø (denne prioriteringen skal inkludere naturmangfold, forurensing og kulturminner)
- Bærekraftig arealbruk

De sektorpolitikken prioriteringene er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet.

Det skal rapporteres på bruken av tildelinger fra KLD i tråd med struktur og forventninger til innholdet i vedlegg til årsrapport til KLD.

KLD ber i tillegg om en årlig oversikt over omfanget av Forskningsrådets innsats som bidrar til å støtte målet om at Norge fram mot 2050 skal bli et lavutslippssamfunn. Som ledd i dette bør det redegjøres for hvilke kriterier som legges til grunn for denne rapporteringen.

Kap. 6   Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde to styringsmøter i 2017. Vårmøtet er konsentrert om Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskningsrådet til KLD i årsrapport 2016. Høtmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om Forskningsrådets vedtatte budsjett 2017, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2018 og utkast til tildelingsbrev 2018. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med hilsen

Kristin Thorsrud Teien (e.f.)
avdelingsdirektør

Viggo Lindahl
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk, og har derfor ikke håndskrevet signatur.

Kopi til:

Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Finansdepartementet	Postboks 8008 Dep	0030	OSLO
Helse- og omsorgsdepartementet	Postboks 8011 Dep	0030	OSLO
Kommunal- og moderniseringsdepartementet	Postboks 8112 Dep	0030	OSLO
Kunnskapsdepartementet	Postboks 8119 Dep	0032	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM
Norsk polarinstitutt	Framsenteret	9296	TROMSØ
Nærings- og fiskeridepartementet	Postboks 8090 Dep	0030	OSLO
Olje- og energidepartementet	Postboks 8148 Dep	0033	OSLO
Riksantikvaren	Postboks 8196 Dep	0034	OSLO
Riksrevisjonen	Postboks 8130 Dep	0032	OSLO
Samferdselsdepartementet	Postboks 8010 Dep	0030	OSLO
Statens strålevern	Postboks 55	1332	ØSTERÅS
Utenriksdepartementet	Postboks 8114 Dep	0032	OSLO

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/5477-4	11.01.2017

Statsbudsjettet 2017 - Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1. INNLEDNING

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) gir i dette tildelingsbrev styringssignaler og tildeler midler til Norges forskningsråd (Forskningsrådet) for 2017. Det vises til Stortingets behandling av Prop. 1 S (2016-2017) for Kommunal- og moderniseringsdepartementet og tilhørende vedtak i Innst. 16 S (2016–2017) av 15.12.2016.

2. MÅL FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Regjeringen har fastsatt følgende fem mål for Forskningsrådets virksomhet:

- Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4: Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5: God rådgivning

KMDs tildelinger til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til måloppnåelse under mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet og mål 3 Møte store samfunnsutfordringer.

Vi viser for øvrig til tildelingsbrev til Forskningsrådet fra KD som etatsstyrende departement for nærmere omtale av målene, strategiske områder og styringsinformasjon.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet

For KMD er forskning og kunnskapsutvikling et virkemiddel som skal bidra til regjeringens mål om å fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor. Vi vil i 2017 spesielt prioritere tiltak som kan bidra til:

- Levende lokaldemokrati og forbedret kommunestruktur
- Omstillingsdyktige regioner og velfungerende næringsmiljøer
- Fornye, forenkle og forbedre offentlig sektor
- Et sterkere sosialt sikkerhetsnett

KMD vil vektlegge disse områdene i styringsdialogen med Forskningsrådet.

Det er satt nye mål for distrikts- og regionalpolitikken fra 2017, jfr nærmere omtale i Prop 1. S under programkategori 13.50 Distrikts- og regionalpolitikk. De nye målene legger vekt på å gjøre omstilling for bedrifter lettere på kort sikt og å bygge evne til omstilling i bedrifter, næringsmiljø og lokalsamfunn på lang sikt. Det innebærer en prioritering av bedrifts- og næringsrettede tiltak. De nasjonale virkemiddelaktørene har en sentral rolle i arbeidet med å realisere disse målene.

2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KDs tildelingsbrev som etatsstyrer punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene. Krav til rapporteringen er nærmere omtalt i punkt 4 i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.

Vi viser for øvrig til punkt 5 om rapportering i dette tildelingsbrevet.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stiller i 2017 totalt 146,619 mill. kroner til disposisjon til Forskningsrådet.

3.1 Forskningsprogrammer

Kommunal- og moderniseringsdepartementet stiller totalt 66,619 mill. kroner til disposisjon til ulike forskningsprogrammer over kap. 500, post 50.

Midlene som tildeles Forskningsrådet over kap. 500, post 50 Forskningsprogrammer skal i hovedsak ivareta det brede sektoransvaret for forskning, med særlig vekt på anvendt forskning. Midlene skal bidra til langsiktig kompetanse- og kunnskapsoppbygging innenfor departementets ansvarsområder. Det vises til omtale av samfunnsutfordringer innenfor KMDs sektor i Prop. 1 S (2016-2017) for KMD. Samfunnsutfordringer på KMDs ansvarsområder er for øvrig beskrevet i *KMDs forsknings- og utviklingsstrategi (2015-2020)*.

Tabell 1 - Fordeling av midler på forskningsprogrammer

Program	Budsjett [tall i tusen]
DEMOS	33 553
IKTPLUSS	10 000
VAM	7500
MILJØFORSK	6000
JPI Urbant Europa	2 866
SAMISK	3 850
SAMKUL	2 850
SUM	66 619

Innenfor tildelingen til DEMOS er 2,0 mill. kroner i 2017 øremerket til en satsing på regionaløkonomiske modeller i DEMOS-programmet. Se nærmere omtale under pkt 4.

KMD tildeler 1,3 mill. kroner til forskning på forebygging av antisemittisme og gruppebaserte fordommer i skolen, med vekt på rekruttering. I tillegg tildeler KD 4 mill. kroner til prosjektet, jf. KDs tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2017. Midlene inngår som et tiltak i regjeringens handlingsplan mot antisemittisme. Med forbehold om Stortingets budsjettvedtak, gjelder tildelingen fram til og med 2021. Videreføring vil bli vurdert mot slutten av denne tidsperioden.

3.2 Omstillingsdyktige regioner og velfungerende næringsmiljøer

Departementet stiller 80,0 mill. kroner til disposisjon for Forskningsrådet over kap. 553, post 74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer. Innsatsen til Forskningsrådet skal finansiere Forskningsrådets Regionsatsing. (FORREGION.) Det stilles ikke krav til medfinansiering fra fylkeskommunene. Det vises for øvrig til retningslinjene for bevilgningen (vedlegg 1).

Forskningsrådets Regionsatsing skal gi økt innovasjon og verdiskaping i næringslivet gjennom økt samhandling regionalt mellom FoU-institusjoner, bedrifter og regionale myndigheter. Målgruppen er bedrifter og næringsmiljøer med liten eller ingen erfaring fra samarbeid med forskningsmiljøer. Innsatsen skal understøtte regionenes strategier for FoU o.l.

Forskningsrådet skal samarbeide med fylkeskommunene og andre aktører, inkludert Innovasjon Norge og Siva, for å bidra til en god regional utvikling. Et konstruktivt samarbeid vil bidra til at en på en bedre måte kan oppnå de regional- og distriktpolitiske målene.

Departementet legger vekt på at prosjektene skal vurderes etter kvalitet. Innenfor disse rammene er målet at minst 40 pst. av de direkte bedriftsrettede virkemidlene skal nå fram til kvinner. Departementet ber Forskningsrådet fortsette å prioritere kvinner og bidra til flere kvinnelige entreprenører, i tillegg til å få flere kvinner inn i ledelse og styrer.

3.3 Utbetaling av midler

Midlene utbetales i to like deler i januar og august.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET

KMD ber Forskningsrådet foreta en spesialutlysning på arbeidet med regionaløkonomiske modeller innenfor DEMOS-programmet. Det skal kun gis midler til ett prosjekt.

Prosjektet er en oppfølging av den snart avsluttede strategiske instituttsatsningen på regionaløkonomiske modeller og bostedsvalgforskning. Satsningen på forskning på bostedsvalg videreføres ikke innenfor dette prosjektet.

Målet med satsingen

Satsingen har følgende mål:

1. videreutvikle eksisterende regionaløkonomiske modell(er)
2. styrke forskning og forskningsmiljøer på regionaløkonomisk modellering
3. gjøre årlige framskrivninger av økonomien på regionalt nivå
4. formidle forskning fra satsningen for å øke bruken og relevansen av regionaløkonomiske modeller i offentlig planlegging

Vi ønsker å samarbeide med Forskningsrådet om utlysningsteksten, herunder faglig innretning, dialog med oppdragsgiver og brukere, målgrupper og formidling.

Økonomisk ramme og varighet

Prosjektets økonomiske ramme er på 2 mill. kroner per år, med forbehold om Stortingets bevilgninger. Prosjektet vil ha en varighet på ti år fra 1. juli 2017. Det totale økonomiske omfanget er på 20 mill. kroner. Begrunnelsen for en så vidt lang tidshorisont, er at det er tidkrevende å utvikle og teste modeller av høy vitenskapelig kvalitet.

5. KRAV TIL RAPPORTERING

De sektorpolitiske prioriteringene er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Det skal rapporteres på bruken av midler fra KMD i tråd med struktur og forventninger til innhold i vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Rapporteringskrav for 2017 framgår av KDs tildelingsbrev med rapporteringskalender. Der finnes oversikt over tidsfrister for Forskningsrådets leveranser av årsrapport, halvårsrapportering, budsjettforslag etc. Vi forutsetter at Forskningsrådet utarbeider en årsrapport også for det enkelte forskningsprogram.

I tillegg ber KMD om rapportering for bevilgningen over kap. 553, post 74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljø. Rapporteringen skal synliggjøre gjennomføringskostnader knyttet til de ulike programmene. Det vises til vedlegg 2 "Krav og veileder til aktivitetsrapportering for kap. 553, post 74" for en oversikt over hvilke indikatorer KMD ber om rapportering på. Rapporteringen for 2017 av midler over 74-posten skal oversendes departementet innen 15. mars 2018.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Departementet legger opp til å avholde to styringsmøter i 2017, ett om våren og ett om høsten. Vårmøtet er konsentrert om Forskingsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i rapporteringen fra Forskingsrådet til KMD i årsrapport 2016. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om forslag til budsjett og utkast til tildelingsbrev for 2018. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og tidspunkt for møtene på et senere tidspunkt. Det legges opp til adskilte møter for kapittel 500 post 50 forskningsprogrammer og kap. 553, post 74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljøer.

Med hilsen

Gunnar Andréson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Irene Ekeli
Seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.

Vedlegg

Vedlegg 1 Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel for kap. 550, post 70 og 73 og kap. 553, post 74 og 76

Vedlegg 2 Krav og veileder til aktivitetsrapportering for kap 553 post 74

Kopi

Kunnskapsdepartementet
Riksrevisjonen

Postboks 8119 Dep
Postboks 8130 Dep

0032 OSLO
0032 OSLO

Retningslinjer for distrikts- og regionalpolitiske virkemiddel for kap. 550, post 70 og 73 og kap. 553, post 74 og 76

(Gjeld frå 1. januar 2017)

INNLEIING

Desse retningslinjene gjeld bruken av midlar over:

- Kap. 550 Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distrikta
  - post 70 Bedriftsretta program i distrikta
  - post 73 Merkur-programmet
- Kap. 553 Omstillingsdyktige regionar
  - post 74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljø
  - post 76 Utviklingsprogram for byregionar og internasjonalt samarbeid.

Retningslinjene regulerer bruk av midlar som er forvalta av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD), Innovasjon Noreg, Selskapet for industrivekst (Siva), Noregs forskingsråd (Forskningsrådet) og Mentor AS.

Forvaltninga skal følgje *reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten*, som vart fastsette 12. desember 2003 med endringar seinast 5. november 2015. Desse er seinare omtala som økonomiregelverket.

Departementet omtalar årleg hovudmål og delmål for programkategori 13.50 i Prop. 1 S . Hovudmål, delmål, resultatmål og rapporteringskrav vil bli gitte i oppdragsbrev, tilskotsbrev eller kontrakt. KMD kan i oppdragsbrev gi nærare føresegner om bruken av løyvinga som supplerer retningslinjene.

DEL 1 – PRINSIPP OG RAMMER FOR BRUKEN AV MIDLANE

1 FØREMÅLET MED POSTANE

Bruken av midlar som er løyvde skal spegle av hovudmåla for programkategori 13.50. Postane skal bidra til tilgang til eit verdiskapande næringsliv i område med spreidd busetting og store avstandar, grunnleggjande private tenester i område med få innbyggjarar, velfungerande næringsmiljø og tilgang til relevant kompetanse og økonomisk vekst og samarbeid i byregionar og over landegrensene. Midlane skal nyttast på område der det er tenleg og kostnadseffektivt med nasjonale fellesløysingar for regional utvikling, og/eller der eit enkeltfylke vil ha avgrensa kapasitet og kompetanse til å gjennomføre aktuelle tiltak. Tiltak som blir finansierte over postane, skal gjennomførast ved ulike former for samarbeid mellom lokale, regionale, nasjonale og internasjonale aktørar.

Tiltaka på postane skal i hovudsak vere avgrensa i tid og tema. Tildelingskriteriea er definert innanfor kvart einskild program.

2 ANSVAR FOR FORVALTNING AV MIDLANE

Omgrepet tilskotsforvaltar blir nytta om den som forvaltar midlar. I dei tilfella der omtalen berre gjeld Innovasjon Noreg, Siva og Forskingsrådet, blir desse omtala som verkemiddelaktør. Tilskotsmottakar blir nytta om ein mottakar av støtte.

Forvaltningsansvaret for hovuddelen av midlane er delegert til verkemiddelaktørane. Ein del av løyvinga er forvalta direkte av departementet, medan ein for enkelte tiltak også kan gi private verksemder, organisasjonar eller internasjonale sekretariat tilgang til å forvalte midlar. Delegeringa av forvaltningsansvaret må skje i tråd med økonomiregelverket og innanfor regelverket for offentlege innkjøp.

Tilskotsforvaltaren skal utarbeide programskildringar, retningslinjer og nærare resultatmål for program/tiltak, og departementet skal godkjenne desse. For nærare skildring, sjå del II om tilskotsforvaltning. Tilskotsforvaltaren skal kunngjere dei aktuelle programma/tiltaka slik at ein når heile målgruppa, handsame søknader, skrive tilskotsbrev eller kontraktar, betale ut midlar, kontrollere, rapportere og sørge for at det blir gjort evalueringar etter avtale med departementet. Forvaltarane skal bidra til å spreie erfaringar frå programma/tiltaka.

3 MÅLGRUPPER

Løyvinga skal primært nyttast til program og tiltak som rettar seg mot nyetablerarar og entreprenørar, grupper av bedrifter, kommunar, fylkeskommunar, utdannings- og forskingsinstitusjonar, , kunnskapsparkear og andre offentlege og private kompetansmiljø. Departementet har som mål at minst 40 prosent av dei bedriftsretta verkemidla skal nå fram til kvinner.

4 GEOGRAFISKE MÅLOMRÅDE

Kap. 550, post 70 Bedriftsretta program i distrikta og post 73. Merkur-programmet skal sikre grunnleggjande private tenester i område med få innbyggjarar. Alle daglegvarebutikkar i distrikta kan delta i programmet om dei fyller krava til kundegrunnlag og avstand til alternative innkjøpsstader.

Kap. 553, post 74 Nasjonale tiltak for klynger og innovasjonsmiljø og post 76 Utviklingsprogram for byregionar og internasjonalt samarbeid¹ kan nyttast i heile landet. Midlane til Interreg må følgje dei aktuelle programområda.

5 ANDRE AVGRENSINGAR OG STØTTEVILKÅR

Program og tiltak skal samsvare med måla slik dei er oppgitte i budsjettproposisjonar, retningslinjer, oppdragsbrev og kontraktar, og omsynet til effektiv forvaltning.

Elles gjeld desse vilkåra:

- Løyvinga kan ikkje nyttast til investeringar i eller ordinær drift og vedlikehald av statlege, fylkeskommunale eller kommunale lovpålagde oppgåver og offentleg forretningsverksemd. Løyvinga kan heller ikkje nyttast til investeringar i bygningar eller lokale, eller annan fysisk infrastruktur. Unntaket er midlar som er løyvde til Interreg, som ein kan nytte til mindre infrastrukturinvesteringar, og investeringsstøtta til utkantbutikkar, som kan gå til investeringar i butikkane og investeringar i drivstoffanlegg.
- Løyvinga kan ikkje nyttast til varig drift av institusjonar eller organisasjonar. Unntaket er midlar til Nordisk atlantsamarbejde (NORA). Støtteperioden for program og tiltak i regi av verkemiddelaktørane kan vere den same som programperioden.
- Løyvinga skal ikkje nyttast til investeringar i utstyr. Unntaket er midlar som er løyvde til investeringsstøtte til utkantbutikkar og til drivstoffanlegg. Ein kan i tillegg gjere unntak for mindre investeringar som er avgjerande for gjennomføringa av tiltaket som blir finansiert. Tilskot til utstyrsinvesteringar skal normalt ikkje overstige 10 prosent av prosjektkostnadene.
- Tilskotsforvaltarar fastset eventuelle krav til eigenfinansieringsdel, beløpsgrenser osv. Støtta som er løyvd, skal normalt ikkje utgjere meir enn 50 prosent av prosjektkostnadene.

I tilfelle der dette er tenleg, kan offentlege verksemdar, frivillige organisasjonar o.l. få tilskot til prosjektutvikling, prosjektdeltaking osv. når dei gjennomfører nasjonale satsingar. Løyvinga kan også nyttast til finansiering av internasjonale sekretariat og samarbeidstiltak, m.a. ved norsk deltaking i Interreg-program.

All støtte som blir tildelt over posten, skal givast i tråd med reglane for offentleg støtte i EØS-avtalen jf. vedlegg 2.

DEL 2 – PRINSIPP FOR FORVALTNING

I OVERFØRING AV MIDLAR TIL AKTØRAR SOM FORVALTAR MIDLAR PÅ VEGNER AV KMD

KMD har ansvar for å sende ut årlege oppdragsbrev til tilskotsforvaltarar.

Tilskotsforvaltarar som får forvaltningsansvar for midlane, skal følgje økonomiregelverket. Når det gjeld Forskningsrådet, kan ein elles sjå *Hovedinstruks om økonomiforvaltningen i Norges forskningsråd*, utarbeidd av Kunnskapsdepartementet med verknad frå 1. januar 2005.

Midlar til verkemiddelaktørane blir gitte som tilskot utan tilbakebetaling (rundsumtilskot). Verkemiddelaktørane får fullmakt til sjølv å fastsetje kva år tilsegna skal givast for, kor lenge tilsegna skal gjelde, og til å handsame søknader om forlenging av tilsegn. Verkemiddelaktørane kan omdisponere ubrukne midlar til nye tiltak i tråd med dei måla Stortinget har fastsett for løyvinga.

For verkemiddelaktørane skal alle administrasjons- og gjennomføringskostnader til sjølv forvaltninga av ei ordning (tenester/tiltak/program) dekkjast innanfor rammene av ordninga. Verkemiddelaktørane er pålagde å rapportere årleg om kor stor del av løyvinga som er brukt til å dekkje administrasjons- og gjennomføringskostnadene. Dersom rådgivingstenester og tilretteleggingsarbeid går inn i administrasjons- og gjennomføringskostnadene, skal dette gjerast greie for i årsrapporteringa.

Dette er definert som administrasjons- og gjennomføringskostnader:

- a) *personalkostnader*: lønnsutgifter, pensjon, sosiale kostnader og andre personalkostnader
- b) *administrasjonskostnader*: indirekte kostnader som er knytte til medarbeidarar, som til dømes IT, kontorkostnader og tilknytte administrative tenester
- c) *reisekostnader*: innanfor ramma av statens reiseregulativ.

Andre driftskostnader som er knytte til ordninga, som trykksaker og kjøp av konsulenttenester, skal rapporterast som prosjektkostnader og skal også dekkjast innanfor rammene av ordninga.

Kap. 550, post 73 og kap. 553, post 76 har stikkordet «kan overførast». Dette vil seie at ein kan overføre ubrukne midlar som blir forvalta av departementet og Mentor AS, frå eitt budsjettår til dei to neste.

II TILSKOTSFORVALTNING

Tilskotsforvaltarane skal følgje føresegnene for etablering og forvaltning av tilskotsordningar og enkelttilskot i kap. 6 i *bestemmelser om økonomistyring i staten*.

1 KRAV OG VILKÅR FOR PROGRAMSKILDRINGAR OG REGELVERK FOR TILSKOTSORDNINGAR

Tilskotsforvaltarar skal utarbeide skildringar av forslag til program/tiltak og tilskotsordningar. Desse skal stå i samsvar med *bestemmelser om økonomistyring i staten* kap. 6.2 og skal godkjennast av departementet. Ein skal leggje vekt på den regionale forankringa i forslaga og kva ein forventar at dei får å seie for lokal og regional næringsutvikling.

Programskildringar/regelverk for tilskotsordningar skal normalt innehalde

- bakgrunn, regionalpolitisk grunngeving og forventna nytte av tiltaket
- skildring av overordna mål, program-/prosjektmål og resultatmål
- skildring av målgruppe(r) for tiltaket
- skildring av geografisk innretning og nedslagsfelt
- skildring av tildelingskriterium med utrekningsreglar for tilskot
- skildring av kriterium for måloppnåing
- skildring av strategiar og arbeidsmetodar for korleis ein ønskjer å nå måla
- skildring av nosituasjon og dei forventna regionale effektane av programmet/tiltaket, og dessutan kvantitative og/eller kvalitative resultatmål og resultatindikatorar
- skildring av kritiske risiko- og suksessfaktorar
- presentasjon av samarbeidspartar og skildring av samarbeidsplanar
- tidsplanar for programmet, inkludert framdrift og viktige milepålar for tiltaket. Det skal liggje føre plan for utfasing av program/tiltak eller ev. integrering i ordinært regionalt utviklingsarbeid
- budsjett og finansieringsplan for heile tiltaket, fordelt på årlege budsjett dersom det dreiar seg om fleirårige program/tiltak. Det skal liggje føre budsjettforslag for heile program-/prosjektperioden. Eigenfinansieringa til støttmottakaren og kostnader til administrasjon/drift skal kome fram. Dersom det dreiar seg om oppbygging av tiltak av varig karakter, skal det kome fram plan for når og korleis ein kan oppnå sjølvfinansiering
- opplegg for program/tiltaksstyring (programstyre, referansegruppe e.l.) og kven som er ansvarleg for framdrift og fagleg innhald
- skildring av oppfølgingsrutinar for å sikre god intern kontroll hos tilskotsforvaltaren og kontroll av informasjon frå tilskotsmottakaren
- rapporteringsrutinar og evalueringar (for fleirårige tiltak/program)

2 KUNNGJERING

For å sikre lik handsaming og føreseielege resultat skal tilskotsforvaltarar informere om tiltaket på ein slik måte at ein når heile den relevante målgruppa. Meir om dette

finn ein i pkt. 6.3.2 i *bestemmelser om økonomistyring i staten*. Informasjonsmateriellet skal innehalde

- føremål med ordninga
- målgruppe (krav som gjeld for å bli rekna som søkjar)
- kriterium for måloppnåing
- kriterium for tildeling
- krav til rapportering
- informasjon om maksimal støtte/støttesats
- informasjon om kva form søknaden skal ha
- informasjon om kva opplysningar søknaden skal innehalde
- søknadsfrist

I tillegg skal tilskotsforvaltaren informere fylkeskommunar, hovudkontoret og distriktskontora til Innovasjon Noreg, Siva og Forskringsrådet om relevante tiltak.

3 PROSEDYRAR VED SAKSHANDSAMING M.M.

Sakshandsaminga skal skje i samsvar med forvaltningslova, offentleglova og arkivlova så sant ikkje anna er nemnt. Dokumentasjon, finansiering og oppfølging skal skje i samsvar med rutinane for økonomiforvaltning, slik dei er skildra i *bestemmelser om økonomistyring i staten*.

Krav til søknader

Søknadene skal vere skriftlege og skal som grunnlag for vurdering mellom anna innehalde

- presise og realistiske mål som ein kan etterprøve
- realistisk prosjektplan med milepålar og aktivitets- og resultatutgreiing
- kostnadsoverslag og finansieringsplan med marginar for moglege uvisse moment

Utover dette avgjer forvaltaren krav til innhald og form på søknadene.

Søknader om etablerartilskot som gjeld Svalbard, skal sendast til Innovasjon Noreg, som handsamar søknaden og legg han fram for Longyearbyen lokalstyre, Sysselmannen på Svalbard og det aktuelle fagdepartementet, slik at dei kan uttale seg. Kopi av brev til Sysselmannen skal sendast til Justisdepartementet.

Dersom søkjaren ønskjer å gjere vesentlege endringar i aktiviteten som ligg til grunn for tilskotet, må endringane bli godkjende av tilskotsforvaltaren før dei blir sette i verk.

Krav til tilskotsbrev og avslag på søknader

Tilskotsforvaltarar skal overfor søkjarar stadfeste tilskot gjennom tilskotsbrev eller kontraktar. Under følgjer krav til innhald i tilskotsbrev. Forvaltaren kan tilpasse dette til eigne system og kontrollrutinar, så lenge det samsvarar med *bestemmelser om økonomistyring i staten* pkt. 6.3.3.

Krav til innhald:

- namn og adresse til mottakar, organisasjonsnummer og kontonummer
- storleik på tilskotet

- føremål og kva tiltak ein kan nytte midlane til
- kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilsegna
- krav om at prosjektet skal vere fullfinansiert før det blir sett i gang
- eventuelle vilkår som er knytte til bruken av midlane, medrekna krav til dokumentasjon før ein kan betale ut midlane
- frist for mottakaren til å akseptere vilkåra
- tidsfrist for bortfall av tilsegn
- utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutinar og handsaming av eventuelt for mykje utbetalt tilskot
- krav til at mottakaren sjølv kontrollerer at den utbetalte summen er korrekt
- krav til rapportering
- krav til rekneskap, ev. revisorattestasjon jf. avsnittet under, oppbevaring av rekneskapsdata og dokumentasjon av faktiske opplysningar som ligg til grunn for søknaden eller utrekninga av tilskotet
- opplysningar om moglege kontrolltiltak og moglege reaksjonsformer dersom mottakaren ikkje opptre i samsvar med skriftlege føresetnader, til dømes tilbakebetaling

Avslag på søknad skal kunngjerast skriftleg. Ved enkeltvedtak skal ein opplyse om tilgangen til å klage, sjå avsnittet under. Dersom tilskot blir gitte som bagatellmessig støtte, skal ein opplyse om dette, sjå vedlegg 2 for meir informasjon. Ein skal vidare opplyse om at i samsvar med § 10 i løyvingsreglementet og § 12 i *lov om Riksrevisjonen* kan Riksrevisjonen, departementet eller den departementet gir mynde, krevje informasjon frå tilskotsmottakaren og setje i verk kontroll med at midlane blir nytta etter føresetnadene.

Tilgangen til å klage

Tilgangen til å klage følgjer reglane i forvaltningslova, lov av 10. februar 1967, med mindre anna går fram av lovverket som gjeld, slik som *lov om Innovasjon Norge*², vedtektene til Noregs forskingsråd³ og *lov om statsforetak*⁴ for Siva.

Krav til rekneskap og attestering frå revisor

Tilskotsmottakarar skal føre separat rekneskap for bruken av midlane. Tilskotsmottakarar som får midlar frå departementet eller Mentor AS, må ha revisorattestert regnskap dersom tilskotet er på meir enn NOK 100 000, før dei kan få sluttutbetaling av enkelttilsegner. Det er statsautorisert revisor eller registrert revisor som skal attestere. Tilskotsmottakarar som ikkje er revisjonspliktige, kan få rekneskapen stadfesta av autorisert rekneskapsførar. Utføringa av oppdraget skal då stå i samsvar med god rekneskapsskikk og bransjestandard. Rekneskapen skal vere sett opp slik at ein kan samanlikne han med budsjettoverslaget som låg til grunn for tilskotet. Krav om revisorattesterte rekneskapar gjeld ikkje for tilskotsmottakarar som er reviderte av Riksrevisjonen.

² Jf. § 6 i *lov om Innovasjon Norge*.

³ I vedtektene til Noregs forskingsråd blir det slått fast at «For Norges forskingsråds vedtak gjelder ikke forvaltningslovens regler om begrunnelsesplikt og vedtaket kan ikke påklages.»

⁴ Siva er organisert som statsforetak, og er jf. § 4 i *lov om statsforetak* ikkje underlagt forvaltningslova.

For midlar som er forvalta av verkemiddelaktørane, er det delegert til verkemiddelaktørane å fastsetje nærare reglar for kontroll og oppfølging av tilskotsforvaltninga, medrekna attestasjon frå revisor. Verkemiddelaktørane skal dokumentere overfor departementet korleis dei følgjer opp kontrollen med tilskotsforvaltninga.

4 OPPFØLGING OG KONTROLL

Registrering av tilskot, rekneskapsføring og utbetaling

Tilskotsforvaltaren må etablere god internkontroll som sikrar korrekt sakshandsaming i alle fasar, slik som korrekt registrering, utbetaling og rekneskapsføring av tilskotsmidlar og andre utbetalingar, i tillegg til førebygging og avdekking av misleghald og økonomisk kriminalitet. Sjå elles økonomiregelverket.

Rapportering

For alle program og tiltak som blir finansierte over løyvinga er det påkravd med års- og sluttrapportering om framdrift og resultat frå mottakaren av midlane. Det kan også stillast krav om rapportering i samband med delutbetalingar. Rapporteringa skal vere utforma i tråd med krava som er fastsette i tilskotsbrev, oppdragsbrev og programskildringar. Ein må sjå omfanget av rapportering i samanheng med storleiken på beløpet.

Kontroll

Departementet har det overordna ansvaret for å sjå til at utviklingstiltak eller større programporteføljar som blir finansierte over løyvinga, er i samsvar med retningslinjene og andre gjeldande overordna reglement/forskrifter⁵. I samsvar med mellom anna § 10 i løyvingsreglementet og § 12 i *lov om Riksrevisjonen* kan departementet og Riksrevisjonen setje i verk kontroll med at midlane blir nytta slik det er tenkt.

Tilskotsforvaltaren må etablere trygg kontroll med at systemet for tilskotsforvaltning fungerer slik det er tenkt. Basert på risiko og kor vesentlege tilskota er, må tilskuddsforvaltarane kontrollere at det blir drive korrekt sakshandsaming, korrekt og påliteleg rapportering, at midlane kjem det oppgitte føremålet til gode, og at misleghald og økonomisk kriminalitet blir førebygd og avdekt. Basert på vurderingar av risiko og kor vesentlege tilskota er, vil departementet, når det ser det som tenleg, gjere stikkprøver av om det er etablert trygg og forsvarleg intern kontroll med tilskotsforvaltninga.

Tilbakebetaling

Det kan bli kravd tilbakebetaling dersom tilskotsmottakaren ikkje rapporterer i tråd med det som er føresett i tilskotsbrevet. Dersom tilskotsmottakaren skal betale tilbake for mykje utbetalt støtte, må ein etablere innkrevjingsrutinar som sikrar at tilbakebetalinga blir gjennomført. Dersom tilskotsmottakaren gir ukorrekte

---

⁵ Andre aktuelle forskrifter/reglar er t.d. løyvingsreglementet til Stortinget, reglement for økonomistyring i staten og EØS-regelverket.

opplysningar, tilskot ikkje blir nytta etter intensjonane eller dersom tiltaket krev mindre kapital enn ein har føresett, skal tilskotsforvaltaren krevje tilskotet heilt eller delvis tilbakebetalt.

Dersom departementet⁶ eller overvakingsorganet ESA⁷ finn at det er gitt støtte i strid med regelverket for offentleg støtte i EØS-avtalen, kan dei krevje støtta tilbakebetalt.

5 EVALUERINGAR

Departementet og tilskotsforvaltaren skal sørge for at det blir gjennomført nødvendige evalueringar av tiltak og bruken av midlar. Kostnader til evaluering av programma til verkemiddelaktørane er sette av innanfor rammene. Normalt bør ein evaluere tiltak som er særleg kostnadskrevjande, der det oppstår observerbare effektar over tid, eller som er forsøksretta. Val av evalueringsform og tidspunkt for evaluering bør avgjerast når ein startar opp programmet/tiltaket. Evalueringar bør gjerast av institusjonar som ikkje er knytte til dei aktørane som deltek i programmet. Departementet står elles fritt til å innhente informasjon om tiltak og måloppnåing.

Vedlegg

Vedlegg 1: Forskrift om virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte

Vedlegg 2: Soneinndeling

---

⁶ Jf. forskrift av 4. desember 1992 om offentlig støtte § 5.

⁷ Jf. lov av 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 3.

Vedlegg 1

Forskrift om virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte

Fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet 17. juni 2014. Jf. ESAs vedtak 91/14/COL.

Kapittel I. Generelle bestemmelser

§ 1. Formål

Forskriften avgrensner det geografiske virkeområdet for distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte i samsvar med det notifiserte regionalstøttekartet.¹

Formålet med distriktsrettet investeringsstøtte er å stimulere til investeringer i bedrifter i virkeområdet der utfordringene for lønnsom næringsvirksomhet er størst.

Formålet med regional transportstøtte er å dekke deler av transportkostnadene til foretak som produserer eller bearbeider varer innenfor det geografiske virkeområdet.

¹ Jf. Guidelines on regional State aid for 2014–2020, 2013/C, 209/01, gruppeunntak, vedtak godkjent av EFTA Surveillance Authority.

§ 2. Definisjoner

Følgende definisjoner legges til grunn i denne forskriften:

1. *Distriktsrettet investeringsstøtte*: Offentlig støtte til foretak for investeringer i materielle driftsmidler og immaterielle rettigheter.
2. *Immaterielle rettigheter*: Eiendeler anskaffet gjennom en overføring av teknologi som patentrettigheter, lisenser, erfaringsbasert kunnskap eller ikke-patentert teknisk kunnskap.
3. *Materielle eiendeler/driftsmidler*: eiendom, bygninger, anlegg, maskiner og verktøy.

§ 3. Geografisk virkeområde

Distriktsrettet investeringsstøtte og regional transportstøtte kan tildeles i følgende kommuner:

Fylke	Kommune
Finnmark	Alle kommuner.
Troms	Alle kommuner.
Nordland	Alle kommuner.
Nord-Trøndelag	Alle kommuner med unntak av Levanger og Stjørdal.
Sør-Trøndelag	Tydal, Selbu, Midtre Gauldal, Holtålen, Røros, Meldal, Rennebu, Oppdal, Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Rissa, Agdenes, Ørland, Frøya, Hitra, Snillfjord, Hemne.
Møre og Romsdal	Aure, Smøla, Halså, Rindal, Surnadal, Sunndal, Tingvoll, Gjemnes, Averøy, Eide, Sandøy, Midsund, Nasset, Rauma, Vestnes, Haram, Stordal, Stranda, Norddal, Ørsta, Volda, Sande, Vanylven.
Sogn og Fjordane	Alle kommuner.
Hordaland	Masfjorden, Fedje, Modalen, Vaksdal, Samnanger, Kvam, Voss, Granvin, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Odda, Jondal, Kvinnherad, Tysnes, Fitjar, Etne.
Rogaland	Utsira, Kvitsøy, Sauda, Suldal, Hjelmeland, Lund, Sokndal.
Vest-Agder	Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Audnedal, Åseral, Marnardal, Flekkefjord, Farsund.
Aust-Agder	Risør, Gjerstad, Vegårshei, Tvedestrand, Åmli, Evje og Hornnes, Bygland, Valle, Bykle.
Telemark	Notodden, Kragerø, Drangedal, Nome, Bø, Sauherad, Tinn, Hjartdal, Seljord, Kviteseid, Nissedal, Fyresdal, Tokke, Vinje.
Buskerud	Nore og Uvdal, Rollag, Krødsherad, Sigdal, Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes, Flå.

Oppland	Dovre, Lesja, Skjåk, Lom, Vågå, Nord-Fron, Sel, Sør-Fron, Ringebu, Øyer, Gausdal, Vestre Toten, Søndre Land, Nordre Land, Sør-Aurdal, Etnedal, Nord-Aurdal, Vestre Slidre, Øystre Slidre, Vang.
Hedmark	Kongsvinger, Nord-Odal, Sør-Odal, Eidskog, Grue, Åsnes, Våler, Trysil, Åmot, Stor-Elvdal, Rendalen, Engerdal, Tolga, Tynset, Alvdal, Folldal, Os.
Østfold	Rømskog, Marker, Aremark.

Kapittel II. Distriktsrettet investeringsstøtte

§ 4. Type investeringer som kan støttes

Det kan tildeles støtte til følgende investeringer i materielle eiendeler¹ og/eller immaterielle rettigheter¹ som er tilknyttet:

- Etablering av et nytt foretak.
- Utvidelse og eller oppgradering av et etablert foretak.
- Diversifisering av et foretaks produksjon til å omfatte flere produkter.
- Grunnleggende endring i produksjonsprosessen i et etablert foretak.
- Oppkjøp av et foretak som skal etableres, forutsatt at selve etableringen ikke ville skjedd uten investeringsstøtten og at investoren er uavhengig foretaket som kjøpes.

Investeringsstøtten kan ikke dekke kjøp av aksjene i foretaket.

1 Jf. definisjon i § 2.

§ 5. Støtteintensitet

Maksimal støtteintensitet for investeringsstøtte er:

<i>Størrelse på foretak</i>	<i>Stor</i>	<i>Mellomstor</i>	<i>Liten</i>
Prosent ¹	Inntil 15 %	Inntil 25 %	Inntil 35 %
Antall ansatte	250 og flere	Fra og med 50 til 250	Færre enn 50

1 Prosent av støtteberettiget kostnad.

Kapittel III. Forholdet til skatteloven

§ 6. Skattefri virksomhetsinntekt

Distriktsrettet investeringsstøtte etter retningslinjene for regionalstøtte og regional investeringsstøtte etter retningslinjene for gruppeunntak:

- Regnes som skattefri virksomhetsinntekt.¹
- Skal ikke trekkes fra kostpris ved beregning av årlige og totale avskrivninger.²
- Regnes som en del av vederlaget ved salg av driftsmiddelet før det har gått fem år etter at det ble ervervet.³

1 Jf. lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) § 5-31 bokstav a.

2 Jf. skatteloven § 14-42 andre ledd siste punktum.

3 Jf. skatteloven § 14-44 første ledd andre punktum.

Kapittel IV. Transportstøtte

§ 7. Næringer som kan motta transportstøtte

Alle næringer kan motta transportstøtte, med følgende unntak:

1. Alle aktiviteter innen transport og lagring, næringshovedområde H.
2. Alle aktiviteter innen energisektoren;
  - a. Næring 05 – Bryting av steinkull og brunkull
  - b. Næring 06 – Utvinning av råolje og naturgass
  - c. Næringsgruppe 07.21 – Bryting av uran- og thoriummalm
  - d. Næringsgruppe 08.92 – Stikking av torv for energiformål
  - e. Næringshovedgruppe 09.1 – Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass
  - f. Næringshovedgruppe 09.9 – Tjenester tilknyttet annen bergverksdrift for utvinning av steinkull, brunkull, uran eller thorium
  - g. Næringsgruppe 16.29 – Produksjon av andre trevarer og varer av kork, strå og flettematerialer for energiformål
  - h. Næring 19 – Produksjon av kull og raffinerte petroleumsprodukter for energiformål
  - i. Næringsgruppe 20.13 – Produksjon av andre uorganiske kjemikalier
  - j. Næringsgruppe 24.46 – Produksjon av kjernebrensel
  - k. Næringsgrupper 35.11, 35.12 og 35.13 – Produksjon, overføring og distribusjon av elektrisitet
  - l. Næringsgrupper 35.21 og 35.22 – Produksjon av gass og distribusjon av gass gjennom ledningsnett
  - m. Næringshovedgruppe 35.3 – Damp- og varmtvannsforsyning.

§ 8. Generelle vilkår

Regional transportstøtte kan tildeles dersom følgende vilkår er oppfylt:

- a) Foretaket som mottar støtten har produksjons- eller bearbeidelsessted innenfor det geografiske virkeområdet jf. § 3.¹
- b) Foretaket bærer hele kostnaden for forsendelsen.
- c) Transporten skjer med jernbane, båt, fly eller ved veitransport i yrkesmessig trafikk.

¹ Foretak med forretningsadresse utenfor det geografiske virkeområdet for transportstøtte, men som har produksjonsavdeling innenfor, kan gis transportstøtte for sendinger foretatt av avdelingen i virkeområdet for transportstøtte. Det forutsettes at det fremlegges avdelingsregnskap, herunder en revidert oversikt over støtteberettigede transportkostnader (revisoruttalelse i samsvar med DnR Revisjons ISA 800).

§ 9. Den støtteberettigede transportavstanden

Det kan gis støtte til ut- og inntransport fra det geografiske virkeområdet til eller fra den norske landegrensen eller norsk havn.

For forsendelser i Norge gis det støtte for hele avstanden.

Det samme gjelder for forsendelser som går via Sverige og/eller Finland og tilbake til Norge.

For forsendelser som ender i Sverige eller Finland, og som er minimum 350 km, gis det støtte for transporten frem til norsk grense.

Ved forsendelse til andre land enn Sverige eller Finland gis det støtte til og fra norsk grense, såfremt den totale avstanden fra foretakets plassering og norsk grense for forsendelsen er minst 350 kilometer.

§ 10. Støtteintensitet for regional transportstøtte

Transportavstand i km.	Fra og med 340 km til 700 km	Fra og med 700 km og mer
Støttebeløp i prosent	30 %	40 %

§ 11. Utmåling av transportstøtten

Utmålingen av støtte for et regnskapsår skal foretas:

- a) På bakgrunn av foretakets samlede dokumenterte støtteberettigede kostnader.
- b) Ut fra den mest økonomiske transportmåten og den korteste veien mellom produksjons-, bearbeidelses- og leveringssted.

Kapittel V. Øvrige bestemmelser

§ 12. Rapporteringsplikt

Samtlige midler som tildeles i henhold til denne forskriften skal rapporteres etter Kommunal- og moderniseringsdepartementets bestemmelser.¹

¹ Jf. lov 27. november 1992 nr. 117 om offentlig støtte § 2 og forskrift 4. desember 1992 nr. 907 om offentlig støtte § 2.

§ 13. Omgjøring og krav om tilbakebetaling

Vedtak om tilskudd kan helt eller delvis omgjøres før utbetaling eller kreves helt eller delvis tilbakebetalt etter utbetaling dersom departementet, fylkeskommunen eller andre tilskuddsforvaltere finner at tilskuddet er i strid med EØS-avtalen.

Ved tilbakebetaling etter disse reglene skal det legges til renter og renters renter fastsatt av ESA, gjeldende fra den dagen støtten ble mottatt til tidspunktet for tilbakebetalingen.¹

¹ Jf. forskrift 4. desember 1992 nr. 907 om offentlig støtte § 5.

§ 14. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft fra 1. juli 2014. Fra samme tid oppheves forskrift 15. desember 2006 nr. 1455 om geografisk virkeområde og bruk av dei regional- og distriktspolitiske verkemidla og forskrift 24. juni 2004 nr. 1461 om nasjonal transportstøtte.

Vedlegg 2

Soneinndeling

Soneinndeling for det distriktspolitiske verkeområdet for regionale utviklingsmidlar.

Fylkeskommune	Sone	Kommunar
Akershus	Sone I	Alle kommunane unnateke Hurdal
	Sone II	Hurdal
Aust-Agder	Sone I	Lillesand, Arendal, Grimstad, Froland, Birkenes, Iveland
	Sone III	Bykle, Valle, Bygland, Evje og Hornnes, Vegårshei, Gjerstad, Risør, Åmli
Buskerud	Sone I	Hurum, Røyken, Lier, Nedre Eiker, Øvre Eiker, Modum, Hole, Ringerike, Kongsberg, Drammen
	Sone II	Flesberg
	Sone III	Rollag, Krødsherad, Sigdal, Hol, Ål, Hemsedal, Gol, Nes, Flå, Nore og Uvdal
Finnmark	Sone III	Alle kommunane
Hedmark	Sone I	Elverum, Stange, Hamar
	Sone II	Løten, Ringsaker
	Sone III	Nord-Odal, Våler, Åsnes, Grue, Eidskog, Kongsvinger, Sør-Odal, Trysil, Åmot, Stor-Elvdal Os, Folldal, Alvdal, Tynset, Tolga, Engerdal, Rendalen
Hordaland	Sone I	Lindås, Øygarden, Meland, Osterøy, Askøy, Fjell, Sund, Os, Stord, Bergen, Sveio, Austrheim
	Sone II	Radøy, Fusa, Bømlo, Austevoll
	Sone III	Masfjorden, Fedje, Modalen, Vaksdal, Samnanger, Kvam, Voss, Granvin, Kvinnherad, Tysnes, Fitjar, Etne, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang, Odda, Jondal
Møre og Romsdal	Sone I	Giske, Sula, Skodje, Ørskog, Ålesund, Molde, Ulstein
	Sone II	Fræna, Sykkylven, Hareid, Kristiansund, Herøy, Aukra
	Sone III	Sunndal, Tingvoll, Gjemnes, Averøy, Eide, Sandøy, Midsund, Nettet, Rauma, Vestnes, Haram, Stordal, Stranda, Norddal, Ørsta, Volda, Sande, Vanylven, Aure, Smøla, Halså, Rindal, Surnadal
Nordland	Sone III	Alle kommunane
Nord-Trøndelag	Sone I	Stjørdal
	Sone II	Levanger

	Sone III	Inderøy, Verdal, Leksvik, Frosta, Steinkjer, Leka, Nærøy, Vikna, Flatanger, Fosnes, Overhalla, Høylandet, Grong, Namsskogan, Røyrvik, Lierne, Snåsa, Namdalseid, Verran, Meråker, Namsos
Oppland	Sone I	Gran, Lunner, Jevnaker, Østre Toten, Gjøvik, Lillehammer
	Sone III	Øyer, Vestre Toten, Vang, Øystre Slidre, Vestre Slidre, Nord-Aurdal, Etnedal, Sør-Aurdal, Nordre Land, Søndre Land, Gausdal
	Sone IV	Ringebu, Sør-Fron, Sel, Nord-Fron, Vågå, Lom, Skjåk, Lesja, Dovre
Oslo	Sone I	Oslo er i sone I
Rogaland	Sone I	Karmøy, Tysvær, Rennesøy, Strand, Randaberg, Sola, Gjesdal, Time, Klepp, Hå, Bjerkreim, Haugesund, Stavanger, Sandnes, Eigersund, Forsand
	Sone II	Bokn, Finnøy, Vindafjord
	Sone III	Kvitsøy, Suldal, Hjelmeland, Lund, Sokndal, Utsira, Sauda
Sogn og Fjordane	Sone III	Alle kommunane
Sør-Trøndelag	Sone I	Malvik, Klæbu, Skaun, Melhus, Trondheim
	Sone II	Orkdal
	Sone III	Selbu, Midtre Gauldal, Rissa, Ørland, Tydal, Holtålen, Røros, Meldal, Rennebu, Oppdal, Osen, Roan, Åfjord, Bjugn, Agdenes, Frøya, Hitra, Snillfjord, Hemne
Telemark	Sone I	Siljan, Skien, Porsgrunn
	Sone II	Bamble
	Sone III	Hjartdal, Sauherad, Bø, Nome, Drangedal, Kragerø, Notodden, Vinje, Tokke, Fyresdal, Nissedal, Kviteseid, Seljord, Tinn
Troms	Sone III	Alle kommunane
Vest-Agder	Sone I	Søgne, Songdalen, Vennessla, Mandal, Kristiansand
	Sone II	Lyngdal, Lindesnes
	Sone III	Sirdal, Kvinesdal, Hægebostad, Audnedal, Åseral, Marnardal, Flekkefjord, Farsund
Vestfold	Sone I	Alle kommunane
Østfold	Sone I	Halden, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Hvaler, Trøgstad, Spydeberg, Askim, Eidsberg, Skiptvet, Rakkestad, Råde, Rygge, Våler, Hobøl
	Sone III	Aremark, Marker, Rømskog

Vedlegg 2 Krav og veileder til aktivitetsrapportering for kap. 553, post 74 (Sist revidert desember 2016)

1. Krav til innhold i aktivitetsrapporteringen

- Prosjektnavn: Hvert enkelt tilskudd skal registreres som unike prosjekter. (Eks. FORREGION+fylke).
- Type midler: Her registreres det om det er et program (eks. FORREGION) eller andre typer prosjekter, tiltak eller tjenester (eks. analyser, utredninger mv.)
- Kategorier: Prosjektene kategoriseres etter kategorier (se veileder).
- Målgrupper: Kvinneandeler rapporteres etter Forskningsrådets egne indikatorer og redegjøres for i årsrapporten. I denne rapporteringen skal det rapporteres på om prosjektet er kvinnerettet, se definisjon under.
- Geografi: Tiltaket skal registreres i den eller de kommunene hvor tiltaket får størst effekt. Jo mer stedbundet prosjektet er, dess færre kommuner skal registreres.
- Administrasjons- og gjennomføringskostnader: Kostnader knyttet til forvaltningen av midlene per program.

2. Veileder til rapporteringskategoriene

1230 – Forskningsbasert innovasjon

Forskningsbasert innovasjon består av aktiviteter som skal

- styrke forskningstilbudet for næringslivet
- mobilisere næringslivet til mer forskningsbasert innovasjon
- øke mobiliteten mellom forskning og næringsliv
- styrke kunnskapsgrunnet for forskningsbasert innovasjon
- styrke det regionale samarbeidet mellom FoU-institusjoner, bedrifter og regionale myndigheter.

FORREGION er Forskningsrådets satsing på forskningsbasert innovasjon.

2110 – Utvikling av relevante kurs/utdanningstilbud for det regionale næringslivet

Kategorien omfatter tiltak for å utvikle tilbud som dekker kompetansebehovet i næringslivet. Dette gjelder

- desentralisert utdanning, herunder nettbaserte undervisningstilbud
- utvikling av undervisningsopplegg og opplæringsplaner for nye studietilbud og for tilbud av etter- og videreutdanning

annet skole-/næringslivssamarbeid

Nærmere definisjon av kvinnerettet tiltak:

For flerbedrifts-, nettverks- og klyngeprosjekter skal dette defineres som kvinnerettet dersom prosjektet bidrar til å fremme kvinners deltakelse i næringslivet. 0 = nei, 1 = ja. Ellers vises det til Forskningsrådets egne indikatorer for å måle kjønnsbalanse.

DET KONGELIGE
KULTURDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3083-

04.01.17

Statsbudsjettet 2017 - tildeling til Norges Forskningsråd

1. Innledning

Stortinget vedtok 14. desember 2016 Kulturdepartementets budsjett for 2017.

Dette brevet beskriver mål, forutsetninger og krav til rapportering knyttet til Kulturdepartementets tildeling til Norges forskningsråd i 2017.

Tildelingsbrevet utfyller mål og føringer i [Prop. 1 S \(2016-2017\)](#) for Kulturdepartementet, og tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet for 2017.

2. Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringen har fastsatt fem mål for Forskningsrådets virksomhet som gjelder fra budsjettåret 2015. Målene er felles for alle departementene som tildeler midler til Norges forskningsråd:

1. økt vitenskapelig kvalitet
2. økt verdiskaping i næringslivet
3. møte store samfunnsutfordringer
4. et velfungerende forskningssystem
5. god rådgiving

For ytterligere omtale av regjeringens mål for Forskningsrådet samt regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer, viser vi til punktene 2 og 3 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev til Forskningsrådet for 2017.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer

Kulturdepartementets bevilgninger til Norges Forskningsråd skal legge til rette for kultur- og medieforskning av høy vitenskapelig kvalitet og en styrking av forskningsmiljøene på dette området. Dette gjelder både forskning som grunnlag for en kunnskapsbasert kultur- og mediepolitikk, men også forskning som bidrar til å styrke og utvide kunnskapsgrunnlaget for å gjøre samfunnet bedre rustet til å møte store utfordringer. Forskningsrådets mål 1 om økt vitenskapelig kvalitet, samt mål 3 om å møte store samfunnsutfordringer og mål 4 om et velfungerende forskningssystem, er spesielt relevant for departementets tildeling til Forskningsrådet for 2017.

3. Budsjettildelinger og fullmakter for 2017

For 2017 stiller Kulturdepartementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

<i>Kapittel og post</i>	<i>Tildeling</i>
Kap. 325 Allmenne kulturformål, post 52 Norges forskningsråd	13 120 000 kroner
Kap. 335 Mediestøtte, post 73 Medieforskning og etterutdanning	8 650 000 kroner

Beløpene vil bli utbetalt til kontonummer 8276.01.00168 ultimo januar.

Av bevilgningen under kap. 325, post 52 skal 5 623 000 kroner gå til forskningsprogrammet *Samfunnsutviklingens kulturelle forutsetninger* (SAMKUL).

Bevilgningen under kap. 335, post 73 samt 7 497 000 kroner av bevilgningen på kap. 325, post 52 skal gå til det handlingsrettede forskningsprogrammet om kultur og mediesektoren (KULMEDIA). Formålet og føringene for arbeidet med programmet er beskrevet i departementets oppdragsbrev til Forskningsrådet datert 25. mars 2014.

Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer bør også tas opp med departementet.

4. Oppdrag fra Kulturdepartementet

Kulturdepartementet har ingen oppdrag til Forskningsrådet i 2017 ut over det som er beskrevet i dette brevet.

5. Krav til rapportering

Det skal rapporteres på bruken av midler fra Kulturdepartementet i samsvar med Kunnskapsdepartementets rapporteringskrav for 2017 som utarbeides i fellesskap med departementene, jf. også punkt 4 i KDs tildelingsbrev. Dette gjelder både rapport på samlet måloppnåelse og departementsvise rapporter.

Det bes om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

Fristen for å levere årsrapport er 15. mars 2018.

6. Styringsmøte

Kulturdepartementet vil invitere Norges forskningsråd til styringsmøte i mai 2017. Tema for møtet vil blant annet være årsrapport for 2016, vedtatt budsjett for 2017 og Forskningsrådets budsjettforslag for 2018.

Med hilsen

Øystein Vidar Strand (e.f.)
avdelingsdirektør

Grete Indahl
seniorrådgiver

Kopi til:

Kunnskapsdepartementet Kunnskapsdepartementet Postboks 8119 Dep 0032 OSLO

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskreven signatur.

DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/382-

12.1.2017

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

I dette tildelingsbrevet meddeles Landbruks- og matdepartementets styringssignaler og Stortingets budsjettvedtak for Forskningsrådet i 2017. Prop. 1 S (2016-2017) for Landbruks- og matdepartementet ble behandlet i Stortinget 17. desember 2016 på grunnlag av Innst. 12 S (2016-2017).

Kap. 1 Innledning

Tildelingsbrevet utfyller de føringer og mål som ligger i Prop. 1 S (2016-2017) fra Landbruks- og matdepartementet.

Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer fremgår av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning (2015 – 2024). Innenfor Landbruks- og matdepartementets ansvarsområde vektlegges forskning som kan styrke næringens konkurransekraft, gi økt verdiskaping og bidra til å løse sektorrelevante samfunnsutfordringer innenfor områdene "Et innovativt og omstillingsdyktig næringsliv", "muliggjørende teknologier" og "klima, miljø og miljøvennlig energi".

Kap. 2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

Regjeringen har fastsatt følgende mål for Forskningsrådet:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer

Postadresse
Postboks 8007 Dep

0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Besøksadresse
Teatergata 9

www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90

Org no.
972 417 874

Avdeling for forskning,
innovasjon og
regionalpolitikk

Saksbehandler
Anine Norgren-
Jahnsen

4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) fra Kunnskapsdepartementet, samt Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for nærmere omtale av mål, strategiske områder og styringsinformasjon for 2017, og hvordan rapportering skal foregå.

Kap. 2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Landbruks- og matdepartementet

Forskning, innovasjon og kompetanse skal bidra til at de overordnede landbruks- og matpolitiske målene – matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk – blir nådd. Landbruks- og matdepartementet legger vekt på målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon, og at kunnskap og kompetanse gjøres lett tilgjengelig for næring og forvaltning. I tillegg er en effektiv og sterk instituttsektor viktig for å sikre god, forskningsbasert forvaltning.

Alle de fem målene for Forskningsrådet er viktige for Landbruks- og matdepartementets tildelinger. Når det gjelder departementets tematiske prioriteringer, er det særlig *Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet* og *Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer* som støtter opp under departementets sektorpolitiske prioriteringer. Landbruks- og matdepartementet er opptatt av at Forskningsrådet bidrar til;

- Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon
- At kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning
- En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

Dette er nærmere omtalt nedenfor.

Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon

Departementets tildelinger til Forskningsrådet skal fremskaffe kunnskap på prioriterte landbruks- og matpolitiske områder. Forskning skal legge grunnlaget for stabil leveranse av trygg kvalitetsmat, økt lønnsomhet og næringsutvikling. For 2017 legger departementet særlig vekt på forskning som kan bidra til mer effektiv og bærekraftig produksjon og utnyttelse av næringens mange fornybare biologiske ressurser, gjennom å styrke innsatsen på bioøkonomi. En helhetlig tilnærming til bioøkonomien skal bidra til å løse samfunnsutfordringer knyttet til områder som matsikkerhet, klima, miljø, energi og ressurstilgang. Satsingen, som skal ses i sammenheng med regjeringens bioøkonomistrategi *Kjente ressurser – uante muligheter*, skal gi prioritet til tiltak som antas å kunne ha en nasjonal effekt både på verdiskaping og sysselsetting, reduserte klimautslipp og mer effektiv og bærekraftig ressursutnyttelse. For å sikre nødvendig samarbeid på tvers av etablerte næringer, sektorer og fagområder, bes Forskningsrådet legge til rette for samarbeid, inkludert fellesutlysninger mellom relevante programmer. Slikt samarbeid vil blant annet være sentralt for å ta ut blågrønne synergier i form av teknologioverføring med mer.

God konkurransekraft for norsk matproduksjon er avhengig av at maten er trygg og at dyrevelferden blir ivaretatt. Den gode dyrehelsen er blant annet en av hovedårsakene til at norsk husdyrproduksjon har Europas laveste forbruk av antibiotika, og med det lav forekomst av antibiotikaresistente bakterier. For å ivareta den gode posisjonen Norge har på dette området vil departementet også i 2017 legge vekt på forskning som bidrar til dette.

Bærekraftig og ressurseffektiv produksjon av mat vil kreve opprettholdelse og videreutvikling av grunnleggende kunnskap. Departementet vil også i 2017 legge vekt på forskning som gir kunnskap innen agronomiske fagområder og klimatilpasset produksjon, samt teknologi og kunnskap om produksjonsendringer som fører til utslippsreduksjoner. Videre er det også behov for kunnskap om utfordringer og muligheter for norsk landbruk i et endret klima, jf. også arbeidsgrupperapporten *Landbruk og klimaendringer* fra 2016. Tildelingen skal videre bidra til kunnskapsutvikling som sikrer god dyre- og plantehelse, og et landbruk som tar nødvendige hensyn til ressurser, natur og miljø.

Kunnskap og teknologiutvikling er viktig for å styrke konkurransevnen i skog- og trenæringen og for å utnytte skogens rolle i klimasammenheng. For å støtte opp under dette viderefører departementet forskningsinnsatsen på disse områdene. Det legges særlig vekt på teknologi- og produktutvikling som grunnlag for økt konkurransevne i skog- og trenæringen, samt kunnskap som bidrar til å utnytte skogens rolle i klimasammenheng.

Høy forskningsaktivitet er viktig for å opprettholde og styrke konkurransevnen i næringer som baserer sin produksjon på norske landbruksbaserte råvarer. Departementet viderefører sin forskningsinnsats rettet mot å øke konkurransekraften i næringsmiddelindustrien, herunder kunnskap som kan bidra til effektivisering og utvikling av nye produkter og tjenester.

Forventninger til samarbeid med andre aktører

Landbruks- og matdepartementet er opptatt av kommersialisering av forskningsresultater. Samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge, forskningsinstituttene og SIVA er viktig for å øke innovasjonsgraden i sektoren. Videre legger departementet til grunn at det tilstrebes en god samordning med styret for fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter (FFL) og styret for forskningsmidler over jordbruksavtalen (JA). Den næringsrelevante forskningen bør også støtte lokale og regionale innovasjonssystemer.

Landbruks- og matdepartementet er særlig opptatt av at de landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene øker sin deltakelse i internasjonalt forskningssamarbeid, ikke minst for å løse felles utfordringer i landbruket på tvers av landegrenser. Forskningsrådet skal fortsatt, gjennom aktivt og målrettet mobiliseringsarbeid, legge til rette for at norske landbruks- og matfaglige forskningsmiljøer øker sin deltakelse i Horisont 2020, ulike ERA- NET og aktuelle fellesprogrammer (JPI). Innsatsen på området landbruk, mat og klima skal sees i sammenheng med det europeiske fellesprogrammet JPI FACCE - Agriculture, Food Security and Climate Change. Departementet legger til grunn at Forskningsrådet avsetter tilstrekkelige administrative ressurser til å ivareta den internasjonale innsatsen.

Det skal arbeides videre for å legge til rette for et godt nordisk samarbeid innenfor landbruksforskning. Nordisk komité for jordbruks- og matforskning (NKJ) støtter opp under forsknings- og innovasjonssystemene i de nordiske landene som en felles plattform for nordiske initiativ internasjonalt.

For oppfølging av Panoramastrategien og annet internasjonalt forskningssamarbeid, åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner, og forskningsformidling, vises det til tildelingsbrevet fra Kunnskapsdepartementet.

Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning

En målrettet politikkutforming med gode beslutninger for landbruks- og matsektoren krever kontinuerlig tilgang på oppdatert kunnskap. Sentralt i forskning for forvaltningen står Regjeringens ansvar for å sikre nok og trygg mat, god dyre- og plantehelse, god dyrevelferd, samtidig som det tas hensyn til miljø og klima. I tillegg vil bevaring av genetiske ressurser være viktig. Økonomiske forhold og utviklingstrekk som påvirker måloppnåelsen for sektoren og verdikjeden er viktig. Videre står landbrukets rolle og bidrag i lokal og regional utvikling og hvordan ulike drivkrefter påvirker utviklingen i landbruket, samt forholdet mellom landbruket og samfunnet for øvrig, sentralt.

For å støtte opp under forvaltningens behov for kunnskap, og som ledd i utvikling av landbrukets verdikjeder, er det behov for samfunnsfaglig forskning innenfor departementets prioriterte forskningsområder.

Forskningsrådet spiller en sentral rolle i å sikre god forskningsformidling, og vil på den måten bidra til at resultater fra forskning tas i bruk. I tillegg til generelle tiltak, forventes det at Forskningsrådet informerer departementet om resultater fra forskningen gjennom blant annet nyheter, samarbeid om nyhetssaker, møteplasser og dialog. Forskningsrådet skal, utover ordinær årsrapportering, levere en liste over slutt rapporterte prosjekter, inkludert populærvitenskaplig framstilling, to ganger årlig.

Flere undersøkelser viser store samfunnsøkonomiske gevinster ved å bedre tilgangen til forskningsresultater. Regjeringen har som mål at Norge skal være et foregangsland innen arbeidet med full åpen tilgang til vitenskapelige publikasjoner, og Forskningsrådet bes om å medvirke til at tilgangen på forskningsresultater øker.

En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre

Landbruks- og matnæringene i Norge står overfor store omstillinger, med et mål om økt matproduksjon på en kostnadseffektiv måte og under endrede klimatiske forhold. Nye muligheter innenfor bioøkonomien, økt bruk av tre, samt krav om bærekraftig matproduksjon i en globalisert verden, krever ny kunnskap og samspill på tvers av fagmiljøer. En effektiv og sterk instituttsektor er viktig for å sikre god, forskningsbasert forvaltning, og faller inn under *Mål 4 Et velfungerende forskningssystem*.

De landbruks- og matfaglige forskningsmiljøene skal være effektive, levere forskningsresultater av høy kvalitet og relevans, og ha godt omdømme og høy internasjonal konkurransekraft. For å styrke konkurranseevnen i hele verdikjeden for mat, tre, energi og tjenester, er det et mål å øke den næringsrelevante forskningen og bidra til at næringslivet styrker sin egen forskningsinnsats og i større grad nyttiggjør seg av forskningsbasert kunnskap. God rekruttering og moderne infrastruktur for forskning er også viktig for å øke kvaliteten.

Det forventes at Forskningsrådet bidrar til at regjeringens ambisjoner for NIBIO nås. Arbeidet må sees i sammenheng med Forskningsrådets strategi for instituttsektoren.

Kap. 2.2 Styringsinformasjon

Landbruks- og matdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement.

Det vises videre til punkt 5 «Rapportering» i dette tildelingsbrevet, hvor det presiseres hvilke sektorpolitiske prioriteringer Landbruks- og matdepartementet forventer at Forskningsrådet skal rapportere på i den departementsvise rapporten.

Kap. 3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

For 2017 stiller Landbruks- og matdepartementet følgende beløp til rådighet for Forskningsrådet:

Område	Kr
Kap. 1137 post 50 Forskningsaktivitet	260 555 000
Kap. 1137 post 51 Basisbevilgninger til forskningsinstitutter m. m	184 727 000
Sum	445 282 000

Forskningsaktivitet over kap. 1137 post 50

For 2017 legges det opp til følgende fordeling på sentrale forskningsprogrammer:

Program	Kortnavn	Fordeling i mill. kroner
Bærekraftig verdiskaping i mat og biobaserte næringer	BIONÆR	215,069
Stort program energi	ENERGIX	25,195
Miljøforskning for en grønn samfunnsomstilling	MILJØFORSK	5,250

Presiseringer av bevilgningen

Som en oppfølging av regjeringens bioøkonomistrategi *Kjente ressurser – uante muligheter* styrkes innsatsen rettet mot bioøkonomi med 20 mill. kroner.

Departementet viderefører bevilgningene til BIONÆR rettet mot økt matproduksjon på en kostnadseffektiv måte, tilpassing av produksjonen til et endret klima, næringsmiddelindustri, tjenester, samfunn/politikk og arealforvaltning, opptak og lagring av karbon i skog og i jord.

Innenfor tildelt ramme kan Forskningsrådet disponere inntil 10 mill. kroner for at norske miljøer skal få muligheten til å delta i forskningssamarbeidet i JPI FACCE, medberegnet kostnader knyttet til styremøte i Norge 2017. Departementet gir samtidig Forskningsrådet anledning til å se anvendelsen av disse midlene i sammenheng med midlene til BIONÆR-programmet på en måte som sikrer forsvarlig bruk og reduserer overføringene.

Forskningsinnsatsen i ENERGIX reduseres med 13,5 mill. kroner i 2017.

Departementet viderefører bevilgningen til FORREGION (tidligere Virkemiddel for regional FoU og innovasjon (VRI). Øvrige forpliktelser, herunder SAMANSVAR, videreføres i samsvar med Forskningsrådets nullvekstforslag for 2017.

Basisbevilgninger over kap. 1137 post 51

Bevilgningen over kap. 1137 post 51 omfatter basisbevilgninger til Norsk institutt for bioøkonomi, Norsk senter for bygdeforskning og Veterinærinstituttet.

Den statlige basisfinansieringen av forskningsinstituttene består av grunnbevilgninger og strategiske bevilgninger. Grunnbevilgningene består av en fast og en resultatbasert del. For primærnæringsinstituttene skal 2,5 pst. av grunnbevilgningsrammen benyttes til resultatbasert omfordeling i 2017. Inntil 30 pst. av basisbevilgningen på fordelingsarenaen for primærnæringsinstituttene kan benyttes til strategiske instituttsatsinger.

I praksis finansierer Landbruks- og matdepartementet hele basisbevilgningen til Veterinærinstituttet, og Forskningsrådet bør bidra til at Veterinærinstituttet i hovedsak disponerer basisbevilgningen innenfor departementets sektoransvar.

Prioritering av forskning for antibiotikaresistens

Regjeringen vil følge opp den nasjonale handlingsplanen mot antibiotikaresistens og legger derfor opp til å styrke forskningen innen antibiotikaresistens, gjennom å øke basisbevilgningen til Veterinærinstituttet med 3 mill. kroner.

Utbetalingsplan

Beløpet som tildeles i tråd med dette tildelingsbrevet blir overført til virksomheten etter følgende utbetalingsplan:

- Medio januar med kr 222 641 000
- Medio august med kr 222 641 000

Departementet ønsker å gi Forskningsrådet nødvendig fleksibilitet og bidra til effektiv ressursbruk. Forskningsrådet gis derfor fullmakt til å omfordele midler som følge av for eksempel forsinkelser i programoppstart. Behov for eventuelle omdisponeringer skal tas opp med departementet.

Orienteringssaker

Departementet har satt av 10,094 mill. kroner til husleiekompensasjon for Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO), herunder 1,914 mill. kroner i rammen til post 50 og 8,180 mill. kroner i rammen til post 51.

Kap. 4 Oppdrag fra departementet

Som en oppfølging og konkretisering av bioøkonomistrategiens overordnede føringer, skal Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Siva utarbeide en felles handlingsplan. Planen skal (i) omfatte forslag til bedre strukturering og samspill mellom relevante virkemidler innad i og på tvers av virkemiddelaktørene, (ii) sikre god balanse i virkemidler for FoU, demo, pilot og oppskalering, markedsorientering og internasjonalisering, (iii) legge grunnlag for kompetanseoverføring og læring på tvers og (iv) være plattform for effektiv gjennomføring og felles dialog med næringsliv og forskning. Planen skal kunne gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer.

BIONÆR, inkl. programmets forgjengere, har spilt en sentral rolle i å fremskaffe viktig kunnskap på landbruks- og matområdet de siste ti årene. For bedre synliggjøring av forskningsbasert kunnskap og forskningens bidrag til verdiskaping i norske biobaserte næringer, ser departementet behov for en statusrapport som gir oversikt over viktige resultater, beskrivelse av næringslivsdeltakelse, samt en vurdering av fremtidige kunnskapsbehov. Forskningsrådet vil være ansvarlig for utarbeidelsen av rapporten, men med bidrag fra relevante forskningsmiljøer. Avhengig av hva som blir den endelige innretningen på prosjektet settes det av inntil 1 mill. kroner til utarbeidelse av rapporten, som forventes ferdigstilt innen utgangen av 2017. Departementet ber Forskningsrådet komme med forslag til hvordan en slik rapport kan konkretiseres.

Forskning og innovasjon har vært satsingsområder for regjeringen, og det finnes en rekke virkemidler som kan bidra til økt FoU-innsats i skog- og trenæringen. Samtidig ser man at deler av næringen ikke har benyttet seg av ordningene i like stor grad som andre sektorer. Landbruks- og matdepartementet ønsker å se nærmere på omfanget av FoU-aktivitet i skog- og trenæringen, og hvordan denne kan økes. Departementet ber Norges forskningsråd bistå i dette arbeidet.

Kap. 5 Rapportering

Departementene og Forskningsrådet har samarbeidet om å utvikle struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Dette er nærmere omtalt i punkt 4 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer.

Landbruks- og matdepartementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer: *Målrettet bruk av midler til forskning og innovasjon, Kunnskap og kompetanse er tilgjengelig for næring og forvaltning og En effektiv og robust instituttsektor i samspill med andre.* De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

Kap. 6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde to styringsmøter i 2017. Vårmøtet vil være konsentrert rundt Forskningsrådets måloppnåelse, med utgangspunkt i årsrapporten for 2016. Høstmøtet vil hovedsakelig være konsentrert om Forskningsrådets budsjettforslag for 2019 og utkast til tildelingsbrev for 2018.

Med hilsen

Kirsti Gustad (e.f.)
avdelingsdirektør

Anine Norgren-Jahnsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kunnskapsdepartementet
Nærings- og fiskeridepartementet
Riksrevisjonen

DET KONGELIGE
NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENT

Norges forskningsråd

Deres ref

Vår ref

Dato

16/ 6225

10.02.2017

Statsbudsjettet 2017: Tildelingsbrev til Norges forskningsråd

1.	Innledning	1
2.	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd.....	2
3.	Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017.....	4
4.	Oppdrag fra departementet for 2017	10
5.	Rapportering.....	12
6.	Planlagte styringsmøter	13

1. INNLEDNING

Nærings- og fiskeridepartementet viser til Innst. og Prop. 1 S (2016–2017) for Nærings- og fiskeridepartementet og meddeler med dette Stortingets budsjettvedtak og departementets styringssignaler for Norges forskningsråd i 2017.

Gjennom dette tildelingsbrevet gir Nærings- og fiskeridepartementet rammer og føringer til Norges forskningsråd for forvaltning av midler over kap. 920 post 50 for 2017. Det konstitusjonelle ansvaret for tilskuddet over kap. 920 post 50 er delt mellom næringsministeren og fiskeriministeren.

Brevet gir også enkelte føringer og spesifiserer konkrete oppdrag med leveranse i 2017. Nærings- og fiskeridepartementet viser for øvrig til tildelingsbrev til Forskningsrådet fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departementet.

Departementet tar forbehold om at Forskningsrådet innenfor gjeldende budsjetterammer kan bli pålagt enkelte oppgaver i tillegg til de som er beskrevet i dette brevet.

2. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) og tildelingsbrev 2017 fra Kunnskapsdepartementet til Norge forskningsråd for nærmere omtale av regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og prioriteringer samt målene regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd.

Forskningsrådet har følgende mål:

- Mål 1: Økt vitenskapelig kvalitet
- Mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet
- Mål 3: Møte store samfunnsutfordringer
- Mål 4: Et velfungerende forskningssystem
- Mål 5: God rådgiving

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Nærings- og fiskeridepartementet

Den overordnede målsettingen med Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til Forskningsrådet over kap. 920 post 50 er at midlene skal bidra til størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer.

Nærings- og fiskeridepartementets tildeling retter seg derfor i hovedsak mot Forskningsrådets mål om økt verdiskaping i næringslivet. Dette innebærer at Forskningsrådet skal utløse FoU som, på kort og/eller lang sikt, skal øke den samlede verdiskapingen i norsk økonomi. Forsknings- og utviklingsarbeid gir økt verdiskaping gjennom nye eller forbedrede produkter, tjenester og prosesser, eller ved at kunnskap blir utnyttet og videreutviklet i andre sammenhenger.

Departementets tildeling vil rettes inn mot alle de tre strategiske områdene under målet om økt verdiskaping i næringslivet. De tre strategiske områdene under mål 2: Økt verdiskaping i næringslivet er:

- **Økt konkurransevne i nytt og eksisterende næringsliv**

Forskningsrådet skal utløse forskningsbasert innovasjon som gir økt konkurransevne i næringslivet. Forskningsrådet skal utløse økt FoU-innsats i bedriftene og økt kvalitet i prosjektene. Målet er uavhengig av bedriftenes størrelse og alder, næring og geografi.

- **Styrket evne til omstilling i norsk økonomi**

Forskningsrådet skal identifisere, bygge opp kunnskap og legge til rette for utvikling av forskningsmiljøer på områder som er viktige for omstilling i økonomien. Målet omfatter forskning som ikke nødvendigvis har umiddelbar anvendelse i dagens marked.

- **Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv**

Forskningsrådet skal fremme samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte forskningsinstitusjoner og næringsliv som fører til økt verdiskaping i norsk økonomi. Forskningsrådets virksomhet skal gi økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene og økt FoU-kompetanse i næringslivet. Forskningsrådet skal også bidra til at forskning ved offentlig finansierte institusjoner kommer til bedre utnyttelse i næringslivet, blant annet gjennom kommersialisering av forskningsresultater.

I kap. 3 er tilskuddene gitt under det strategiske området der tilskuddet forventes å ha størst effekt/bidrag. Tilskuddene vil imidlertid også kunne ha effekt under de andre strategiske områdene og vil også kunne gi effekt/bidrag til andre mål.

Departementet vil i 2017 særlig prioritere følgende områder:

2.1.1 Oppfølging av tiltakspakken for økt sysselsetting

Norsk økonomi står overfor krevende omstillinger de neste tiårene. Norsk næringsliv trenger fornyelse og flere nye, innovative bedrifter. For å møte behovet for omstilling styrker regjeringen virkemidler som bidrar til økt sysselsetting på kort sikt og samtidig legger til rette for langsiktig omstilling. Regjeringens særskilte tiltakspakke for 2017 for økt sysselsetting, omfattes også i 2017 to av Forskningsrådets sentrale ordninger for nyskaping og vekst. Ordningene som styrkes som en del av denne pakken er:

- 50 mill. kroner til Brukerstyrt innovasjonsarena.
- 50 mill. kroner til Forny2020.

Tiltakene i den særskilte tiltakspakken for økt sysselsetting er en engangsbevilgning for 2017 og Forskningsrådet må innrette disponeringen av midlene i tråd med det.

2.1.2 Oppfølging av meldinger, planer og strategier

Forskningsrådet har en rolle i oppfølgingen av en rekke av regjeringens meldinger, strategier og handlingsplaner. I 2017 anses oppfølging av bioøkonomistrategien og den kommende industrimeldingen og havstrategien som særlig relevant. Det legges til grunn at Forskningsrådet innenfor målene, rammer og ordninger som gjelder for virksomheten, bidrar til å realisere ambisjonene i disse dokumentene.

For å sikre nødvendig samarbeid på tvers av etablerte næringer, sektorer og fagområder, bes Forskningsrådet legge til rette for fellesutlysninger mellom relevante programmer. Det vises for øvrig til nærmere føringer som omtalt i kap. 3 og kap. 4.

2.1.3 Miljø, miljøteknologi og bærekraft

Nærings- og fiskeridepartementet ber Forskningsrådet ha fortsatt stor oppmerksomhet på miljø, miljøteknologi og bærekraftige løsninger. Departementet ber Forskningsrådet ha fokus på og prioritere miljøvennlig teknologiutvikling- og løsninger i sin tildeling av midler.

2.1.4 Utvikling av støtte til testfasiliteter

Innovasjon Norge, Norges forskningsråd, Siva og andre relevante aktører som for eksempel Enova skal samarbeide om utvikling av satsingen på støtte til testfasiliteter, jf. bevilgning over Sivas budsjett, kap. 2426 ny post 71. Det forutsettes at virkemiddelaktørene samarbeider slik at man utnytter eventuelle synergieffekter mellom eksisterende ordninger og den nye tilskuddsordningen.

2.1.5 Innføring av styringssystem for Forskningsrådet

Det arbeides med et styringssystem for Forskningsrådet. Nærings- og fiskeridepartementet vil i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og Forskningsrådet arbeide videre med utforming av styringssystemet i 2017.

2.2 Styringsinformasjon

Det vises til Kunnskapsdepartementets etatsstyringsbrev punkt tre som omtaler styringsinformasjon som er felles for alle departementene.

Krav til rapportering er nærmere omtalt i punkt 4 i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.

Det vises for øvrig til punkt 5 i dette brevet for særskilte rapporteringer til Nærings- og fiskeridepartementet.

Departementet vil komme tilbake til eventuelle øvrige krav til rapportering når endelig struktur for årsrapport er klar.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

For Norges forskningsråd er det fattet budsjettvedtak på kap. 920 post 50 på 2 311, 775 mill. kroner.

For 2017 er bevilgningene fordelt som følger.

*Kap. 920 post 50**(i 1000 kr)*

<i>Formål</i>	<i>Nærings- ministeren</i>	<i>Fiskeri- ministeren</i>	<i>Totalt</i>
Tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	1 141 847	315 839	1 457 686
Tilskudd til kommersialisering og nettverkstiltak, institutter og annen infrastruktur	672 995	136 784	809 779
Tilskudd til andre tiltak	39 411	4 900	44 311
<i>Sum kap. 920 post 50</i>	<i>1 854 252</i>	<i>457 523</i>	<i>2 311 775</i>

Det er også i 2017 lagt ett kutt på rammen for å fremme avbyråkratisering og effektivisering. Departementet ber om at kuttet på 0,8 pst. fordeles på de ulike programmer og ordninger i tråd med formålet for kuttet, og ber samtidig om at Forskningsrådet vurderer kutt på ordninger der det er særskilt høye administrasjonsutgifter ift. tildelte midler.

Det følger av §5 i Stortingets bevilgningsreglement at utgiftsbevilgninger ikke kan overskrides eller brukes til andre formål enn forutsatt av Stortinget, med mindre det er gitt eksplisitt fullmakt om noe annet.

Tilskuddet betales ut to ganger i året (tentativt januar og august).

For å bidra til mål om økt verdiskaping i næringslivet fordeles tilskuddet tilskudd over kap. 920 post 50 på følgende områder.

3.1 Økt konkurranseevne i nytt og eksisterende næringsliv og styrket evne til omstilling i norsk økonomi.

(i 1000 kr)

Kategori	Nærings- minister	Fiskeri- minister	Totalt
Forskningsprogrammer	1 057 049	307 456	1 364 506
Internasjonalt forskningssamarbeid	84 798	8 383	93 181
Sum tilskudd til forskningsprogrammer og internasjonalt forskningssamarbeid	1 141 847	315 839	1 457 686

3.1.1 Forskningsprogrammer

For å øke konkurranseevnen i nytt og eksisterende næringsliv styrkes Brukerstyrt innovasjonsarena (BIA) med 62 mill. kroner, hvorav 50 mill. kroner kommer fra tiltakspakken for økt sysselsetting.

Ordningen med utprøving av et nytt fleksibelt stønadsformål innenfor rammene av BIA (BIA-X), for støtte til områder med særskilte behov for en koordinert og bredt innrettet

kunnskapsoppbygging og forskningsinnsats videreføres. Formålet med en slik ordning er å styrke næringslivets omstillingsevne.

Muliggjørende teknologier er kunnskapsintensive teknologiområder med et bredt nedslagsfelt, som bygger opp under innovasjon og nyskaping innenfor en rekke ulike bransjer og anvendelsesområder. For å styrke forskningen i næringslivet styrkes muliggjørende teknologier med 10 mill. kroner.

For å følge opp føringene bioøkonomistrategien styrkes satsingen på bioøkonomi med 30 mill. kroner hvorav 25 mill. kroner over fiskeriministerens budsjett og 5 mill. kroner over næringsministerens budsjett. Satsingen skal gi prioritet til tiltak som antas å kunne ha en nasjonal effekt på verdiskaping og sysselsetting, reduserte klimautslipp og mer effektiv og bærekraftig ressursutnyttelse.

Det er et potensial for å styrke kunnskapsoverføring på tvers av havbaserte næringer. Havbasert teknologi og kunnskap anvendes også innenfor andre næringer. Tiltak for å styrke kunnskapsoverføring mellom og fra havbaserte næringer styrkes med 25 mill. kroner over næringsministerens budsjett. Regjeringen vil legge frem en havstrategi våren 2017. Hovedmålet med strategien er å bidra til størst mulig verdiskaping og sysselsetting basert på bærekraftig forvaltning og bruk av havets ressurser.

Bevilgningene fra næringsministeren til tematiske programmer og i programmer der næringsministerens bevilgning utgjør en mindre andel av programmets totale ramme reduseres i 2017. Dette innebærer at bevilgninger over næringsministerens budsjett til flere programmer fases ut. Det er også en reduksjon i bevilgning til internasjonalt forskningssamarbeid.

3.1.2 Marin og maritim forskning

Norge har komparative fortrinn i form av naturressurser og kunnskap innenfor havbaserte næringer, og det er et potensial for videre vekst i disse næringene. Regjeringen har derfor lagt fram en maritim strategi og en masterplan for marin forskning. Midlene til marin og maritim forskning i Norges forskningsråd skal legge grunnlaget for bærekraftig forvaltning og videre vekst og nyskaping i havbaserte næringer. Regjeringen har mottatt forslag til ny Maritim21-strategi med innspill til regjeringens FoU-politikk for maritim sektor. Departementet vurderer videre oppfølging av innspillene. Det skal settes av 6 mill. kr til MABIT-programmet. MABIT er et næringsrettet FoU-program innen marin bioteknologi i Nord-Norge.

3.1.3 Internasjonalt forsknings- og innovasjonssamarbeid

Regjeringen har klare forventninger om at norske fagmiljøer og samfunns- og næringsliv deltar aktivt i Horisont 2020-samarbeidet og at de på noen områder er i front på den europeiske konkurransearenaen, jf. strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU. God og effektiv mobilisering til deltakelse i Horisont 2020 krever en helhetlig offentlig innsats som fokuserer på de potensielle deltakeres

behov. Dette forutsetter et tett og godt samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. KD og NFD forventer at samarbeidet mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge videreutvikles og styrkes.

Forskningsrådet skal videre arbeide målrettet for å styrke det næringsrettede forskningssamarbeidet på bilateralt nivå med land utenfor EU som er av særlig strategisk betydning for Norge. Dette gjelder USA/Canada, men også Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika. Innenfor marint og maritimt forskningssamarbeid er også Chile, Portugal, Singapore og Sør-Korea relevante land å samarbeide med.

Forskningsrådet bes avsette hensiktsmessige beløp til EU-relaterte samarbeidsprogrammer som bl.a. JPI (Joint Programming Initiative) og JTI (Joint Technology Initiative). JPI Oceans er et viktig tiltak for å styrke det langsiktige forsknings- og utviklingsarbeidet om marin og maritim forskning i Europa, hvor Norge har en viktig rolle. Forskningsrådet skal følge opp JPI Oceans, inkludert sekretariatets behov, og det skal øremerkes inntil 3,5 mill. kroner til JPI Oceans i 2017.

Øremerkingen av midler til Fransk- Norsk stiftelse avvikles fra og med 2017. Nye prosjekter finansieres gjennom ordinære programmer. Forskningsrådet kan i 2017 hente midler fra departementets internasjonale midler, til administrasjon av Fransk-Norsk stiftelse, som er nødvendig for å ferdigstille pågående samarbeidsprosjekter under stiftelsen. Det vises i den sammenheng til siste del av kap 2.1.2 i dette dokument.

3.2 Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøer og næringsliv

(i 1000 kr)

Kategori	Nærings- minister	Fiskeri- minister	Totalt
Kommersialisering av forskningsresultater	225 895	0	225 895
Virkemidler for regional FoU og innovasjon	6 400	435	6 835
Basisbevilgning til teknisk –industrielle Institutter	352 684		352 684
Basisbevilgning til primærnærings-Institutter		108 933	108 933
Strategisk kompetansebygging og institusjonsstøtte (1)	30 016	26 416	56 432
Nukleær virksomhet	58 000	1 000	59 000
Sum tilskudd til kommersialisering, institutter og annen infrastruktur	672 995	136 784	809 779

1) Denne posten omfatter departementets bevilgning til strategiske instituttbevilgninger, SIMULA Research Laboratory og Sentre for forskningsdrevet innovasjon (SFI), Teknologirådet og NTVA.

Formålet med bevilgningen til kommersialisering og nettverkstiltak er å legge til rette for bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom offentlig finansierte FoU-miljøer og

næringsliv. Gjennom Forny2020 programmet øremerkes det midler til økt kommersialisering av forskningsresultater fra disse miljøene.

3.2.1 Kommersialisering av forskningsresultater

Forny2020 styrkes med 52 mill. kroner i 2017 over næringsministerens budsjett, hvorav 50 mill. kroner er en del av regjeringens ettårige tiltakspakke for økt sysselsetting. Forskningsrådet skal raskere avklare prosjektenes markeds- og vekstpotensial. Slik vil man også raskere kunne avslutte prosjekter uten tilstrekkelig verdiskapingspotensial.

Forskningsrådet bes ha særlig oppmerksomhet på samvirket mellom Forny2020 og øvrige kommersialiseringssystemer, også de som forvaltes av Innovasjon Norge og andre virkemiddelaktører, for slik å oppnå best effekt av de aktuelle kommersialiseringssystemene.

Studententreprenørskapsordningen videreføres i 2017.

3.2.2 Basisbevilgning teknisk – industrielle institutter

Basisbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene skal bidra til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og bidra til økt næringsrelevant kompetanse i FoU-miljøene.

Den resultatbaserte delen av bevilgningen til de teknisk-industrielle institutter tildeles etter indikatorer for kvalitet, relevans, internasjonalisering og samarbeid med universiteter og høyskoler. I tråd med dette videreføres ordningen med 10 pst. omfordeling av grunnbevilgningene som en hovedregel på den teknisk-industrielle arenaen.

Nærings- og fiskeridepartementet forventer at Forskningsrådet ivaretar sitt strategiske ansvar for de teknisk-industrielle instituttene, og bidrar til at de videreutvikler sin rolle som nasjonale kompetansesentre for næringslivsrelevant forskning i Norge.

3.2.3 Basisbevilgning og annen institusjonsstøtte til primærnæringsinstitutter

Bevilgningen går til basisfinansiering av Nofima AS, Sintef Fiskeri- og havbruk og Veterinærinstituttet.

Den statlige basisbevilgningen skal brukes til langsiktig kunnskaps- og kompetanseoppbygging, og skal stimulere instituttene til kvalitet, internasjonalisering og samarbeid. I 2017 skal 2,5 pst. av eksisterende grunnbevilgning omfordeles etter oppnådde resultat.

Nærings- og fiskeridepartementet legger til grunn at Norges forskningsråd fortsatt tildeler strategiske instituttbevilgninger til Havforskningsinstituttet og NIFES. Midlene skal benyttes til kunnskaps- og kompetanseoppbygging på områder av strategisk betydning.

3.2.4 Nukleær virksomhet

Det avsettes totalt 59 mill. kroner til nukleær virksomhet i 2016, der 50 mill. kroner går til Halden-prosjektet og 8 mill. kroner til KLDRA Himdalen. Dette inkluderer driftskostnader knyttet til avfall fra uranrenseanlegget. I tillegg settes det av 1 mill. kroner til Euratoms avfallshåndterings- og strålevernprosjekter.

Det forutsettes at Mox-forskningen ved Halden-prosjektet drives i henhold til Innst. S. nr. 126 (1998-1999) hvor forskning på og testing av Mox-brensel utelukkende skal foretas i den hensikt å bedre sikkerheten ved bruk av denne type brensel.

Bevilgningen til IFE gis under forutsetning av at IFE i 2016 avsetter 3 mill. kroner til et fond for dekommisjonering av de nukleære anleggene de er ansvarlige for. NFD vil selv sikre at dette pålegget blir fulgt opp av IFE.

3.3 Tilskudd til andre tiltak

(i 1000 kroner)

Kategori	Nærings- minister	Fiskeri- minister	Totalt
Administrative støttetiltak	39 411	4 900	44 311
Sum andre tiltak	39 411	4 900	44 311

Formålet med tilskudd til andre tiltak retter seg i hovedsak mot målet om et velfungerende forskningssystem.

Midlene skal i 2017 gå til administrasjon av SkatteFUNN-ordningen, informasjonstiltak og forskningsdokumentasjon med mer. Området inkluderer også midler for videre utvikling av reiselivsnæringen. Departementet mener at det er behov for videre forskning knyttet til reiselivsnæringen i Norge for å kunne ta ut det forespeilede potensialet for økt verdiskaping i næringen, som estimert i Verdiskapingsanalysen utført av Menon Economics. Midlene skal disponeres til en videreføring av reiselivsforskning som reiselivsnæringen kan dra nytte av og samarbeide om. Departementet legger vekt på at forskningsprosjektene er brukerstyrte, og at tildelingen skal bidra til økt kunnskapsnivå, samarbeid og nettverksbygging i den næringsrettede reiselivsforskningen.

3.4 Fullmakt til midlertidig omdisponering

Forskningsrådet gis, i tråd med de overordnede målsettingene for departementets tildeling, mulighet til å omfordele midler mellom de generelle virkemidlene og de tematiske virkemidlene som Nærings- og fiskeridepartementet finansierer. Gode grunner til omdisponeringer kan være forsinkelser i programoppstart eller for svak kvalitet i søknadsrundene. Dersom det legges opp til større endringer i fordelingen

mellom de aktuelle virkemidlene skal dette avklares med departementet i forkant. Departementene og Riksrevisjonen kan til enhver tid be om innsyn i bruken av midlene.

Dersom Forskningsrådet mener at mer vesentlige endringer i tildelingsnivået til disse programmene eller områder vil gi større måloppnåelse, tas dette skriftlig opp med departementet.

3.5 Budsjetfullmakter

Det gis en tilsagnsfullmakt på 50 mill. kroner, jf. Forslag til vedtak VI,1 i Prop. 1 S (2015-2016) knyttet til Haldenprosjektet for 2017.

Det skal i regnskapsavslutningen rapporteres om disponeringen av tilsagnsfullmakter. Rapporteringen skal vise at tilsagnene er holdt innenfor fullmaktens ramme og forutsetninger. I statsregnskapet skal departementet sende inn oppgaver over utnyttelse av tilsagnsfullmakter. Forskningsrådet bes innen 20.februar om å sende informasjon som viser hvor mye av tilsagnsfullmakten for foregående år som er bundet opp.

4. OPPDRAG FRA DEPARTEMENTET FOR 2017

Nærings- og fiskeridepartementet forutsetter at Forskningsrådet følger følgende føringer som ikke er knyttet direkte til styringssystemet og oppfølging, og konkrete budsjettbevilgninger.

- Som en oppfølging og konkretisering av bioøkonomistrategiens overordnede føringer, skal Norges forskningsråd, Innovasjon Norge og Siva utarbeide en felles handlingsplan. Planen skal (i) omfatte forslag til bedre strukturering og samspill mellom relevante virkemidler innad i og på tvers av virkemiddelaktørene, (ii) sikre god balanse i virkemidler for FoU, demo, pilot og oppskalering, markedsorientering og internasjonalisering (iii) legge grunnlag for kompetanseoverføring og læring på tvers (iv) være plattform for effektiv gjennomføring og felles dialog med næringsliv og forskning. Planen skal kunne gjennomføres innenfor gjeldende budsjettammer.
- Nærings- og fiskeridepartementet ber Forskningsrådet vurdere hvordan Forskningsrådets virkemidler treffer små- og mellomstore bedrifters behov. Dersom det bidrar til bedre samlet måloppnåelse bes Rådet om å vurdere ev tiltak for å bidra til at virkemidlene bedre treffer små- og mellomstore bedrifters behov.
- Forskningsrådet bes om å legge til rette for kunnskapsoverføring og samarbeid mellom de havbaserte næringene.

- OECD rapporten Future of the Ocean Economy ble levert i 2016. Forskningsrådet bes om å vurdere norsk deltakelse og finansiering innenfor Rådets rammer av videre oppfølging av rapporten i OECD.

4.1 Departementsspesifikke administrative føringer

For å sikre en god utnyttelse av statens ressurser, er det viktig med tydelig rolledeling og et godt samarbeid mellom de ulike virkemiddelaktørene innenfor det norske innovasjonssystemet.

Innovasjon Norge, Siva, Forskningsrådet, Patentstyret, Enova, Norsk Romsenter og Norsk Design- og arkitektursenter er alle, på hver sine måter, viktige aktører i regjeringens arbeid med å legge til rette for vekst og nyskaping i norsk næringsliv.

Departementet ber virkemiddelaktørene organisere samarbeidet seg imellom på en måte som resulterer i tydelige og samkjørte virksomheter, som utøver sine respektive roller i et godt samspill, og på en slik måte at de ulike virkemidlene utfyller hverandre på en best mulig måte.

Potensialet for å øke omfanget av deltakelsen i Horisont 2020 er til stede i alle sektorer og innenfor de fleste fagmiljøer. I sin strategi for forsknings- og innovasjonssamarbeidet med EU, fremmer regjeringen klare forventninger om at norske fagmiljøer og samfunns- og næringsliv deltar aktivt i samarbeidet og at de på noen områder er i front på den europeiske konkurransearenaen. Regjeringen har trappet opp ordninger til stimulering for god norsk deltakelse i Horisont 2020 gjennom oppfølgingen av Meld. St. 7 (2014-2015) Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2015-2024. Midlene har gått til målrettede tiltak for ulike sektorer gjennom ordninger i Norges forskningsråd og Innovasjon Norge. God mobilisering av næringslivet og mobilisering mot innovasjonsaktiviteter i Horisont 2020 krever tett samarbeid mellom Norges forskningsråd og Innovasjon Norge

Kunnskapsdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet ber, i den forbindelse, om en felles og enhetlig tilbakemelding om mobiliseringsarbeidet rettet mot næringslivet og mot innovasjonsaktiviteter i Horisont 2020. Innovasjon Norge og Norges forskningsråd har ulik kompetanse og forskjellige nasjonale roller. Kompetansen og rollen til begge virksomhetene er vesentlig for å løse oppdraget og sikre god norsk deltakelse. I sin tilbakemelding bes Norges forskningsråd og Innovasjon Norge om å presentere løsninger og forslag til tiltak som kan skape en god og effektiv felles førstelinje for mobilisering og rådgivning mot næringslivet og andre relevante aktører. Målet er at brukerne skal møte et klart, tydelig og brukervennlig virkemiddelapparat når det gjelder mobilisering og støtte til deltakelse i H2020, der duplisering av arbeidsoppgaver unngås.

Romvirksomhet er et viktig virkemiddel for forskning og teknologiutvikling, jf. Meld. St. 32 (2012-2013) Mellom himmel og jord: Norsk romvirksomhet for næring og nytte. Forskningsrådet skal derfor samarbeide med Norsk Romsenter der dette er hensiktsmessig, og se særskilt på muligheten for økt samarbeid om industriell utvikling om og som et resultat av romvirksomhet.

Standarder er av stor betydning for verdiskaping og omstilling i næringslivet, og er viktig for innovasjon gjennom spredning av beste praksis på en rekke områder. Standard Norge bidrar til å opprettholde en nasjonal infrastruktur for standardiseringsarbeid i Norge. Betydningen av standarder er bl.a. løftet frem i Horisont 2020, hvor standarder er et kriterium som blir vektlagt ved fordeling av forskningsmidler i programmet. Det er ønskelig at Forskningsrådet har kjennskap til standardiseringssystemet, og en dialog med Standard Norge om standardiseringsprosesser av betydning for verdiskaping og norsk næringsliv, blant annet om muligheten for at flere forskere kan delta i standardiseringsprosesser.

Det er utarbeidet ny lov og forskrift for offentlige anskaffelser som gjelder fra 1.1. 2017. Det offentliges store innkjøpsmakt kan legge grunnlaget for innovasjon i mange næringer samtidig som offentlig sektor effektiviseres og innbyggerne får bedre tjenester. Der dette er relevant, bør Forskningsrådet derfor se innretningen av sine offentlige innkjøp i sammenheng med øvrig aktivitet for å fremme innovasjon.

Departementet ber Forskningsrådet arbeide for at likestillings- og mangfoldsperspektivet er godt ivaretatt i drift, styring og iverksetting av programvirksomheten i Forskningsrådet.

5. RAPPORTERING

Departementene og Forskningsrådet har samarbeidet om å utvikle struktur og forventinger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapport (departementsvise rapporter). Dette er nærmere omtalt i punkt 4 i Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrer.

Rapporteringen til Nærings- og fiskeridepartementet skal samsvare med mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet og de tre strategiske områdene for dette målet:

- *Økt konkuranseevne i nytt og eksisterende næringsliv*

For denne prioriteringen er det i tillegg særlig viktig at Forskningsrådet rapporterer på kvalitetsutvikling i prosjektporteføljen for NFDs bevilgning.

- *Styrket evne til omstilling i norsk økonomi*
- *Bedre samspill og kunnskapsoverføring mellom FoU-miljøene og næringslivet*

For denne prioriteringen skal Forskningsrådet rapportere særskilt på næringslivets kjøp av FoU fra instituttene.

I tillegg skal Forskningsrådet rapportere på følgende:

- *Forvaltning av marin sektor*

For denne prioriteringene skal Forskningsrådet også rapportere på hvor mye midler som er benyttet til fiskeriforvaltning, havbruksforvaltning, forvaltning for sjømat og helse, ev annen forvaltningsrettet marin forskning.

Departementet ber om en kvalitativ vurdering av og rapportering på hvordan de sektorovergrepene føringene, omtalt under punkt 4, er håndtert i 2017.

Nærings- og fiskeridepartementet ber om at Forskningsrådet sender årsrapport for 2016 om SkatteFUNN- ordningen innen 1. mai 2017.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

I 2017 avholdes det to styringsmøter.

Møte	Dato
Styringsmøte 1: Forskningsrådets årsrapport for 2016	Mai 2017
Styringsmøte 2: Tildelingsbrev 2018 og store satsinger	November 2017

Tildeling

I tråd med kravene i § 7 i Reglement for økonomistyring i staten og føringene gitt i dette tildelingsbrevet, blir bevilgningene på kapitlene 920 post 50 stilt til disposisjon for Norges forskningsråd.

Med hilsen

Arne Benjaminsen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Kjetil K. Jåsund
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi:
Riksrevisjonen
Kunnskapsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Olje- og energidepartementet
Samferdselsdepartementet
Innovasjon Norge
Patentstyret
SIVA

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

Norges forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

16/3314-

23.01.2017

Tildelingsbrev til Norges forskningsråd for 2017

Det vises til drøftinger mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd om tildelingsbrev for 2017.

Vedlagt følger tildelingsbrev for 2017.

Med hilsen

William Christensen (e.f.)
ekspedisjonssjef

Sigmund Johansen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Vedlegg

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
postmottak@oed.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 59
<http://www.oed.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Økonomi- og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Jan Myhrvold

INNHold

1	Innledning.....	2
2	Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd	2
2.1	Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet.....	2
2.2	Styringsinformasjon.....	3
3	Budsjettildeling og fullmakter for 2017.....	3
3.1	Budsjettmessige føringer	Feil! Bokmerke er ikke definert.
3.2	Fullmakt til omdisponering.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
4	Oppdrag fra departementet.....	5
5	Krav til rapportering.....	6
6	Planlagte møter i 2017.....	6
7	Tildeling	7

1 Innledning

Det vises til Prop. 1 S (2016-2017) fra Olje- og energidepartementet og Innst. 9 S (2016-2017). Tildelingsbrevet tar utgangspunkt i disse dokumentene og gir en nærmere beskrivelse av premisser og føringer for oppgavene Norges forskningsråd skal utføre i 2017, hvilke mål som skal oppfylles og hvordan rapporteringen skal foregå.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd

2.1 Mål

Det vises til Kunnskapsdepartementets (KD) tildelingsbrev for 2017 som omtaler helheten i regjeringens overordnede fem forskningspolitiske mål og prioriteringer samt mål og resultatkrav (MRS-målene) som regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning

2.2 Sektorpolitiske prioriteringer fra Olje- og energidepartementet

Prioriteringene under dette punktet danner, sammen med styringssystemet omtalt ovenfor, rammen for bruken av Olje- og energidepartementets midler i 2017.

De sektorpolitiske prioriteringene innen energi, petroleum og CO₂-håndtering er omtalt under programkategori 18.30 Forskning og næringsutvikling og programkategori 18.40 CO₂-håndtering i Prop. 1 S (2016-2017) for Olje- og energidepartementet.

Regjeringens hovedmål for satsingen på forskning, utvikling og demonstrasjon innenfor energi- og petroleumssektoren er at den skal bidra til økt verdiskaping og sikker, kostnadseffektiv og bærekraftig utnyttelse av energi- og petroleumsressursene. Innsatsen har følgende delmål:

- Sikre langsiktig kunnskaps- og teknologiutvikling
- Fremme konkurransedyktighet og økt verdiskaping i energi- og petroleumsnæringene i Norge

Viktige overordnede prioriteringer for Olje- og energidepartementets midler til energi- og petroleumsforskning i 2017 er:

- Økt langsiktig kompetanseutvikling i energi- og petroleumssektoren (*Møte store samfunnsutfordringer, Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Reduserte negative miljø- og klimavirkninger av virksomheten (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket norsk konkurransekraft innenfor energi- og petroleumssektoren, særlig på områder hvor norske aktører har spesielle fortrinn (*Økt verdiskaping i næringslivet*).
- Økt kunnskap som grunnlag for politikkutvikling og god forvaltning av energi- og petroleumsressursene (*Møte store samfunnsutfordringer*).
- Styrket forskningssamarbeid med land med sterk relevans for norske forsknings- og teknologimiljøer samt norsk næringsliv innenfor energi- og petroleumsområdet (*Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet*).

- Økt deltakelse fra norske aktører i internasjonal forskningsaktivitet, særlig Horisont 2020 (Økt verdiskaping i næringslivet, Økt vitenskapelig kvalitet).

Det er over angitt i parentes hvordan disse prioriteringene korresponderer med målene som er fastsatt for Norges forskningsråd.

2.3 Styringsinformasjon

Det vises til punkt 3 i KDs tildelingsbrev til Norges forskningsråd som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2017

For 2017 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Betegnelse	Kap/post	Kroner
<u>Petroleumssektoren:</u>	1830.50	374 000 000
<i>PETROMAKS 2</i>		<i>219 000 000</i>
<i>DEMO 2000</i>		<i>122 200 000</i>
<i>Forskningssentre for petroleumsvirksomhet</i>		<i>15 300 000</i>
<i>MARINFORSK</i>		<i>6 000 000</i>
<i>PETROSAM 2</i>		<i>5 000 000</i>
<i>Strategisk petroleumsforskning</i>		<i>6 500 000</i>
<u>Energisektoren</u>	1830.50	510 654 000
<i>ENERGIX</i>		<i>317 654 000</i>
<i>Forskningssentre for miljøvennlig energi (FME)</i>		<i>185 000 000</i>
<i>Strategisk energiforskning</i>		<i>8 000 000</i>
<u>CO₂-håndtering:</u>	1840.50	105 000 000
<i>CLIMIT-FoU</i>		<i>105 000 000</i>
Strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv.	1830.50	9 000 000
Sum overføring til Norges forskningsråd		998 654 000

Fordelingen av midlene er i tråd med signalene gitt i Prop. 1 S (2016-2017) og Stortingets behandling av budsjettet, jf. Innst. 9 S (2016-2017). For å sikre en effektiv og god bruk av forskningsmidlene, gis Norges forskningsråd fullmakt til å omdisponere inntil 5 mill. kroner mellom programmer og virkemidler innenfor den enkelte sektor.

Tildelte midler for 2017 vil bli utbetalt i januar og august.

Overordnede budsjettføringer

Midlene over Olje- og energidepartementets budsjett skal gå til prosjekter med høy samfunnsøkonomisk nytte, vitenskapelig kvalitet og relevans, og som ellers ikke ville blitt realisert eller realisert i et mindre omfang eller over lengre tid.

Departementet forventer at de nasjonale forsknings- og utviklingsstrategiene Energi21 og OG21 legges til grunn for prioriteringen av støtte til prosjekter og aktiviteter på henholdsvis energi- og petroleumsområdet.

Norges forskningsråd skal også arbeide for en god sammenheng mellom nasjonale og internasjonale virkemidler og programmer innenfor energi- og petroleumsforskning og CO₂-håndtering. Der det er hensiktsmessig skal Norges forskningsråd se på mulighetene for samarbeid og felles utlysninger mellom energi- og petroleumsprogrammene eller andre relevante programmer.

Departementet ber Norges forskningsråd følge opp at helse, miljø og sikkerhet (HMS) er en integrert del av energi- og petroleumsforskningen.

Departementet forventer at Norges forskningsråd bidrar til et effektivt samarbeid med andre relevante virkemiddelaktører og myndighetsorganer, som Oljedirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat, Enova SF, Gassnova SF og Innovasjon Norge.

Departementet forutsetter for øvrig at tildelte midler benyttes i tråd med vedtatte programplaner og styrende dokumenter.

Petroleumssektoren

Det settes av 122,2 mill. kroner til DEMO 2000, hvorav 67 mill. kroner er en videreføring av tiltakspakken for økt sysselsetting. Midlene skal bidra til fortsatt innsats for å opprettholde og styrke kompetanse, kapasitet og sysselsetting i leverandørindustrien. Satsingen skal også inkludere petroleumsrettet maritim sektor.

Midlene satt av til PETROSAM 2 skal fra 2017 administreres som en del av PETROMAKS 2.

Av midlene til petroleumsforskning skal minst 25 mill. kroner settes av til forskning rettet mot energieffektivisering og reduksjon av klimagassutslipp tilknyttet olje- og gassproduksjon på norsk sokkel.

Det settes av 15,3 mill. kroner til forskningssentre for petroleumsforskning, hvorav 10 mill. kroner skal gå til senter for økt utvinning og 5 mill. kroner til forsknings- og kompetansesenteret innenfor arktiske utfordringer. Senteret er forutsatt samfinansiert med Utenriksdepartementet, slik at den samlede budsjetttrammen skal utgjøre 10 mill. kroner i 2017. Inntil 0,3 mill. kroner settes av til administrasjon av senterordningen.

Av midlene som er satt av til strategisk petroleumsforskning skal 2,5 mill. kroner gå til sjøfugl-programmet SEAPOP i regi av Norsk Polarinstitutt og Norsk institutt for naturforskning, 3 mill. kroner til The International Ocean Discovery Program (IODP) og 1 mill. kroner til strategisk satsing på matematikk, naturvitenskap og teknologi innenfor FRIPRO (Fri prosjektstøtte).

Energisektoren

Det settes av i underkant av 318 mill. kroner til ENERGIX i 2017. Økningen fra 2016 skal styrke de næringsrettede virkemidlene i programmet og gå til utvikling og testing av miljøvennlige energiteknologier.

Av midlene til strategisk energiforskning skal 6,5 mill. kroner gå til prosjektetableringsstøtte (PES-ordningen) for å sikre sterk norsk deltakelse i Horisont 2020. Det skal videre settes av 1,5 mill. kroner til forskning og undervisning ved Norsk institutt for sjørett ved Universitet i Oslo for å styrke norsk kompetanse innenfor energirett.

Olje- og energidepartementet er en sentral bruker av samfunnsvitenskapelig forskning på energiområdet. Departementet ønsker derfor dialog med Norges forskningsråd om innretningen av den samfunnsvitenskapelige prosjektporteføljen og nye utlysninger.

CO₂-håndtering

Olje- og energidepartementet er opptatt av at CO₂-håndteringsteknologier raskere når markedet og tas i bruk. Norges forskningsråd bes, i samarbeid med Gassnova, om å synliggjøre og vurdere hvordan nye og eksisterende tiltak innenfor rammen av CLIMIT-programmet kan bygge opp under dette.

Internasjonalt samarbeid og øvrige budsjettføringer

EUs forsknings- og innovasjonssatsing på energiområdet, særlig Horisont 2020, og Strategic Energy Technology Plan (SET-Plan), er svært viktig. Mobilisering og oppfølging av norske forskningsmiljøer og norsk næringsliv har høy prioritet. Norges forskningsråd spiller en nøkkelrolle, gjennom sitt ansvar som National Contact Point (NCP), deltakelse i energikomiteen i Horisont 2020 og i aktiviteter under SET-Planen. Olje- og energidepartementets forutsetter at Norges forskningsråd setter av tilstrekkelig med ressurser til EU-arbeidet. Dette omfatter også deltakelse i arbeidet med ECCSEL og ERA-NET Cofund.

Norge ble i november 2015 med i Mission Innovation som ble lansert i forbindelse med COP21 i Paris. Initiativet innebærer et omfattende og ambisiøst globalt samarbeid for å utvikle og ta i bruk energiteknologier som skal bidra til å løse verdens klimautfordringer. Olje- og energidepartementet ber om at Norges forskningsråd bistår departementet i oppfølgingen av Mission Innovation fra norsk side.

Departementet ber om at Norges forskningsråd følger opp arbeidet knyttet til andre relevante internasjonale samarbeidsarenaer, slik som Det internasjonale energibyrådet (IEA), Nordisk energiforskning og Carbon Sequestration Leadership Forum (CSLF). Videre må Norges forskningsråd følge opp samarbeidsavtalene Norge har med enkeltland, i første rekke USA og Brasil, og bidra til å styrke øvrig forskningssamarbeid med land med sterk relevans for energi- og petroleumsområdet, som Japan, Kina og India.

Det settes av 9 mill. kroner til strategiske fellesfunksjoner, informasjon og internasjonalisering mv. Dette inkluderer midler til å dekke merkostnader ved internasjonalt forsknings- og teknologisamarbeid, blant annet knyttet til aktiviteter i EU og IEA, som det ikke er naturlig å dekke gjennom forskningsprogrammene. Videre skal inntil 2,5 mill. kroner gå til drift av Energi21 og 3,5 mill. kroner til drift av OG21. Departementet legger til grunn at Norges forskningsråd bistår Energi21- og OG21-sekretariatene med administrativ støtte. Fordeling av midlene skal gjøres i samråd med departementet.

4 Oppdrag fra departementet

Norges forskningsråd bes om å utføre følgende oppdrag for Olje- og energidepartementet:

- Utarbeide et kort notat om den femte dimensjonen i EUs energiunion **innen 27. januar 2017**. Notatet vil benyttes som et innspill til regjeringens oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 885 fra behandlingen av av Meld. St. 25 (2015-2016) *Kraft til endring*.
- Utarbeide et kunnskapsgrunnlag og en anbefaling for en eventuell utlysning av nye samfunnsvitenskapelige FME-er i løpet av **første halvår 2017**.
- Bistå Olje- og energidepartementet med oppfølgingen av Stortingets anmodningsvedtak om etablering av et senter for lavutslippsteknologi for olje- og gassvirksomheten.

5 Krav til rapportering

Olje- og energidepartementet ønsker mest mulig relevant og pålitelig kunnskap om effekten av og behovene for forskning og utvikling innenfor sin sektor. Departementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer i 2017:

- Energi
- Petroleum
- CO₂-håndtering

Rapporteringen skal inneholde utkvittering av føringer og oppdrag i tildelingsbrevet. Den skal videre gi en samlet oversikt over finansieringen av forskning innenfor departementets sektor, herunder finansieringen over andre departementers budsjetter (inkludert relevante SFI/SFF og innrapporterte FoU-investeringer i SkatteFUNN). Dette omfatter også en vurdering og beskrivelse av bruken av midlene til strategisk energi- og petroleumsforskning samt strategiske fellesfunksjoner. Aktivitetsrapporteringen skal kombineres med kvalitative vurderinger, herunder overordnede redegjørelser av hvordan satsingene på energi- og petroleumsområdet over tid bidrar til målene omtalt i punkt 2. Vurderingene skal også omfatte resultater av internasjonalt forskningssamarbeid.

Olje- og energidepartementet ber i tillegg om:

- Rapportering på oppfølgingen av Energi21 og OG21 gjennom Norges forskningsråds aktiviteter og virkemidler.
- Gode eksempler på forskningsprosjekter og -resultater fra hele departementets ansvarsområde.
- Tildelingsprosent i siste års prosjektutlysninger i ENERGIX, PETROMAKS 2, DEMO 2000 og CLIMIT, både når det gjelder antall prosjekter og omsøkt beløp. Departementet ønsker også en oversikt over hvor stor andel av prosjektsøknadene vurdert til høy kvalitet (karakter 5 og høyere) som har blitt tildelt støtte.
- Rapportering på prosjekter med finansiering fra PETROMAKS 2 og DEMO 2000 med relevans for reduserte klimautslipp eller energieffektivisering.

Det vises til Kunnskapsdepartementets tildelingsbrev som etatsstyrende departement for en oversikt over øvrige rapporteringskrav og tidsfrister.

Årlig rapportering til IEA

Rapporteringen skal oversendes **innen 27. januar 2017**. Det vil bli sendt en egen bestilling i tråd med tidligere år.

6 Planlagte møter i 2017

Dato	Styringsmøte - sentrale tema	Sted
8. juni (kl. 9-12)	Årsrapport for 2016 Budsjettforslag for 2018	Norges forskningsråd
7. desember (kl. 9-12)	Foreløpig tildelingsbrev for 2018 Ev. satsingsforslag for 2019	Olje- og energidepartementet

I tillegg planlegges følgende møter mellom Olje- og energidepartementet og Norges forskningsråd i 2017:

Dato	Tema
31. mars, kl. 9-11	PETROMAKS 2
21. april, kl. 9-11	ENERGIX
27. april, kl. 9-11	DEMO 2000
12. mai, kl. 9-11	CLIMIT
24. mai, kl. 9-11	FME-ordningen
2. november, kl. 9-11	Status på energi- og petroleumsområdet (Indikatorrapporten)

Departementet vil komme nærmere tilbake til dagsorden for møtene på et senere tidspunkt. Øvrige møter avtales etter behov.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 7 vil Olje- og energidepartementet med dette meddele at Norges forskningsråd for 2017 tildeles og gis adgang til å disponere de bevilgningene som er beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 14. desember 2016.

DET KONGELIGE
SAMFERDSELSDEPARTEMENT

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 LYSAKER

Deres ref

Vår ref

Dato

15/3045

02.01.2017

Tildeling av midler til Norges Forskningsråd 2017

1. INNLEDNING

Samferdselsdepartementet viser til Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017). Dette brevet gjelder Stortingets budsjettvedtak og føringer for hvordan Norges forskningsråd skal forvalte midler bevilget over kap. 1301 post 50 Samferdselsforskning, hvilke mål- og resultatkrav som skal oppfylles og rapporteringskrav. Vi viser videre til tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement for Norges Forskningsråd.

2. MÅL, STRATEGISKE OMRÅDER OG STYRINGSINFORMASJON FOR NORGES FORSKNINGSRÅD

Samferdselsdepartementet viser til de fem målene regjeringen har fastsatt for Norges forskningsråd:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgiving

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
<http://www.sd.dep.no/>

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
972 417 904

Strategi,- økonomi og
administrasjonsavdelingen

Saksbehandler
Siri Hall Arnøy
22 24 82 04

Det vises til tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement for nærmere omtale av Forskningsrådets mål og for regjeringens overordnede forskningspolitiske mål.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Samferdselsdepartementet

God infrastruktur er en grunnpilar i et moderne samfunn. Forskning kan frembringe ny teknologi og innsikt som er nødvendig for at Norge skal ha et moderne mobil-, bredbånds- og transportnett. Folk skal ha tilgang til moderne og trygge elektroniske kommunikasjons tjenester og til transport som er sikker, har tilgjengelighet for alle og med effektiv og forutsigbar reisetid. Næringslivet skal få sine varer og tjenester raskt og billig fram til markedene. Transportsystemet skal være miljøvennlig og støtte opp under regjeringens mål om en langsiktig omstilling til et lavutslippssamfunn innen 2050. Samferdselsdepartementets sektorpolitiske prioriteringer knytter seg særlig til målene om at Forskningsrådet skal bidra til økt verdiskaping i næringslivet og til at vi møter store samfunnsutfordringer. God rådgivning, et velfungerende forskningssystem og økt vitenskapelig kvalitet er en forutsetning for ivaretagelse av de sektorpolitiske prioriteringene. For å møte samferdselsektorens utfordringer kreves relevant forskning med god kvalitet, at resultater fra forskningen tas i bruk i næringslivet og beslutningsprosesser og deltagelse i internasjonalt forskningssamarbeid.

Samferdselsdepartementets tildeling til Forskningsrådet er delt i to hovedområder, transportforskning og forskning på elektronisk kommunikasjon (ekom). Utviklingen knyttet til digitalisering i transportsektoren/intelligente transportsystemer (ITS) gjør elektronisk kommunikasjon til en stadig viktigere del av transportinfrastrukturen. Vi gjør i det følgende nærmere rede for de sektorpolitiske prioriteringene innenfor disse to hovedområdene, men påpeker samtidig at Forskningsrådet også må vurdere sammenhengen mellom de to områdene.

Transportsektoren er i ferd med å gjennomgå betydelige endringer knyttet til digitalisering/ITS og til lavutslippsomstilling. Ny teknologi er sentralt, men også nye forretningsmodeller og bruksmønstre. Transportforskningen bør både bidra til utvikling av nye løsninger og til innsikt i hvordan løsningene best kan tas i bruk, og konsekvenser av de valgene vi tar knyttet til hvordan vi implementerer ny teknologi. Samferdselsdepartementet vil rette forskningsinnsatsen på transportområdet mot forskning som er relevant for helheten i transportsystemet (veg, bane, sjø og luft), herunder persontransport, godstransport, transportsikkerhet, samfunnssikkerhet og beredskap og langsiktig omstilling mot lavutslippssamfunnet. Ny teknologi er relevant for hele bredden av sektoren. Det er viktig at forskningen bidrar til tettere kobling mellom fagdisiplinene og bidrar til et mer innovativt og forskningsbasert næringsliv og fornyelse innenfor offentlig sektor.

Regjeringens mål med bevilgningene til forskning på elektronisk kommunikasjon er å sikre brukere i hele landet gode, rimelige og framtidsrettede elektroniske kommunikasjons tjenester, samt bidra til innovasjon og videreutvikling i bransjen. Samferdselsdepartementets forskningsmidler skal utvikle kunnskap om effektiv utnyttelse av infrastruktur, økt sikkerhet og avanserte ekomtjenester i Norge. Innsatsen skal gå til områder hvor norske miljø kan hevde seg kunnskapsmessig og kommersielt, øke sikkerhet og robusthet i nettene og gi et godt grunnlag for videre politikk- og regelverksutforming.

For å sikre at forskningsresultater får størst mulig anvendelse er det positivt med samarbeid mellom Forskningsrådet og andre aktører i virkemiddelapparatet. Et eksempel på et slikt samarbeid er Pilot-E, et forsert løp for å få forskningsresultater over i kommersiell anvendelse innenfor miljøvennlig energiteknologi utviklet i samarbeid mellom Forskningsrådet, Innovasjon Norge og Enova. Samferdselsdepartementet legger til grunn at Forskningsrådet har en tett dialog med andre virkemiddelaktører som Enova og Innovasjon Norge. Samferdselsdepartementet viser for øvrig til FoU-strategi for Samferdselsdepartementet 2016-2022 for nærmere redegjørelse for prioriteringer innen forskning på elektronisk kommunikasjon, transport og beredskap mot akutt forurensing.

2.2 Styringsinformasjon

Samferdselsdepartementet viser til Kunnskapsdepartementets etatsstyringsbrev for 2017 punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene. Rapportering på de sektorpolitiske prioriteringene er nærmere omtalt under punkt 5 i dette tildelingsbrevet.

3. BUDSJETTILDELINGER OG FULLMAKTER FOR 2017

Bevilgningen i 2017 over kap. 1301 Forskning og utvikling mv., post 50 Samferdselsforskning på i alt 142,78 mill. kr fordeles med 84,65 mill.kr til transportforskning og 58,13 mill. kr til ekomforskning. Fordelingen av midlene til transport- og ekomforskning framgår av tabell 1.1 og 1.2.

TABELL 1.1. Transportforskning 2017

	kr
Transport 2025	46 550 000
ENERGIX	31 200 000
SAMRISK II	1 000 000
Strategiske instituttsatsinger	5 900 000
<hr/>	
Totalt:	84 650 000
<hr/>	

TABELL 1.2. Ekomforskning 2017

	kr
IKTPLUSS	34 130 000
IKTPLUSS – Robuste nett senteret	8 000 000
IKTPLUSS – Simula@UiB	5 000 000
SIMULA – Grunnbevilgning	10 000 000
SAMRISK II	1 000 000
<hr/>	
Totalt	58 130 000
<hr/>	

Bevilgningen skal disponeres i samsvar med forutsetningene i Prop. 1 S (2016-2017) og Innst. 13 S (2016-2017). Vi minner om at departementene og Riksrevisjonen til enhver tid kan be om innsyn i bruken av midlene. Samferdselsdepartementet legger opp til to utbetalinger av bevilgningen, den første i januar og den andre i august.

Samferdselsdepartementet gir Norges forskningsråd fullmakt til å omfordele de tildelte midler mellom programmer og virkemidler innenfor hovedområdene ekom- og transportforskning. Det er ikke anledning til å omfordele midler mellom de to hovedområdene. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med Samferdselsdepartementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med Samferdselsdepartementet.

Samferdselsdepartementets budsjettmessige føringer og aktivitetskrav:

- Transport 2025 skal omfatte helheten i transportsystemet og omhandle alle de fire transportformene, veg, bane, sjø og luftfart. Transportsikkerhet inngår i programmet, og Transport 2025 skal bidra til at transportsikkerhet ses som en integrert del av andre transportutfordringer. Samferdselsdepartementet legger til grunn at kunnskapsbehov innenfor effektiv sjøtransport og kombinerte transportløsninger følges opp innenfor Transport 2025. Videre legges det til grunn at ITS inngår som et viktig tema. Transport 2025 skal være et nav innen forskning på transportfeltet og legge til rette for godt samspill og samhandling med øvrige programmer i Norges Forskningsråd. Programmet skal bidra til å fremme norske miljøer i internasjonalt samarbeid, ikke minst i EUs rammeprogram for forskning Horisont 2020.
- Det forutsettes at midlene til ENERGIX anvendes til kunnskapsutvikling og løsninger som reduserer klimaskadelige utslipp fra transportsektoren (veg, bane, sjø og luftfart). Midlene skal fordeles mellom forskning som fremmer utvikling av teknologi og samfunnsvitenskapelig forskning rundt miljøvennlige transportsystemer, virkemidler og løsninger.
- Bevilgningen til strategiske instituttsatsinger (SIS) til Transportøkonomisk institutt videreføres på samme nivå som for 2016. Norges forskningsråd vurderer innholdet i nye SIS-søknader fra Transportøkonomisk institutt i henhold til tidligere praksis.
- Samferdselsdepartementet forventer at Norges forskningsråd legger forholdene til rette slik at Transportøkonomisk institutt videreutvikles som et nasjonalt kompetansesenter for transportforskning.
- Det forutsettes at midlene fra Samferdselsdepartementet til IKTPLUS anvendes til ekomforskning med kunnskapsutvikling til områdene kompleksitet og robusthet, data og tjenester overalt og et trygt informasjonssamfunn.
- SIMULA-senterets grunnbevilgning, finansiering av Robuste nett senteret og finansiering av Simula@UiB videreføres for 2017. Samferdselsdepartementet ber Norges forskningsråd fortsette å administrere tildelingen og følge opp senteret på vegne av Samferdselsdepartementet.

4. OPPDRAG FRA SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

Samferdselsdepartementet har deltatt som partner i Era Net Transport siden 2004. Prosjektet, som har fått støtte av EUs 6. og 7. rammeprogram, er nå avsluttet. I hele perioden har det vært et nært samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og Forskningsrådet om å identifisere temaer for felles utlysninger, gjennomføring av disse og oppfølging av prosjekter. Med etableringen av Transport 2025 som nav for transportforskningen mener Samferdselsdepartementet at det er mest formålstjenlig at Forskningsrådet går i dialog med de andre landene som er interessert i å videreføre Era Net Transport, og Forskningsrådet får dermed eneansvar for håndtering av eventuell norsk deltagelse i Era Net Transport. Forskningsrådet står selv fritt til å vurdere hvilken grad av deltagelse som best oppfyller de sektorpolitiske prioriteringene.

5. RAPPORTERING

Departementene og Forskningsrådet har samarbeidet om å utvikle struktur og forventninger til innhold i årsrapporten (rapport på samlet måloppnåelse) og vedlegg til årsrapporten (departementsvise rapporter). Dette er nærmere omtalt i punkt 4 i KDs tildelingsbrev som etatsstyrer.

Samferdselsdepartementet ber om rapportering på følgende sektorpolitiske prioriteringer: Ekomforskning og transportforskning. De sektorpolitiske prioriteringene er utdypet i punkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Samferdselsdepartementet understreker at inndelingen i to hovedområder ikke er til hinder for å omtale fellestrekk mellom områdene, jf. også 2.1.

Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

6. PLANLAGTE STYRINGSMØTER

Samferdselsdepartementet vil avholde styringsmøte med Norges Forskningsråd i november eller desember 2017.

Med hilsen

Kjell Rosanoff (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Hall Arnøy
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Kopi til:

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Klima- og miljødepartementet

Kunnskapsdepartementet

Nærings- og fiskeridepartementet

Olje- og energidepartementet

Riksrevisjonen

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Norges Forskningsråd
Postboks 564
1327 Lysaker

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

14/8259 -

30.01.2017

Statsbudsjettet 2017 – Tildelingsbrev nr. 1 fra Utenriksdepartementet

1 Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2016-2017) og budsjett for 2016 som Stortinget behandlet og vedtok 20.12.2016.

Utenriksdepartementet stiller i dette tildelingsbrevet 111 915 000 kroner til rådighet for Norges forskningsråd for 2017.

Vi viser i tillegg til tildelingsbrevet som Kunnskapsdepartementet (KD) sender som etatsstyrende departement.

2 Mål, strategiske områder og styringsinformasjon for Norges forskningsråd
Regjeringen har vedtatt følgende mål for Norges forskningsråds virksomhet:

1. Økt vitenskapelig kvalitet
2. Økt verdiskaping i næringslivet
3. Møte store samfunnsutfordringer
4. Et velfungerende forskningssystem
5. God rådgivning.

Det vises til punkt 2 og 3 i tildelingsbrev fra Kunnskapsdepartementet som etatsstyrende departement for nærmere omtale av Regjeringens overordnede forskningspolitiske mål og av Forskningsrådets mål.

Utover det som er omtalt i dette brevet, stiller departementet gjennom Financial Mechanism Office (FMO) i Brussel midler til rådighet for Forskningsrådet for

gjennomføring av bilaterale program om forskningssamarbeid finansiert av EØS-midler. Forskningsrådet er programpartner (Donor Programme Partner) for norsk forskningssamarbeid med Estland, Latvia, Polen, Romania, Den tsjekkiske republikken og Ungarn fram til programavslutningen i 2017. Forskningsrådets rolle og oppgaver som programpartner fremgår av rammeavtalen mellom FMO og Forskningsrådet.

Det vises også til eget tildelingsbrev fra Norad til Forskningsrådet, som vil gi føringer for operasjonalisering av NORGLOBAL-2, GLOBVAC og VISJON 2030. Når det gjelder programmet SANCOOP, dekkes dette gjennom direkte samarbeid mellom ambassaden i Pretoria og Forskningsrådet.

2.1 Sektorpolitiske prioriteringer fra Utenriksdepartementet

Utenriksdepartementets tildelinger til Forskningsrådet skal i særlig grad bidra til måloppnåelse under Mål 1 Økt vitenskapelig kvalitet og Mål 3 Møte store samfunnsutfordringer. Mål 2 Økt verdiskaping i næringslivet er også relevant for enkelte av programmene.

Utenriksdepartementet har et sektoransvar for utviklingsforskning og investerer også i forskning av relevans for utenrikspolitikken. Investeringene skal styrke forskning som bidrar til kunnskap om og innsikt i globale utfordringer og gir bærekraftige løsninger i utviklingsland, knyttet til den globale innsatsen for å nå FN's bærekraftsmål. Det forventes at forskningen er utfordringsbasert og konsentreres om geografiske og tematiske områder som er særlig relevante for norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

Dette inkluderer blant annet nordområdene, Arktis og Russland, miljøvennlig teknologi, europaforskning og prioritert tematikk innenfor utviklingsforskning, ref pkt 3. Departementets investeringer i forskning skal bidra til en offentlig sektor som utnytter forskning i fornyelsesarbeidet innenfor sine sektorer.

2.2 Styringsinformasjon

Vi viser til KDs etatsstyringsbrev punkt 3 som omtaler styringsinformasjon for målene som er felles for alle departementene.

3 Budsjetttildelinger og fullmakter for 2016

For 2016 stiller departementet følgende beløp til rådighet for Norges forskningsråd:

Aktivitet, periode, referanser	Budsjett kap.post	Flerårig ramme	Tildeling 2017
Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis, 2013-2018 (PETROSENTER) (UD-ref. NOR-13/0019)	118.70	25 000 000	5 000 000
Program for Russland og Nordområda/Arktis (NORRUSS) <ul style="list-style-type: none"> Ny produksjonsteknologi (innovasjonsprosjekt), 2015-2018 (UD-ref. RER-15/0012) Russisk politikk for de arktiske områdene 2015-2018 (UDref. RER-15/0013) 	118.70	10 000 000	2 500 000
DEMOSAM 2000, program for utvikling av energieffektiv og miljøvennlig teknologi på norsk sokkel 2015-2017 (UD-ref. NOR 15/0055)	118.70	45 000 000	15 000 000
Program for samfunnsvitenskapelig forskning knyttet til petroleumssektoren (PETROSAM 2), 2013-2018, som f.o.m. 2017 er en aktivitet innen rammen av forskningsprogrammet PETROMAKS 2. (UD-ref. NOR-13/0111)	118.70	15 000 000	2 500 000
Europa i endring, 2013-2017 (UD-ref. NOR-13/0018)	100.71	25 860 000	5 715 000
Forskning på europeisk klima- og energipolitikk (UD-ref 16/2705)	100.71		5 000 000
India-programmet, 2010-2019 (UD-ref. IND-10/0027)	165.70	200 000 000	20 000 000
Kina-programmet, 2009-2017 (UD-ref. CHN-09/020)	165.70	180 000 000	20 000 000
Latin-Amerika-programmet, 2009-2017 (UD-ref. GLO-09/348)	165.70	165 000 000	20 000 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2011-2017 (UD-ref. IND-11/044)	165.71	44 000 000	1 200 000
India: Samarbeid med Forskningsrådet 2017-2021 (UD-ref. IND-15/0007)	165.71	100 000 000	12 500 000
Totalt			111 915 000

Midlene utbetales i to terminer, tentativt i mai og september. Forskningsrådet gis fullmakt til å omfordele midler som følge av for eksempel forsinkelser i programoppstart. Avvik fra spesifikke føringer i tildelingsbrevet skal alltid tas opp med departementet. Behov for vesentlige omdisponeringer skal også tas opp med departementet. Tildelingen skal kun brukes på tiltak som kan godkjennes som ODA i henhold til OECD/DAC.

3.1 Budsjettmessige føringer og aktivitetskrav

Forsknings- og kompetansesenter for petroleumsvirksomhet i nordområdene og Arktis (PETROSENTER)

Det er opprettet et senter for forskning om utfordringene for petroleumsvirksomhet i arktiske strøk. Formålet er å bygge opp et forskningsmiljø av høy kvalitet som er relevant for oljenæringen i nord og i arktiske strøk.

Norges forskningsråd skal evaluere senteret i 2017. Evalueringen vil danne grunnlag for vurdering om Utenriksdepartementets tildeling skal videreføres for ytterligere tre år.

Program for Russland og Nordområdene/Arktis (NORRUSS)

1. Ny produksjonsteknologi (innovasjonsprosjekt)

Formålet med aktiviteten er å utvikle ny teknologi og øke markedsmuligheter i sektorer som i tiden framover vil stå sentralt i den økonomiske utviklingen i nord. Utvalgte sektorer er maritim teknologi, industriproduksjon, arktisk teknologi, energiøkonomisering og fornybar energi, reiseliv, mineraler, og infrastruktur. Ordningen skal rettes mot grensekryssende samarbeid med bedrifter og organisasjoner i våre naboland i nord: Finland, Russland og Sverige.

2. Russisk politikk for de arktiske områdene (forskningsprosjekt)

Formålet med aktiviteten er å støtte forskning om russisk sikkerhetspolitikk i Arktis, og om Russlands økonomiske planer og aktivitet i Arktis. Kunnskap om Russland som arktisk aktør er særdeles viktig, spesielt i det nye sikkerhetspolitiske bildet i Europa. Prioritet skal gis prosjekter med internasjonale samarbeidspartnere som kan bidra med nye innfallsvinkler til temaene.

DEMO 2000 - Program for utvikling av energieffektiv og miljøvennlig teknologi på norsk sokkel

Aktiviteten har som formål å kvalifisere/pilotere ny teknologi som vil bidra til å redusere kostnader, øke effektiviteten og forbedre ytelse på norsk sokkel. Støtten skal gå til en utlysning som skal rettes mot prosjekter hvor formålet er utvikling av teknologi egnet for nordlige farvann og områder, spesielt teknologi som bidrar til mer energieffektiv og miljøvennlig teknologi, som er viktig for utvikling av felt i nordområdene.

Samfunnsvitenskapelig forskning knyttet til petroleumssektoren (PETROSAM2)

PETROSAM2 følger opp flere av satsingsområdene for tilskuddsordningen Barents 2020 (nå Arktis 2030), inkludert målsetningen om å medvirke til å opprette arenaer for samarbeid mellom norske og utenlandske kompetansemiljø på nordområderelevante fagfelt, jf. Prop. 1 S (2012-2013). Prosjekter som får støtte, skal være nordområderelevante, og tildelingen skal fungere som såkornsmidler. Departementet ber om å bli holdt orientert om prosjektene som får midler fra Arktis 2030, og ønsker samarbeid om profilering av resultatene fra prosjektene. PETROSAM 2 er f.o.m. 2017 en aktivitet innen rammen av forskningsprogrammet PETROMAKS.

Europa i endring 2013-2017

Utenriksdepartementet ønsker med sin støtte til Forskningsrådets program Europa i endring å fremme europarelatert forskning av høy kvalitet som gir ny innsikt og styrker

kunnskapsgrunnlaget for politisk handling. Kriteriene for tildelingen er nærmere presisert i utlysningstekstene fra 2012 og 2013, som baserer seg på dokumentet «Faglig og tematisk grunnlag».

Forskning på europeisk klima- og energipolitikk

Det vises til tillegg til tildelingsbrev fra UD datert 20.06.2016 vedrørende dette prosjektet, som videreføres i 2017. Midlene går til europarelatert forskning skal gi ny innsikt som styrker kunnskapsgrunnlaget for politisk handling. Midlene for 2017 kan brukes til å støtte allerede mottatte søknader som kom inn ved utlysning i 2016 eller lyses ut på nytt av Forskningsrådet innenfor aktuelle programmer.

India-programmet

India-programmet (Indnor) ble evaluert i slutten av 2015, og en av hovedkonklusjonene var at det fungerer godt og er på god vei mot å nå oppsatte mål. Programmet anbefales derfor videreført. Hovedformålet er å fremme norsk forskning om India samt forskningssamarbeid mellom Norge og India i tråd med India-strategien fra 2009, Panoramastrategien fra 2015 og Forskningsrådets veikart for India-samarbeid. Dette betyr særlig satsing på forskning og forskningssamarbeid om klima-, miljø- og energispørsmål, om økonomiske spørsmål så vel som om generelle samfunnsspørsmål. En god kobling mellom forskning, utdanning og innovasjon/næringsliv er viktig, og i tråd med anbefalingene fra evalueringen bes det om at dette prioriteres høyere i den kommende perioden.

Kina-programmet

Kina-programmet (Chinor) bygger på en avtale mellom Norad og Forskningsrådet fra 2008, og har siste utbetalinger i 2017. Programmet skal styrke forskning om utvikling og fattigdomsreduksjon og gi økt kunnskap om Kina i Norge. Prioriterte temaer er klima, miljø, klimateknologi og velferd. Søknader skal utvikles i fellesskap mellom norske forskere og samarbeidspartnere i Kina. Dialog om videreføring av programmet med visse justeringer etter 2017 er iverksatt.

Som en midlertidig løsning er stipendordningen mellom Norge og Kina, basert på kulturavtalen fra 1963, blitt dekket at Chinor med omlag 2 mill. kroner årlig. Forskningsrådet bes videreføre ordningen (i tråd med tidligere praksis) også for 2017/2018. Eventuell videreføring og en mer permanent finansiering av ordningen utover den kommende perioden, er til evaluering.

Latin-Amerika-programmet

Hovedmålet med programmet er å styrke kunnskapen om Latin-Amerika i Norge ved å støtte forskning av høy kvalitet, som produserer kunnskap som har relevans for utvikling, fattigdomsreduksjon og god forvaltning av naturressurser. Målsetningen skal nås ved å forbedre kvaliteten og levedyktigheten til norske forskningsmiljøer som jobber med latinamerikanske spørsmål. Programmet skal også støtte samarbeid mellom norske og latinamerikanske forskningsmiljøer og slik øke

internasjonaliseringen av norsk forskning på Latin-Amerika. Programmet skal også medvirke til gjennomføring av Regjeringens Brasil-strategi fra 2011. Programmet skal støtte forskningsprosjekter relatert til Latin-Amerika og innenfor fem brede temaer som omfatter samfunnsmessige, kulturelle og historiske aspekter ved utviklingen i regionen, gi støtte til Latin-Amerika-forskningsnettverket NorLARNet og formidle forskningsresultater til offentligheten, og legge til rette for økt samarbeid mellom forskere i nord og latinamerikanske fagmiljøer i andre forskningsprogrammer i Forskningsrådet og EU.

Programmet har sin siste utbetaling i 2017. Første utbetaling til programmet kom i 2008, og gir programmet en total ramme på 175 millioner kroner i tiårsperioden 2008-2017. Den første utbetalingen er ikke omfattet av gjeldende PTA-avtale, som også fremgår av tabellen i dette tildelingbrevet.

4 Oppdrag fra departementet

Utenriksdepartementet vurderer å videreføre og styrke europaforskningen som i dag består av to programmer, *Europa i endring 2013-2017* og *Forskning på europeisk klima- og energipolitikk*, som ett program fra 2018, og ønsker i den forbindelse råd og praktisk tilrettelegging fra Forskningsrådet.

Norges forskningsråd skal evaluere Petrosenteret i 2017. Evalueringen vil danne grunnlag for vurdering om Utenriksdepartementets tildeling skal videreføres for ytterligere tre år. Utenriksdepartementet vil komme tilbake med oppdrag i 2017 knyttet til departementets sektoransvar dersom budsjettsituasjonen tillater det.

5 Krav til rapportering

Utenriksdepartementet ber om at sektoransvaret legges til grunn for rapporteringen. Sektoransvaret er utdypet i pkt 2.1 i dette tildelingsbrevet. Rapporteringen på bruk av midlene skal skje i tråd med struktur og forventninger til innhold i årsrapport for de departementsvise rapporter.

6 Planlagte styringsmøter

Departementet vil avholde et styringsmøte våren 2017 med utgangspunkt i årsrapport 2016, Forskningsrådets vedtatte budsjett 2017, samt Forskningsrådets budsjettforslag for 2018. Det vil videre bli avholdt et styringsmøte på høsten. Departementet vil komme tilbake til dagsorden og dato for møtene på et senere tidspunkt.

Med vennlig hilsen

Christian Syse
Assisterende utenriksråd

Svein Bæra
Fagdirektør for forskning